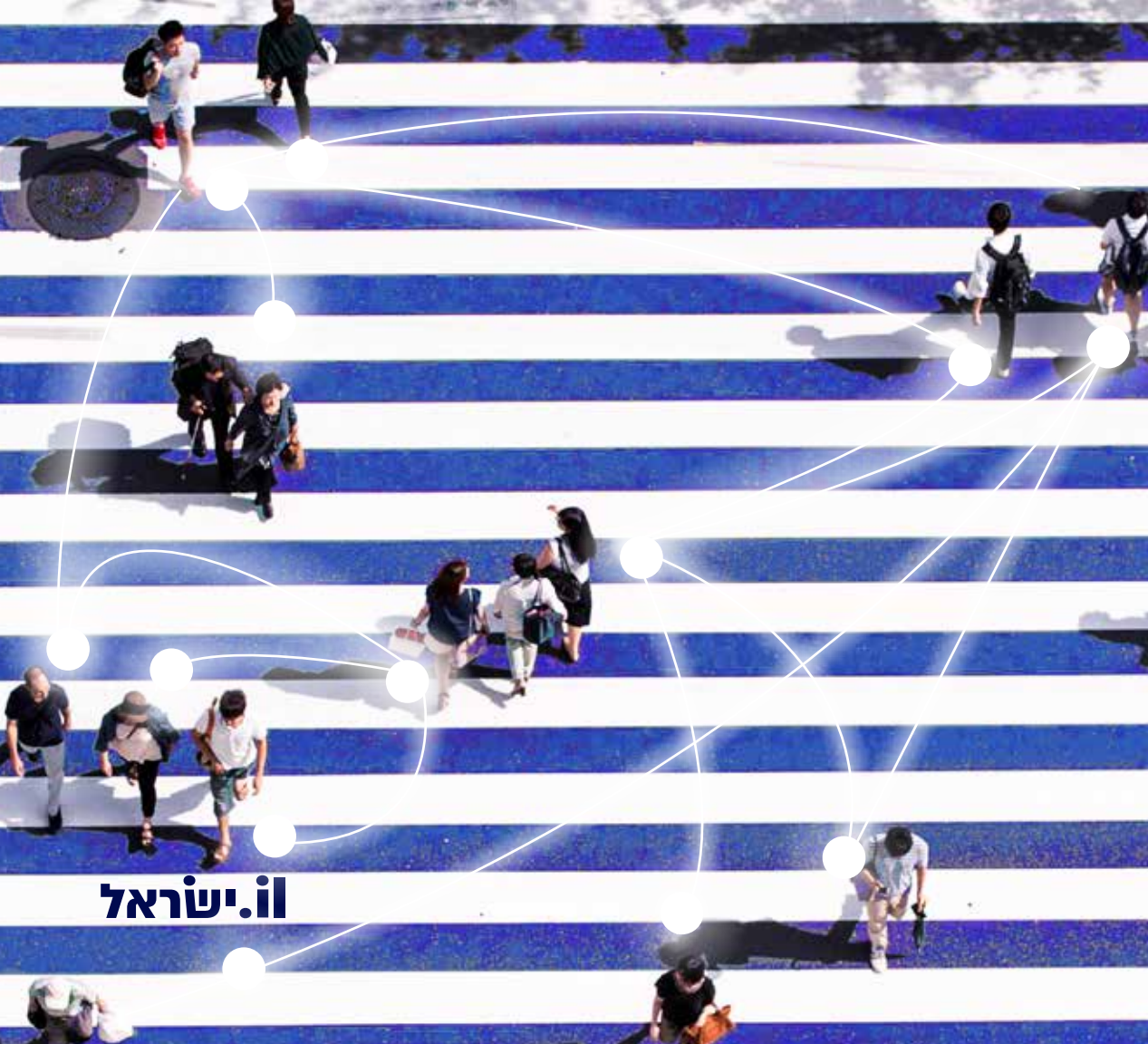

il.ישראל

דו"ח שנתי 2021

סקירת פעילות איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)

איגוד
האינטרנט
הישראלי
ISOC-IL

דו"ח שנתי 2021

סקירת פעילות איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר) לשנת 2021

מוגש לאסיפה הכללית השנתית של העמותה
שתערך בתאריך 29.6.22 באופן וירטואלי ב-zoom

איגוד
האינטרנט
הישראלי
ISOC-IL

דו"ח שנתי 2021
סקירת פעילות איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)
לשנת 2021

ISBN 978-965-92622-6-7

ISBN 978-965-92622-6-7

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)
Israel Internet Association (RA)

רחוב ברקת 6, ת.ד. 7210, פתח תקווה 4951774
6 Bareket street, POB 7210, Petach Tikva 4951774
T. +972-3-9700900 F. +972-3-9700901

עיצוב גרפי: יעל בוברמן

תוכן עניינים

מס'	נושא	עמוד
1.	תמצית מנהלים	7
2.	דבר נשיאת האיגוד	10
3.	דבר מנכ"ל האיגוד	11
4.	על אודות האיגוד	12
5.	מערך התשתית והטכנולוגיה באיגוד	15
	מבוא	15
	שיפור השירות לציבור וזמינות מערכות האיגוד	15
	זמינות מערכות האיגוד	15
	השלמת בחינת כשירות מערך ההמשכיות עסקית של מערכות איגוד האינטרנט	16
	מערכת מרשם שמות המתחם החדשה	16
	שדרוג מערכת שעון ייחוס מדוייק - NTP	16
	שיפור הגנת הסייבר של מערכות ניהול מרחב IL.	17
	מחלף האינטרנט הישראלי - IIX	17
	רקע	17
	תהליך בחינה אסטרטגי של פעילות מחלף האינטרנט הישראלי	18
	התנעת תהליך גיבוש תפיסת "ארגון מבוסס מידע"	18
	"ישראל" - מרחב שמות מתחם מדינתי חדש בעברית יוצא לדרך!	19
	רקע	19
	תהליך שיתוף ציבור בנושא מבנה מרחב "ישראל"	19
	נתוני רישום וחידוש שמות מתחם במרחב IL.	20
	ישוב מחלוקות סביב שמות מתחם - IL-DRP	22
6.	רגולציה ומדיניות ציבורית	23
	כללי	23
	מסמכי מדיניות לקידום האינטרנט בישראל	23
	האינטרנט של הדברים (IoT) בישראל: תועלות, אתגרים והמלצות מדיניות	24

- הגנת סייבר ופרטיות בתעבורת DNS: אתגרים ופתרונות טכנולוגיים (DoH/DoT) 24
טכנולוגיות מתקדמות לפריצה וחיפוש במכשירים חכמים ונתוני ענן על-ידי 25
רשויות האכיפה בישראל 25
רגולציה על רשתות חברתיות ופלטפורמות מקוונות בישראל 25
עמדות וסקירות האיגוד כתגובה ליוזמות חקיקה ורגולציה 26
עדכון תקנות הנגישות לאנשים עם מוגבלות (לרבות הנגשת אתרי אינטרנט) 26
עדכון דיני התובעות הייצוגיות בישראל 26
עיון הזכות לנייד מידע (data portability) בדין הישראלי 26
רגולציה מכוח דיני התחרות על פלטפורמות מקוונות 27
יוזמת משרד התקשורת לאסוף נתוני צריכה מפורטים על צריכת שירותי תקשורת 28
דין וסמכות השיפוט של סכסוכים חוזיים בין משתמשים ישראלים לבין 28
פלטפורמות מקוונות גלובליות 28
ביטול ההפרדה הרגולטורית הנוהגת בישראל בין ספק גישה לאינטרנט לבין ספק תשתית 28
שימוע משרד התקשורת בדבר בדיקת כיסוי סלולרי 29
תיקון רישיון חברת בזק לענין פריסת תשתיות תקשורת מתקדמות 29
התכנית הממשלתית לטיוב רגולציה על רקע סיום משבר הקורונה 30
יוזמת חקיקה להסדרת דיור דיגיטלי מגופים ציבוריים לתושבים 30
מכרז משרד התקשורת לתמרון פריסת רשתות סיבים אופטיים באזורים נעדרים 31
כדאיות כלכלית 31
הצעת חוק-יסוד: זכויות במשפט 32
שימוע משרד התקשורת בענין ניהול הגנת סייבר בחברות תקשורת 32
טיוות חוק למניעת הסתה ברשתות חברתיות, התשפ"ב-2021 33
יצירה, איסוף והנגשה של נתונים סטטיסטיים על האינטרנט הישראלי ומשתמשיו 34
STS - מאגר המידע על אודות סטטיסטיקת אינטרנט בישראל 34
סקר איגוד האינטרנט: השיח האלים ברשתות החברתיות 34
סדרת פרסומים מיוחדת: ניתוח ממצאי סקר הלמ"ס בנושא "ישראל בעידן הדיגיטלי" 35
כלי נתונים ומחקר לבחינת היקפי השימוש של הציבור הישראלי בפלטפורמות מקוונות 35
סקר איגוד האינטרנט: פגיעות מיניות ברשת 36
כלי נתונים ומחקר: פניות הציבור למוקדי התמיכה של איגוד האינטרנט בנושאי 36
פגיעות מקוונות והגנת סייבר לאזרח 36
נציגות של האיגוד במכון התקנים 37
ועדת העברית במערכות ממוחשבות ואינטרנט (8109) 37
וועדת מונחים בטכנולוגיית המידע (8110) 37
וועדת נגישות באינטרנט (8101) 37

38	7. קשרים בינלאומיים
38	ממשקי האיגוד מול CENTR
38	ממשקי האיגוד מול ISOC
38	פעילות מול ICANN ו- IANA
	פעילות לשינוי הסיווג הגיאורפי של האיגוד בארגון ccNSO הפועל במסגרת ICANN
39	
40	8. קשרי קהילה
40	כללי
40	פיתוח מערך חברי האיגוד
40	כללי
40	קהילת IL-NOG
40	קהילת הנגשת הרשת לחברה הערבית
42	קהילת מומחים לשימוש מיטבי ברשת
42	מיזמי סיוע האיגוד לקהל הרחב
42	רקע ומידע סטטיסטי
43	נטיקה - Netica - המרכז להגנה על הפרט ברשת
45	Block - מרכז הגנת סייבר לאזרחים
46	צמצום פער דיגיטלי באינטרנט
46	צמצום הפער הדיגיטלי בחברה הערבית
48	צמצום הפער הדיגיטלי בחברה החרדית
50	העשרת ידע על אודות האינטרנט לקהל הרחב
50	סדרת ההסככים (podcasts) "נקודה IL"
54	9. פעילות ערוצי התקשורת של האיגוד
54	הנושאים המרכזיים בערוצי התקשורת של האיגוד לשנת 2021
54	במות תקשורתיות ונתוני פרסום
55	נושאי הפרסום - מה שיתפנו?
56	אתרי האיגוד
56	שנת הרצה ראשונה לאתר האיגוד בשפה הערבית
56	נתוני שימוש באתר האיגוד ISOC.ORG.IL
57	נתוני עמוד הפייסבוק של האיגוד
58	משרד יחסי ציבור חדש לאיגוד
59	10. פעילות הוועד המנהל וועדות האיגוד
59	בחירות 2021 - שלושה חברי ועד חדשים מצטרפים להובלת האיגוד
60	נשיאות האיגוד 2021
61	עיקרי החלטות הוועד המנהל בשנת 2021

62	11. ניהול העמותה
62	האיגוד בתקופת משבר הקורונה
62	קביעת שומה לפי מיטב השפיטה לשנים 2011-2013
63	השקעת כספי האיגוד בקרן השקעות
63	האסיפה השנתית
64	מבנה ארגוני של איגוד האינטרנט הישראלי (במהלך שנת 2021)
66	נספח א' – תכנון מול ביצוע שנת 2021
69	נספח ב' – הדו"חות הכספיים המאושרים של האיגוד לשנת 2021
83	נספח ג' – תקציב איגוד האינטרנט הישראלי לשנת 2022
87	נספח ד' – פניה למוסדות מדינה לגיבוש מודל הגנה על ייצוג גופי מדינה במרחב "ישראל"
90	נספח ה' – מענה משרד המשפטים בנושא הגנה על ייצוג גופי מדינה במרחב שמות המתחם באינטרנט "ישראל"

תמצית מנהלים

דו"ח זה מפרט את פעילות של איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר) ("האיגוד") בשנת 2021. האיגוד היא עמותה המנהלת את מרחבי שמות המתחם (domain names) של ישראל, את מחלק האינטרנט הפנים מדינתי (IIX), ועוסקת בשלל הסוגיות החברתיות, כלכליות ומשפטיות העולות מכניסת האינטרנט לישראל, ומבקשת לקדם מדיניות ראויה לכך.

עם פתיחתה של שנת 2021, הסתיים שלב נוסף וחשוב בתהליך שהוביל האיגוד בשנים האחרונות להקצאת מרחב עילי מדינתי (ccTLD - Country Code Top Level) לשמות מתחם בעברית למדינת ישראל - "ישראל". בינואר 2021 אישרה מועצת המנהלים של ICANN את המלצת IANA להאציל (delegate) את סמכות הניהול של "ישראל" לאיגוד, אשר ישמש כמנהל והמפעיל את המרחב המדינתי החדש של שמות מתחם (domain names). בכך נוסף לאיגוד תפקיד משמעותי חדש, בנוסף להיותו מנהל מרחב שמות המתחם המדינתי בסיומת "IL". שהאיגוד מנהל כבר משנות ה-90.

בהמשך לקבלת זכות ניהול המרחב, ערך האיגוד במהלך שנת 2021 תהליך שיתוף ציבור, באתר מיוחד שהוקם לצורך זה. מטרת ההליך הייתה לסייע לוועד המנהל לקבל את ההחלטה הטובה ביותר לציבור לשאלה כיצד ייבנה מרחב שמות המתחם "ישראל" ולענות על שאלות נוספות העולות עם השקתו של מרחב בעברית. תובנות הציבור, נבחנו ונותחו בקפידה, והובאו להחלטת הוועד המנהל וועדת ההיגוי לשרותי תשתית הפועלת באיגוד. על המהלך ותוצאותיו ניתן לקרוא בפרק הייעודי, העוסק בתשתיות אותן מנהל האיגוד.

במהלך שנת 2021, היו המשק והחברה הישראליים נתונים להשפעתה של מגפת ה-COVID-19, קורונה. עם זאת, על אף שהקורונה באה לידי ביטוי במימדים רבים של פעילות האיגוד, היא גם הדגישה את חשיבות הפעילות המנוהלת על ידו בכל ההיבטים:

- תעבורת האינטרנט הפנים-מדינתית דרך מחלק האינטרנט הישראלי IIX שהאיגוד מנהל גדלה עוד יותר. לשם השוואה - מכ-75 ג'גה-ביט/שניה בשעות שיא התעבורה בסוף שנת 2019, לכ-160 ג'גה-ביט/שניה בסוף שנת 2020 וללמעלה מ-200 ג'גה-ביט/שניה בסיומה של שנת דו"ח זה.

- כמות שמות המתחם הרשומים במרחב שמות המתחם העילי של ישראל IL. גדלה ב-4%, נתון דומה למרשמים אחרים באירופה אשר הציגו גידול ממוצע של כ-3.6%. בסוף שנת 2021 מספר שמות המתחם הרשומים (דומיינים) בסיומת IL היה 276,917 (בהשוואה ל-266,766 דומיינים רשומים בסיומה של שנת 2020). בהתאם כמות שמות המתחם שחודשו עלתה, עדות נוספת לחשיבות שנתן הציבור לשמות מתחם נוכח ההשפעה של המגפה על המשק.

- האיגוד שהוגדר מיידית על ידי גופי המדינה הרלוונטיים בחקיקת הקורונה כשירות חיוני, נוסף להיותו "מערכת ממוחשבת חיונית" לפי חוק הסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 המשיך לתפקד בצורה מלאה, כאשר צוותי האיגוד חולקו לעבודה בקפסולות לצורך המשכיות עסקית.

בשנת 2021 הסתיים פיתוחה של גרסה חדשה למערכת המנהלת את מרחבי שמות המתחם המנוהלים על ידי האיגוד. גרסה זו הינה סינכרונית, אוטומטית ומיידית והפעלתה המבצעית נעשתה בתחילת שנת 2022. שנת 2021 הוקדשה לסיום הפיתוח, בדיקות הקבלה, הטמעת העבודה מול המערכת החדשה על ידי מערך הרישום והשלמת רכיבי הגנת הסייבר של המערכת.

במקביל לפיתוח המערכת, נעשה צעד משמעותי לחיזוק יתרונות פעולתו של האיגוד בקיום של תרגיל מוצלח לדימוי כשל במערכות המרכזיות של האיגוד, ומעבר לעבודה מלאה באתר החלופי של האיגוד.

בשנת 2021 החל האיגוד את צעדיו הראשונים בהפיכה לארגון מבוסס מידע עתק (big data), עם אפיון צרכים לכלי אגירה וניתוח המידע הפנימי באיגוד. תהליך זה יימשך גם בשנת 2022, עם הקמתה של המערכת שתאופיין.

תהליך אסטרטגי נוסף שהוחל בו בשנת 2021 היה בחינה מעמיקה של פעילות מחלק האינטרנט הישראלי IIX, הפועל ללא שינוי מהותי משנת 1996 עת הוקם. בחינה זו נדרשת הן בשל שינוי בסביבה הרגולטורית המשתנה עקב פעילות משרד התקשורת להורדת חסמים שונים, והן בשל כניסת ספקים גלובליים של שירותי ענן בשל מכרז נימבוס הממשלתי.

בתחום המדיניות הציבורית לקידום האינטרנט בישראל, ועל רקע הדיונים והסערות סביב פעילותן של רשתות חברתיות וענקיות הטכנולוגיה מול האזרח, בזירה העולמית ובישראל, מיקד האיגוד את פעילותו המחקרית בסוגיות מגוונות של אסדרת שירותים ופלטפורמות מקוונים, וגיבוש מתווה לחקיקה ורגולציה להבטחת שקיפות והליך הוגן בפעולתם מול הציבור הישראלי. בתחילת הרבעון האחרון של שנת 2021 השיקה מחלקת רגולציה ומדיניות פורטל תוכן ייעודי בנושא אסדרת פלטפורמות מקוונות בישראל – isoc.org.il/regulating-digital-services – הכולל מגוון תכנים מקצועיים ועדכניים עבור הציבור ומקבלי ההחלטות בישראל. כמו כן, נעשתה פעילות לביסוס מגוון קשרים ושיתופי פעולה מקצועיים עם גורמי ממשל (ועדת חוקה, חוק ומשפט; משרד התקשורת; הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן; מערך הסייבר הלאומי; ישראל דיגיטלית; מבקר המדינה; הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; מכון התקנים ועוד), ארגוני חברה אזרחית (האגודה לזכויות האזרח, המכון הישראלי לדמוקרטיה, פרטיות ישראל ועוד), ועם גופי מחקר מגוונים (המעבדה למשפט, מדעי המידע ואתיקה דיגיטלית באוניברסיטת בר אילן; המרכז לחקר סייבר, משפט ומדיניות באוניברסיטת חיפה; החוג לתקשורת באוניברסיטת תל אביב; המכון למחקרי בטחון לאומי (INSS) ועוד).

בתחום מסמכי המדיניות שהאיגוד כותב ומפרסם, הושלם תהליך הפרסום וההפצה של

המסמך העוסק בהבטי המימוש של האינטרנט של הדברים (IOT Internet of Things), אשר הופץ להערות הציבור בסיומה של שנת 2021. גרסתו הסופית של המסמך תתפרסם במהלך הרבעון הראשון של 2022.

שנת 2021 הייתה עתירת פעילות גם בקידום ערך מוביל נוסף במהות האיגוד: שוויון באינטרנט הישראלי.

בשנה זו, המשיך האיגוד לעסוק בסוגיות הקשורות לאינטרנט בחברה הערבית. זוהי תוצאתו של תהליך שהחל לפני מספר שנים עם כתיבת מסמך המדיניות בנושא, ואשר עבר ליישום אופרטיבי על ידי האיגוד. משבר הקורונה המחיש את חשיבות אספקת מידע באינטרנט על ידי גורמי מדינה ותאגידים במגזר העסקי והשלישי (דוגמת קופות החולים), והתמונה שהצטיירה באיגוד לגבי זמינות המידע בערבית הייתה מטרידה.

במהלך 2021, פורסם לציבור ולגורמי ממשל ומקבלי החלטות, מדד, אשר בחן את מידת ההנגשה של שירותים ממשלתיים לציבור הערבי, והציג מראה נוקבת בנושא, כאשר נתוני ההנגשה הממוצעים למשרדי הממשלה בתחילת שנת 2021, עמד על 10% בלבד. גם מקומה של נטיקה לא נפקד בטיפול בחברה הערבית, וקורס נוסף, נערך להכשרת מדריכים מהחברה הערבית בנושאי אתיקה ושימוש בטוח ונכון ברשת. מגזר נוסף – שהתווסף לפעילות, הנו ההחברה החרדית: משבר הקורונה גרם לשינוי דרמטי בנכונות לשימוש באינטרנט בקרב חברה החרדית, והאיגוד (ביוזמת חבר האיגוד שמואל דרילמן) חזר לעסוק בסוגיות של צמצום הפער הדיגיטלי בחברה החרדית. בשנת 2021 המשיך האיגוד לפתח את תשתית המידע הנדרשת לצורך הבנה וקידום הנושא.

האיגוד עוסק מזה שנים בהעמקת הידע בציבור בנושא אינטרנט, ובשנת 2021 עלו לאוויר פרקים חדשים ומרתקים בפודקאסט "נקודה IL", שהשיק האיגוד בשנת 2021, בסוגיות שונות של אינטרנט. בשנת 2021 הופקו 10 הסכתים בנושאים שונים, שהביאו ליותר מ-60,000 האזנות.

מיזמי האיגוד בכל הקשור להגנה על הפרט ברשת המשיכו לתת מענה לציבור הרחב, וביתר שאת, מול עלייה חדה באיומים ובתקיפות, שכנראה התגברו גם על רקע השימוש הגובר במהלך השנתיים האחרונות באמצעים דיגיטליים, למגוון רחב של פעילויות כגון לימוד מרחוק, עבודה מרחוק, בידור ביתי ומיזם Block, המטפל במתן פתרונות הגנת סייבר ליחידים ולעסקים קטנים צמח והמשיך לבסס את עצמו כמקור מידע ופתרונות לציבור הכללי, תוך שמזוהים דרכו סוגים חדשים של תקיפות סייבר המכוונות כנגד האזרח הפשוט.

ולסיום – בפן הבינלאומי, במהלך שנת 2021 פותח ומוסד תחום הקשרים הבינלאומיים של איגוד האינטרנט כחלק ממחלקת הרגולציה והמדיניות, שבמסגרתו האיגוד עוקב אחר התפתחויות רלוונטיות בזירה הבינלאומית ומייצג את קהילת האינטרנט הישראלית בפורום וארגונים רלוונטיים, כגון: CENTR, ISOC, ICANN, ccNSO, RIPE, NCC.

הנכם מוזמנים לקרוא בהרחבה את הדו"ח המלא!

פרופ' קרין נהון
נשיאת איגוד האינטרנט הישראלי.
צלם: עדי כהן-צדק

דבר נשיאת האיגוד

בשנת 2017, נכנסתי לתפקיד נשיאת איגוד האינטרנט הישראלי, עם שתי מטרות מרכזיות: האחת, לייצב ולחזק את איגוד האינטרנט הישראלי כעמותה, והשנייה – להפוך אותו לגוף משפיע בזירה הציבורית הישראלית. ביחד עם מנכ"ל האיגוד, יורם הכהן, הוועד והצוות המקצועי של האיגוד, המתאפיין באיכותיות ומסירות יוצאת דופן, הצלחנו למצב את האיגוד כגוף תשתיתי קריטי וכזה המתווה דרך ומשפיע על מדיניות לאומית בנושא האינטרנט במדינת ישראל.

איגוד האינטרנט הישראלי, הוא בעל תרומה ייחודית לחברה ולמדינה. לאורך השנים, האיגוד מקדם באופן עקבי את האינטרס הציבורי, כגוף מקצועי ובלתי תלוי, ללא תלות בבעלי הון או ממשל. תהליך חיזוקו של האיגוד כארגון עתיר-ידע, חיזקה אף יותר את התרומה הציבורית שלו.

כך התמקדנו בשנת 2021, בנחישות, בתהליכים בהם האיגוד מייצר ומנגיש מידע בעל ערך מהשטח: בין השאר, מידע סטטיסטי ייחודי שמקורו בנתונים ממרשם שמות המתחם במרחב IL, המנוהל ע"י האיגוד, סקרים שהאיגוד ערך – לדוג' הרגלי השימוש באינטרנט, אלימות ברשתות ופגיעות מיניות, והיבטים נוספים של הפרט מול הרשת. לצד זאת, האיגוד שידרג משמעותית את היכולת לנתח ולהנגיש בצורה נוחה יותר מידע שחשוב לציבור לדעת בנושאי אינטרנט מגוונים: דוגמת ניתוח ממצאי סקר הלמ"ס בנושא ישראל בעידן הדיגיטלי ונוספים, מאגר נתוני האינטרנט של ישראל DATA.IL המאגם נתונים ממקורות שונים ועוד.

הנגשת מידע מקצועי בתחום מדיניות אינטרנט, העוקבת ומנתחת סוגיות טכנולוגיות וחברתיות, מגיבה ליוזמות מדיניות של גורמי ממשל ומציעה כיווני פעולה, לצד הפעילות התשתיתית-טכנולוגית של האיגוד הם האיזון הנכון של גוף משפיע כמו איגוד האינטרנט הישראלי.

בינואר 2022, סיימתי בסיפוק תקופת כהונה בת חמש שנים, וכולי תקווה שהאיגוד בהובלתם של ד"ר שרון בר-זיו ועו"ד יורם הכהן ימשיך לשגשג.

לסיום, אני רוצה להודות לחברי האיגוד ולקהיליית האינטרנט הרחבה יותר, על האמון שנתתם בי בתקופת הפעילות שלי. אני מעריכה את התמיכה, שהעניקה כח לממש את המטרות ולפרוץ קדימה.

בברכה,

פרופ' קרין נהון

נשיאת איגוד האינטרנט הישראלי (2017–2022)

דבר מנכ"ל האיגוד

עו"ד יורם הכהן
מנכ"ל איגוד האינטרנט הישראלי.

על רקע משבר covid-19, שנת 2021 המשיכה את מגמת הצמיחה והשיפור בפעילות האיגוד. כגוף המרכזי בקהילת האינטרנט הישראלי, האיגוד קיים תהליך שיתוף ציבור ראשון מסוגו לקביעת האופן שבו יתנהל מרחב שמות המתחם החדש של ישראל בעברית "ישראל", שעל בסיסו התגבש מודל ניהול המרחב שיפתח לרישום בשנת 2022.

במקביל, לקראת סוף השנה הושלם תהליך ארוך שנים ומורכב מאוד של עדכון התשתית הטכנולוגית של מערכת מרשם שמות המתחם. עדכון זה אינו רק טכנולוגי, אלא גם תפיסתי – הוא הופך את מודל אישור שמות המתחם של האיגוד ממודל אישור מקדים (ex ante) לאישור בדיעבד (ex post), משפר את השירות לציבור רושמי המתחם ופותח אפשרות להגביר את השימוש במרחבי שמות המתחם המדינתיים עם כניסתם של רשמים נוספים למערך הרישום של האיגוד.

קידום המדיניות הציבורית של האינטרנט בישראל קיבל זריקת מרץ איכותית עם הצטרפותו של ד"ר אסף וינר כמנהל תחום המדיניות והרגולציה באיגוד. אסף מביא עמו איכויות אקדמיות גבוהות, כמו גם רצון עז לקדם את הנושאים העיקריים של האיגוד והוא מהווה חיזוק משמעותי לפעילות האיגוד. את הפירות של עבודת מחלקת הרגולציה תחת הנהגתו ניתן לראות בין דפי דו"ח זה.

במהלך השנה החלנו בקידום של שני תהליכים אסטרטגיים, אשר ישפיעו על פעילות האיגוד בשנים הבאות. הראשון בהם, כניסת האיגוד לתחום ניתוח מידע עתק (big data) שנאסף במערכות האיגוד ובהיקף שלו. השני, בחינה של מודל הפעולה של מחלקת האינטרנט הישראלי IIX לאור השינויים בסביבת אסדרת שירותי אינטרנט שמקדם משרד התקשורת.

בסוף שנת 2021 נפרדנו מפרופ' קרין נהון כנשיאת האיגוד. העבודה המשותפת שלנו בשנתיים האחרונות היא מהגורמים המרכזיים בשינוי האיכותי שעבר על האיגוד, ואני מבקש באופן אישי להודות לה על התרומה שלה לאיגוד, ועל מערכת יחסי העבודה המצויינת שהתגבשה בינינו במהלך שנות כהונתה.

בחירות סוף השנה לוועד המנהל המשיכו את מגמת חיזוק והתמקצעות הוועד המנהל, עם הצטרפותם של ד"ר שרון בר-זיו, עו"ד ורד זליכה וד"ר תומר סיימון לוועד המנהל. אני מבקש להודות לחברי הוועד, אשר תורמים מזמנם וניסיונם להנהגה האסטרטגית של האיגוד.

מי שעושה את העבודה היומית-יומית בפעילות האיגוד הם עובדיו. יש באיגוד צוות קטן אך איכותי, מקצועני וחדור שליחות המחזיק במהלך כל ימות השנה שתי תשתיות מרכזיות של האינטרנט בישראל, ופעילות ענפה בתחומי הקהילה והרגולציה. הדו"ח הזה מייצג את הדברים הגדולים שנעשו השנה, אך בנוסף אליהם מתקיימות משימות על בסיס יומי, שבועי וחדשי – אני מבקש להכיר להם תודה על כך.

יורם הכהן

מנכ"ל איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)

על אודות האיגוד

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר) ("האיגוד") הינו עמותה, אשר שמה לה למטרות לקדם מגוון נושאים הקשורים לפעילות האינטרנט במדינת ישראל. מטרותיה הרשומות הינן:

- קידום פעילות אסדרה עצמית בתחומי האינטרנט; לרבות גיבוש כללי אתיקה, ואמצעים נוספים וזאת תוך שמירה על ניטרליות הרשת.
- להוות גוף טכנולוגי מוביל לניהול תשתיות האינטרנט בישראל ולקידום קהילת הגולשים.
- הקצאת שמות מתחם והסדרת התחום בישראל.
- ייצוג ארגון האינטרנט העולמי (ISOC – Internet Society) בישראל.
- הרחבה והעמקה של השימוש באינטרנט בחברה הישראלית באופן בטוח, נגיש ופתוח.
- קידום המחקר, החינוך והאוריינות, התקשורת ושיתופי פעולה הקשורים באינטרנט בישראל.
- השתתפות ביצירה ועדכון של תקינה (ישראלית ועולמית) הקשורה לאינטרנט והשימוש בה.
- העשרה של העוסקים בתחום האינטרנט לשדרוג / לשיפור הידע המקצועי שלהם, ע"י ארגון ימי עיון, סדנאות והפצת חומרי ידע מקצועי.
- ייצוג קהיליית האינטרנט הישראלית בגופים בינלאומיים שונים לרבות ICANN: (the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers).
- כל פעילות אחרת לקידום נושא האינטרנט בישראל.

האיגוד מנהל שתי תשתיות מרכזיות בליבת האינטרנט הישראלי – מרשמי שמות המתחם הלאומיים ברמה העליונה של ישראל (IL ccTLD), והחל משנת 2021 – גם את המרחב המדינתי בשפה העברית: "ישראל" ("המרשם"), ומחלף האינטרנט הפנים-ישראלי IIX ("IIX (Israeli Internet eXchange)).

מרשם שמות מתחם הוא מאגר מידע מרכזי וייחודי המקשר בין שמות מתחם (domain names) וכתובות האינטרנט שלהם, ובאמצעותו מוקצים שמות המתחם למי שמחזיק בהם. רישום שמות המתחם נעשה כיום על ידי רשמים הפועלים מטעם האיגוד, ומבצעים את הקשר מול הציבור הרחב המבקש לרשום או לחדש שם מתחם. מתוקף ניהולו של האיגוד את המרשם, הוא גם מפיץ לכל העולם את המידע על אודות שרתי ה-DNS (Domain Name Servers), בהם מפורסם המידע המקשר בין שם המתחם וכתובת האינטרנט שלו.

IIX הוא מערך תקשורת מחשבים, המקשר באופן שיויוני ונייטרלי בין רובם המוחלט של ספקי הגישה לאינטרנט בישראל (ISP – Internet Service Providers), כך שגלישה

ממשתמש בישראל לאתר אינטרנט במדינת ישראל, או לשירות הפועל בה, תעשה מבלי לצאת מגבולות המדינה. IIX חוסך עלויות תקשורת בינלאומית, מאיץ את השימוש באינטרנט למשתמשים בישראל, משפר את יכולת הגנת הסייבר של מדינת ישראל ומחולל תחרות בהיצע שירותי האינטרנט, שכן הוא מקל על ISP חדשים להיכנס לשוק.

במקביל לניהול הפעילות התשתיתית של המרשם ו-IIX, האיגוד עוסק בסוגיות מגוונות של הטמעת ושימוש באינטרנט בחברה הישראלית. בין היתר, מקדם האיגוד מדיניות ציבורית שבמרכזה שמירה על ערכי חופש הרשת, שמשמעותם יישום של העקרונות החוקתיים של מדינה דמוקרטית באינטרנט. במסגרת זאת, האיגוד רואה עצמו כשומר על זכויות חוקתיות כגון חופש הביטוי (שפגיעה בו ברשת עשויה להיות, לדוגמא, בחסימת גישה לאתרי אינטרנט), שיוויון (שברשת משמעותו הוא, לדוגמא, עיקרון נייטרליות הרשת והנגשה של אתרי אינטרנט לבעלי מוגבלויות), פרטיות, חופש תנועה (שמשמעותה ברשת היא, לדוגמא, חופש גלישה ללא מגבלות) וחופש מידע.

נדבך נוסף של פעילות המדיניות הציבורית באיגוד, הנו יצירתם של מסמכי מדיניות העוסקים בסוגיות שונות – טכנולוגיות, משפטיות, חברתיות, חינוכיות וציבוריות – הנוגעות לחינוך הדיגיטליים, כפרטים וכחברה. מטרתם של מסמכים אלו היא לייצר תשתית ידע מעמיק ואיכותי, כבסיס לדיון ציבורי וגיבוש המלצות מעשיות למדיניות לאומית שתעצב מרחב דיגיטלי מתקדם, בר-קיימא ובטוח בישראל.

בנוסף לקידום מדיניות ציבורית במובנה הרחב, האיגוד עומד לרשות הציבור גם באמצעות מתן כלים ותמיכה בכל הקשור להגנה על הפרט והתמודדות עם האתגרים שהשימוש ברשת מעמיד בפני החברה. במסגרת זו, מפעיל האיגוד את מיזם **נטיקה** (www.isoc.org.il/netica), המהווה מרכז ידע מקצועי להקניית כלים מעשיים להתנהלות חברתית ברשת ולמאבק בתופעת הבריונות ברשת. נטיקה מפעילה מוקד תמיכה, המספק מענה אנושי 24/7 לתמיכה וייעוץ בכל הנושאים הקשורים לשימוש מיטבי ברשת ולתופעות רשת שכיחות כגון אלימות וירטואלית, ביוש (*shaming*), הפצה של תכנים פוגעניים ומיניים ועוד.

במקביל, מפעיל האיגוד מרכז הגנת סייבר לאזרחים ועסקים קטנים **Block** – (www.block.org.il), אשר מטרתו לספק לאזרחי ישראל ותושביה מידע וסיוע בכל הקשור בהגנה על המרחב הדיגיטלי הפרטי שלהם, ולאפשר לכלל המשתמשים לבנות "קו הגנה" אישי ולשפר את רמת הגנת הסייבר בבית ובעסק הקטן. איגוד האינטרנט הישראלי רואה בהעלאת רמת הגנת הסייבר של משתמשי האינטרנט בישראל מטרה בעלת תכליות חברתיות ולאומיות, ומיזם **Block** משרת את שתיהן.

פעילות בעלת זיקה טכנולוגית-חברתית נוספת של האיגוד, היא פרסום של מידע טכנולוגי, המסייע להנגשת אתרי אינטרנט לאנשים עם מוגבלות, מתוך תפיסה המאזנת את החובה המוסרית והחוקית של הנגשת אתרים באינטרנט עם יכולותיהם הטכנולוגיות והכלכליות של בעלי אתרים.

בנוסף לפעילותו המקומית, האיגוד משתתף במספר פורומים בינלאומיים, שם הוא מייצג את קהילת האינטרנט הישראלית. האיגוד הוא הסניף הישראלי של איגוד האינטרנט

העולמי (Internet Society, isoc.org) וחבר מועצת מרשמי שמות המתחם המדינתיים האירופי (CENTR - Council for European National Top-Level Domain Registries).

כמו כן, האיגוד פועל במסגרת ארגון ICANN (Internet Cooperation for Assigned Names and Numbers country code), האחראי על ניהול מערך הקצאות שמות מתחם עיליים וכתובות אינטרנט (IP Addresses), זאת במסגרת ה-ccNSO (Names Supporting Organization Regional), המייצגת את מנהלי המתחמים העיליים המדינתיים (ccTLD) בארגון. האיגוד חבר ב-RIPE NCC, ה-RIR (Regional Internet Registry) של איזור אירופה והמזרח התיכון, שישראל נמצאת בתחום אחריותו ומשמש כ-LIR (Local Internet Registry) של מרחבי כתובות שונים שהוקצו למרחב האינטרנט הישראלי.

האיגוד משתתף מעת לעת גם בפגישות של IGF, פורום משילות האינטרנט (Internet Governance Forum) וכן בפעילויות WSIS (World Summit of the Information Society) של ארגון ה-ITU.

מערך התשתית והטכנולוגיה באיגוד

מבוא

האיגוד אחראי לשלושה תהליכים מרכזיים בתשתית הבסיס של האינטרנט הישראלי: ניהול מרשמי שמות המתחם (Domain Names Registries) של המתחמים העיליים המדינתיים של ישראל (ccTLD – Country Code Top Level Domain). האיגוד מנהל את הסיומת הלאומית IL. משנת 1997, והחל משנת 2021 – קיבל האיגוד את הסמכות לנהל בנוסף, את מרשם שמות המתחם המדינתי החדש, בשפה העברית, "ישראל".

הפצת המידע מהמרשמים על אודות מרחב "IL" (ובעתיד גם "ישראל") למערך שמות המתחם הגלובלי (DNS – Domain Name System) לצורך שימוש במרחב IL. ובעתיד גם "ישראל".

חיבור בין ספקיות האינטרנט בישראל (ISP – Internet Service Providers) להעברת תעבורת אינטרנט פנים-ישראלית באמצעות מחלף האינטרנט הישראלי (Israeli Internet eXchange – IIX).

בנוסף, מנגיש האיגוד במערכותיו מספר שירותי ערך מוסף לציבור הרחב, כגון שרון זמן בפרוטקול NTP (בכתובת [timeserver.iix.net.il](https://mirror.isoc.org.il)), אתר מראה לפרוייקטי קוד פתוח (<https://mirror.isoc.org.il>), עותקים של שרתי השורש האוטוריטטיביים של מערך שמות המתחם הגלובלי (DNS Root Servers), עותקים של שרתי ה-DNS האוטוריטטיביים של ccTLD ו-gTLD מרחבי העולם ואת שירות ה-DNS החופשי והקורסיבי של מיזם QUAD9.

לצורך מתן שירותים ציבוריים אלה, מפעיל האיגוד מגוון של אמצעים, טכנולוגיים, מנהליים ומשפטיים התומכים בפעילות הציבורית הטכנולוגית הזו.

במהלך שנת 2021 פותחו שירותי התשתית באיגוד בצורה משמעותית במספר תחומים, ואלה מפורטים בפרק זה.

שיפור השירות לציבור וזמינות מערכות האיגוד

זמינות מערכות האיגוד

במהלך שנת 2021 המשיך האיגוד למדוד ולשפר את זמינות מערכותיו. הטבלה הבאה מציגה את זמינות שלושת התהליכים המרכזיים בתשתית הבסיס של האינטרנט הישראלי ב-2020-2021.

התהליך הנמדד	זמינות ב 2020	זמינות ב 2021
תהליך רישום ועדכון שמות מתחם במרחב IL	99.61%	99.84%
תהליך הפצת מידע ל-DNS על אודות מרחב IL	99.52%	99.83%
זמינות שירותי מחלף האינטרנט הישראלי IIX	100%	99.97%

השלמת בחינת כשירות מערך ההמשכיות עסקית של מערכות איגוד האינטרנט

במסגרת מימוש תוכנית התאוששות מאסון (DRP) ביצע האיגוד בשנת 2021 תרגיל המשכיות עסקית, במסגרתו עברו כלל כלל מערכות הליבה של הארגון (בדגש על המערכת לרישום שמות המתחם ומערך הפצת המידע על אודותם ל-DNS) לאתר המשני של האיגוד בטירת הכרמל ופעלו משם.

לאחר ביצוע בדיקות תקינות של המערכות באתר המשני הוחזרה בהצלחה הפעילות לאתר הראשי בפתח תקווה.

התרגיל שיפר משמעותית את מוכנות האיגוד להתמודדות עם אירועי תקיפות סייבר ותקלות ציוד העשויים להתרחש.

מערכת מרשם שמות המתחם החדשה

במהלך שנת 2021 עבדו הרשמים של האיגוד עם הגרסה החדשה של מערכת המרשם (גרסה 3.0) שעלתה לאוויר בסוף שנת 2020, ואשר מימשה ממשיק העברת מידע סנכרוני לביצוע רוב מרכיבי בקשות הטיפול בשמות מתחם בפרוטוקול (EPP Extensible Provisioning Protocol). בשנת 2021 פעלה גרסה 3.0 במקביל לממשק הא-סינכרוני, מבוסס פרוטוקול SMTP, בו עשה שימוש האיגוד משנת 2006, עת הופעל מערך הרשמים של האיגוד במודל רשם-מרשם.

ביוני 2021 הועלתה גרסה 4.0 של מערכת המרשם אותה מפעיל האיגוד לסביבת הבדיקות לצורך בדיקות אינטגרציה מול הרשמים. הגירסה משלימה שינוי טכנולוגי משמעותי באופן הפעולה של ממשיק העברת מידע של רישום וניהול שמות מתחם בין האיגוד והרשמים הפועלים מטעמו ומאפשרת אישור בקשות רישום שמות מתחם חדשים באופן מיידי ואוטומטי. בנוסף, הוטמעו במערכת תהליכי אימות פרטי רישום חדשים זאת על מנת לייעל תהליכים ולטייב את איכות ומהמנות המידע הנמסר על ידי הרשמים ולקוחות הקצה. בתחילת 2022 תעלה הגרסה לאוויר.

שדרוג מערכת שעון ייחוס מדויק - NTP

איגוד האינטרנט מעמיד לרשות משתמי האינטרנט בישראל דרך מחלף האינטרנט הישראלי IIX שעון מדויק בפרוטוקול NTP (Network Time Protocol), המאפשר סינכרון שעוני מערכת השונים לפיו.

בשנת 2021 שודרג הציוד העומד בלב המערכת והוחלף ברכיב חומרה המבוסס על שעון אטומי מבוסס רובידיום, המשפר באופן משמעותי את דיוק הזמן של השעון ומאפשר להתמודד עם הפרעות או שיבושים בגישה למקור הזמן ממערכת ה-GPS.

שיפור הגנת הסייבר של מערכות ניהול מרחב IL.

כזכור, בשנת 2018 הוכנס האיגוד לרשימת הגופים המנויים בתוספת החמישית לחוק הסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 ("חוק הסדרת הבטחון") כמפעילו של "מערכת ממוחשבת חיונית", כהגדרתה בחוק, והוכפף באופן פורמלי לסמכות ההנחיה של מערך הסייבר הלאומי המפעיל את הסמכויות לפי חוק הסדרת הבטחון.

התהליכים הנגזרים ממעמד זה, מסייעים באופן משמעותי למגמת השיפור המתמיד של האיגוד בהגנת על מערכותיו מפני מתקפות ואיומי סייבר.

במהלך שנת 2021, האיגוד ביצע מהלכים רבים אשר שיפרו את המענה לאיומי הגנת סייבר, ההולכים ומשתכללים. בכלל זה:

- הוטמעה באיגוד מערכת Siem-SOC המנטרת אבטחתית את מערכות האיגוד 24*7*365.
- התווספו כלי אבטחת מידע למערך ההגנה על סביבות הליבה של האיגוד.
- האיגוד עבר בהצלחה מרובה ביקורת הגנת סייבר מקיפה של מערך הסייבר הלאומי.
- האיגוד תיקף את הסמכתו לתקן אבטחת המידע ISO27001.

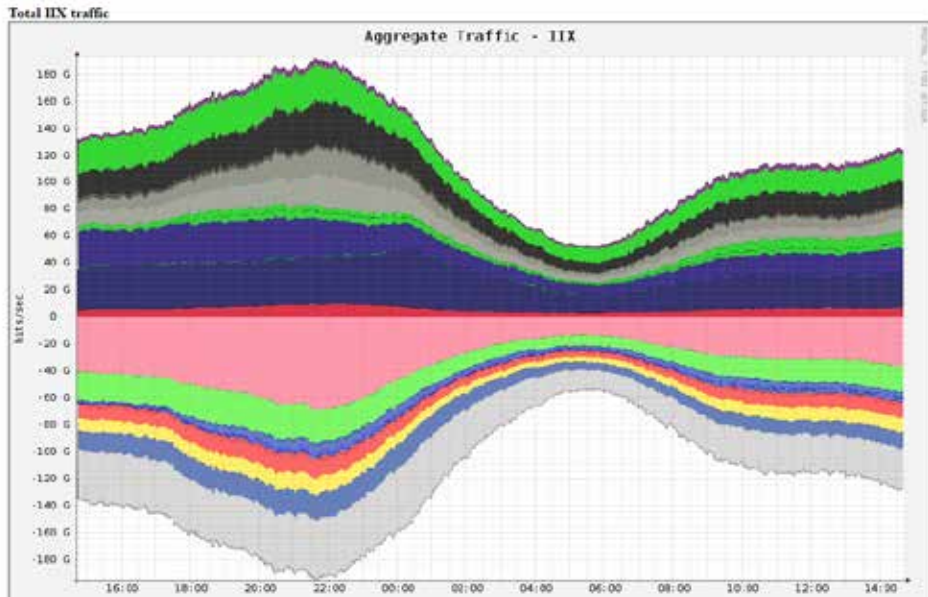
מחלף האינטרנט הישראלי - IIX

רקע

על רקע משבר הקורונה במהלך השנתיים האחרונות, המשיך מחלף האינטרנט הפנים-ישראלי IIX להמחיש את ערכו וחשיבותו בתפקוד מיטבי של מרחב האינטרנט הישראלי. בתחילתה של שנת 2020, וטרם משבר הקורונה, עמד נפח התעבורה במחלף בשעות השיא, על כ-80 ג'גה-ביט/שניה בין ספקי הגישה לאינטרנט הישראליים.

כמפורט בשקף הבא, בסוף שנת 2021 עמד נפח התעבורה בשעות השיא על כ-200 ג'גה-ביט לשניה.

שקף 1: נתוני תעבורה מדגמיים לאורך היממה ב-IIX בסוף שנת 2021

למידע עדכני ראו: <https://www.isoc.org.il/technologies-and-infrastructure-services/iix/iix-statistical-traffic-data>

תהליך בחינה אסטרטגי של פעילות מחלף האינטרנט הישראלי

במהלך שנת 2021 החלה ועדת ההיגוי לשירותי התשתית בבחינה אסטרטגית של פעילות מחלף האינטרנט הישראלי IIX. הסיבות להנעתו של תהליך זה הן מגוונות. בראש ובראשונה, משרד התקשורת החל בתהליך משמעותי של הקלת המשטר הרגולטורי של רישוי שירותי אינטרנט בישראל, הליך אשר מגדיל את פוטנציאל הגופים העשויים להתחבר למחלף. בנוסף, ההחלטה לבטל את ההפרדה הקבועה במסמך מדיניות משרד התקשורת לרישוי שירותי אינטרנט משנת 2000, בין ספקי תשתית וספקי שירותי גישה לאינטרנט אמורה להשפיע אף היא באופן משמעותי על מפת שירותי האינטרנט בישראל. גם הקמתם של תשתיות שירותי ענן מקומיות על ידי ענקיות התחום (Google, Amazon, Microsoft, Oracle), והדרישה במכרז נימבוס הממשלתי כי שירותים אלה יתחברו למחלף חייבה את האיגוד לבחון את המדיניות בנושא.

לצורך כך, ערכה משלחת מטעם האיגוד סיור במחלפי אינטרנט באירופה. מטרת סיור זה הייתה ללמוד על אופן פעולתם של מחלפי אינטרנט מקבילים, על מנת לבחון האם נדרש שינוי באופן פעולתו של המחלף הישראלי.

תהליך הבחינה יימשך בשנת 2022, במהלכה צפויות גם להתקבל החלטות לגבי עתיד המחלף.

"ישראל" - מרחב שמות מתחם מדינתי חדש בעברית יוצא לדרך!

רקע

כזכור, בשנת 2020 התקבל אישור של ICANN, הארגון הגלובלי האחראי על הקצאת שמות ומספרים באינטרנט (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) לבקשה שהגיש איגוד האינטרנט הישראלי להכיר בסיומת "ישראל" כסיומת המדינית העליונה בעברית באינטרנט.

עם קבלת האישור על הקצאת "ישראל", הגיש האיגוד בקשה ל-IANA, הגוף התפעולי של ICANN המנהל את התשתית הטכנולוגית של האינטרנט, להאצלה (delegation) של המרחב החדש לניהולו של האיגוד. ב-14 בינואר 2021, אישרה IANA את בקשת האיגוד, וניהול מרחב "ישראל" נמסר לאיגוד. דיווח מפורט על הליך זה מצוי בדו"ח השנתי של האיגוד לשנת 2020.

בשלב זה פנה האיגוד להליך להקמת מרחב "ישראל", ובשלב הראשון נדרשה החלטה לגבי אופן ניהול המרחב.

תהליך שיתוף ציבור בנושא מבנה מרחב "ישראל"

על מנת לקבל את ההחלטה כיצד יבנה מרחב שמות המתחם החדש, ערך איגוד האינטרנט הישראלי במהלך 2021, תהליך שיתוף ציבור מובנה, במסגרתו התבקש הציבור לחוות את דעתו בנוגע לשאלה מרכזית זו – **כיצד יראה מרחב שמות המתחם החדש?** ובנוגע לשאלות נוספות העולות עם השקתו של מרחב שמות מתחם עילי חדש בעברית.

הדיון הציבורי נערך באתר מיוחד שהוקם לצורך זה, בכתובת: <https://yoursay.isoc.org.il> ובו ניתנה האפשרות להשתתף ולהגיב, וכמובן לעיין בשקיפות מלאה בכלל המידע, החלופות המוצעות, והמשמעויות הנלוות לבחירה בכל אחת ואחת מהן.

תובנות הציבור, נבחנו בקפידה על ידי הצוות המקצועי באיגוד, והובאו להחלטת הוועד המנהל וועדת ההיגוי לשרותי תשתית הפועלת באיגוד. במסגרת השיקולים השונים שנבחנו, הכריע בסופו של דבר הרצון להפעיל את המרחב החדש בצורה המיטבית בהיבטי שימושיות עבור ציבור משתמשי האינטרנט ורושמי שמות המתחם (דומיינים), ועם זאת, למזער ככל ניתן הטעייה ובלבול של הציבור לגבי גופים מוסדיים, ובכללם – מוסדות אקדמיה, ממשל וצבא.

לאחר דיון מעמיק, החליט הוועד המנהל כי מרחב "ישראל" יפעלה במתווה של רישום ישיר עם מספר מתחמי משנה מגזריים. כלומר יתאפשר לרשום שמות מתחם בעברית ישירות תחת הרמה העליונה "ישראל", אך לגופי ממשל ומוסדות שונים (ממשלה, צה"ל, רשויות מקומיות ואקדמיה) תתווסף רמה שלישית ייעודית. בחירה במבנה זה, מאפשרת לציבור הרחב להשתמש בשמות מתחם נוחים לשימוש ישירות תחת "ישראל", ומקלה על אימות ההגעה לשירותים מוסדיים הפועלים במרחבים המגזריים.

עוד הוחלט כי במרחב החדש שמות מתחם ירשמו באותיות עבריות וספרות בלבד, ולא יתאפשר רישום של שמות מתחם באותיות לועזיות תחת מרחב "ישראל".

הפעולות הנדרשות להפעלת המרחב החדש, לרבות ההתאמות הנדרשות במערכות האיגוד ועדכון כללי הרישום ומסגרות ההתקשרות עם הרשמים יתבצעו במהלך שנת 2022, ועם סיומם יופעל המרחב ויתאפשר לרשום שמות מתחם במסגרתו.

פניה למוסדות מדינה לגיבוש מודל הגנה על ייצוג גופי מדינה במרחב "ישראל"

ההחלטה על ניהול מרחב "ישראל" במודל של רישום ישיר עם מספר מתחמי משנה לגופי מדינה, העלתה באיגוד חשש כי ייעשה שימוש לרעה במודל זה להתחזות לגורמי מדינה שונים. לאחר תהליך ניתוח שנעשה בועדת ההיגוי לשירותי התשתית, פנה מנכ"ל האיגוד בסוף שנת 2021 ליועץ המשפטי לממשלה, לראש מערך הסייבר הלאומי ולמנכ"ל משרד המשפטים בהצעה כי המדינה תעביר לאיגוד רשימה מצומצמת של שמות מתחם המייצגים גופי מדינה, ואלה ייאסרו לרישום. מכתב הפניה של האיגוד מצורף כנספח ד' לדו"ח זה.

לאחר דיונים פנימיים בגופי הממשלה השונים, קיבל האיגוד בתחילת שנת 2022 תשובה לפיה העמדה הממשלתית היא כי אין צורך בקביעה של רשימה כאמור. מכתב התשובה של משרד המשפטים מצ"ב כנספח ה' לדו"ח זה.

נתוני רישום וחידוש שמות מתחם במרחב .IL

הטבלה הבאה מפרטת נתונים על אודות רישום שמות המתחם בשנת 2021 תוך השוואת הנתונים לשנים קודמות. מידע נוסף המתעדכן עיתית ניתן למצוא באתר האינטרנט של האיגוד, בכתובת www.isoc.org.il/domain-name-registry/number-of-registered-domain-names.

הנתונים מצביעים כי בשנת 2021 ממשיכה מגמת הגידול בהיקף הרישום והחידוש של שמות מתחם במרחב ".IL", כך שהמרחב גדל בכ-4% במהלך השנה.

טבלה 1: השוואת רישום וחידוש שמות מתחם ב-2021, יחסית ל-2020 (נכון ל-31.12.21)

שינוי כמותי	אחוז הגידול ביחס ל-2020	מספר שמות המתחם	
10,151	3.81%	276,917	סה"כ שמות מתחם במרחב .IL
-4,204	-7.91%	48,942	רישום שמות מתחם חדשים
9,427	6.62%	151,858	חידוש שמות מתחם
3,494	9.89%	38,808	שמות מתחם שפקעו (לא חודשו)*
1	2%	51	מחיקה יזומה על ידי מחזיק שם המתחם
131	12.29%	1,197	העברת שמות מתחם בין מחזיקים
-41	-0.49%	8,394	שמות מתחם שחלים עליהם כללי המרשם מלפני 1999
2,054	244.23%	2,895	מספר שמות מתחם חתומים DNSSEC

* העלייה בכמות שמות המתחם שפקעו נובעת מהארכת תקופת החסד בשנת 2020, שהביאה לכך שבמשך חודש וחצי לא נמחקו שמות מתחם. מאחר וחודש וחצי שקול לכ-12.5% ממספר שמות המתחם שנמחקו, למעשה לא הייתה עלייה במספר שמות המתחם שפקעו אלא ירידה של כ-2.5%.

הטבלה הבאה מציגה נתוני רישום שם מתחם חדש, חידוש והקצאה מחדש של שם קיים לפי מספר השנים שמחזיק שם המתחם בחר לקבוע. הטבלה מלמדת כי כ-1/3 משמות המתחם הקיימים, מחודשים לתקופה של יותר משנה, וכ-24% משמות המתחם החדשים נרשמים מראש לתקופה הארוכה משנה.

טבלה 2: השפעת הרחבת טווח השנים לרישום וחידוש שמות מתחם (נכון ל-31.12.21)

מספר השנים שמות חדשים	% מכלל השנה	חידוש שמות מתחם	% מכלל השנה	העברת שמות מתחם בין מחזיקים	% מכלל השנה	
1	37,456	76.53%	102,341	67.39%	1,124	93.90%
2	7,729	15.79%	31,815	20.95%	71	5.93%
3	1,219	2.49%	5,680	3.74%	0	0.00%
4	172	0.35%	1,045	0.69%	0	0.00%
5	2,366	4.83%	10,977	7.23%	2	0.17%
סה"כ	48,942	100%	151,858	100%	1,197	100%

יישוב מחלוקות סביב שמות מתחם - IL-DRP

מערך ה-IL-DRP מאפשר למחזיקי שמות מתחם ולמי שטוען לזכויות נוגדות ליישב את הסכסוך ביניהם באמצעות מנגנון יישוב סכסוכים אלטרנטיבי (ADR - Alternative Dispute Resolution) במסגרת האיגוד, ולהמנע מהצורך לפנות לבית משפט בנושאים אלה. הדיונים נעשים על ידי דיינים שהם משפטנים המתמחים בסוגיות של משפט וטכנולוגיה, ובפרט בנושא שמות מתחם.

במהלך 1202 טופלו במסגרת IL-DRP על ידי דיינים 3 סכסוכים, והם:

discoveryplus.co.il

canna.co.il

intima.co.il

ניתן לעיין בהחלטות פורומי ה-IL-DRP באתר האיגוד ב-www.isoc.org.il/domain-name-registry/dispute_resolution

התנעת תהליך גיבוש תפיסת "ארגון מבוסס מידע"

בשנת 2021 הותנע באיגוד פרויקט אסטרטגי שמטרתו להפוך את האיגוד לארגון מבוסס מידע, וליצור מרכז מידע-עתק (big data) על אודות האינטרנט בישראל.

מרכז מידע זה ישמש לקבלת החלטות בנושאי עיסוקי הליבה של איגוד האינטרנט ויעשיר את הדיאלוג הציבורי בנושא האינטרנט בארץ באמצעות שיפור יכולת ניתוח המידע הפנימי הנאסף במערכות האיגוד, והעשרתו במקודות מידע חיצוניים.

בשנת 2021 עסק האיגוד בהבנה וגיבוש הצרכים והדרישות הארגוניות לצורך יציאה למכרז לבניית התשתית, אשר תיבנה במהלך שנת 2022.

רגולציה ומדיניות ציבורית

כללי

בתחילת שנת 2021 הושלם תהליך ארגון-מחדש של פעילות האיגוד בתחום הרגולציה והמדיניות הציבורית, עם מינויו של ד"ר אסף וינר לראש תחום רגולציה ומדיניות ציבורית, המרכז את פעילותו של האיגוד בתחום הרגולציה והמדיניות הציבורית מול גופי ממשל, ארגוני חברה אזרחית ויוזמות מחקר באקדמיה ובתעשייה.

פעילות האיגוד בתחום הרגולציה והמדיניות הציבורית נעשית בשני מישורים מרכזיים:

- **פרסום מסמכי מדיניות בסוגיות טכנולוגיות, משפטיות, חברתיות, חינוכיות וציבוריות – הנוגעות לחיים הדיגיטליים ברשת, כפרטים וכחברה.** מטרתם של מסמכים אלו הנה להניע תהליכים, ברמה הלאומית וברמת הפרט, לעורר דיון מקצועי וציבורי מבוסס מידע וידע, ולסייע למקבלי ההחלטות לגבש מדיניות שתקדם ותשפר תהליכים מרכזיים בהתפתחותו של מרחב האינטרנט בישראל. תהליכים אלו, הנם בעלי מרכיבים טכנולוגיים, משפטיים ורגולטוריים במרחב האינטרנט בישראל, והאיגוד מבסס את המלצותיו, על תשתית של ידע ומחקר, המהווה חלק בלתי נפרד ממסמכי המדיניות המובאות לציבור ולגורמי ממשל.

- **פרסום ניירות עמדה ותגובות ליוזמות חקיקה ורגולציה של גורמי ממשל שונים:** התחום השני בפעילות הרגולטורית של האיגוד, מבקש לשמור על הזכויות והאינטרסים של משתמשי האינטרנט בישראל אל מול שינויים רגולטוריים, יוזמות ממשל ופעילותם של גופים במגזר העסקי. בפעילותו בתחום זה, מייצג האיגוד את הקול הציבורי מול יוזמות חקיקה, רגולציה או פעילות עסקית, בתהליכי הייזום שלהם על ידי בעלי העניין השונים – משרדי הממשלה היוזמים, ועדות הכנסת וגופים במגזר העסקי. מטרת פעילות זו היא לשמר את מרחב האינטרנט הישראלי פתוח, בטוח, חדשני, ניטרלי ושוויוני לכל.

פעילויות אלו של האיגוד בתחומי הרגולציה והמדיניות הציבורית נסמכות, בין היתר, על פעילות המחלקה בתחום הסטטיסטיקות והנתונים על האינטרנט הישראלי ומשתמשיו (מזם STS-IL) ועל ממשקים מקצועיים שוטפים מול ארגונים בינלאומיים מגוונים, כמפורט בהמשך פרק זה.

במהלך שנת 2021 ביססה מחלקת הרגולציה והמדיניות מגוון קשרים ושיתופי פעולה מקצועיים עם גורמי ממשל (ועדת חוקה, חוק ומשפט; משרד התקשורת; הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן; מערך הסייבר הלאומי; ישראל דיגיטלית; מבקר המדינה; הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; מכון התקנים ועוד), ארגוני חברה אזרחית (האגודה לזכויות האזרח, המכון הישראלי לדמוקרטיה, פרטיות ישראל ועוד), ועם גופי מחקר מגוונים (המעבדה למשפט, מדעי המידע ואתיקה דיגיטלית באוניברסיטת בר אילן; המרכז לחקר סייבר, משפט ומדיניות באוניברסיטת חיפה; החוג לתקשורת באוניברסיטת תל אביב; המכון למחקרי בטחון לאומי (INSS) ועוד).

מסמכי מדיניות לקידום האינטרנט בישראל

האינטרנט של הדברים (IoT) בישראל: תועלות, אתגרים והמלצות מדיניות

במהלך שנת 2020 תוכנן ונכתב מחדש מסמך מדיניות הבוחן את היתרונות, החסמים והסיכונים הכרוכים באימוץ טכנולוגיות האינטרנט של הדברים (Internet of Things, IoT) בישראל, יחד עם המלצות מדיניות עבור מישורי ההיערכות המדינתית הנדרשים בעת הזו, בתחומי התשתית והרגולציה. המחקר והכתיבה בוצעו על ידי ד"ר אוהד סומך, והיגוי, עריכה והמלצות מדיניות נעשו ע"י ד"ר אסף וינר.

חלקו הראשון של המסמך (פרק I), סוקר את מגוון השימושים והתועלות של טכנולוגיות IoT בתחומים הבאים: תעשייה מסחר וחקלאות; תחבורה ותשתיות, ערים חכמות, רפואה ובריאות, צרכנות ומכשירים ביתיים, אקולוגיה וניצול חכם של משאבי טבע. **חלקו השני של המסמך (פרק II) מנתח את הצרכים והחסמים למיצוי התועלות המגוונות של טכנולוגיות IoT ברובד התשתית, ובכלל זה:** מעבר לכתובות IP בפרוטוקול IPv6 וקידום הפריסה של תשתיות אינטרנט מתקדמות (סיבים אופטיים וסלולר בדור 5) ברחבי מדינת ישראל. **חלקו השלישי של המסמך (פרק III) סוקר את האתגרים החברתיים-כלכליים של הגידול הצפוי בפרישת מכשירי IoT ומציג המלצות מדיניות לפיתוח רגולציה ייעודית במישורים הבאים:** אבטחת סייבר, הגנת פרטיות ומידע, דיני צרכנות, הגבלים עסקיים, הגנת סביבה וקיימות. **חלקו האחרון של המסמך (פרק IV) מציג צעדי מדיניות נוספים לעידוד פיתוח ושימוש בטכנולוגיות IoT בישראל, כגון:** מענקים ותמריצים לעידוד מחקר, פיתוח ויישום מערכות IoT, שיתוף נתונים מצד המדינה ופיתוח ההון האנושי והכשרות מקצועיות בתחומים טכנולוגיים לרווטיים.

שלב הערות הציבור לטיטוט מסמך המדיניות הסתיים ביום 31.12.2021 וגרסתו הסופית של המסמך תתפרסם במהלך חודש פברואר 2022.

הגנת סייבר ופרטיות בתעבורת DNS: אתגרים ופתרונות טכנולוגיים (DoH\DoT)

במהלך 2020 בוצע על ידי המדען הראשי של האיגוד דאז, נעם אלון, מחקר יסוד לכתיבתו של מסמך מדיניות בנושא מימוש פרוטוקולי מנגנוני הגנת פרטיות ב-DNS, הידועים בשם DNS Over HTTPS (DOH) ו-DNS Over TLS (DOT). זאת, בשים לב לכך שהתפתחויות טכנולוגיות ושוקיות בזירה זו מעלות סוגיות רבות בממשק בין הגנת סייבר, פרטיות ומונופולזציה של מידע.

במהלך שנת 2021 נכתבה טיוטה ראשונית של מסמך המדיניות על ידי ד"ר אסף וינר, אך נוכח התפתחויות טכנולוגיות שמספקות מענה לחלק מהקשיים בזירה זו וזיהוי השפעתו המוגבלת של הממשל הישראלי על עיצובה – העבודה של מסמך מדיניות זה הוקפאה באמצע שנת 2021 ותבחן מחדש במהלך שנת 2022.

טכנולוגיות מתקדמות לפריצה וחיפוש במכשירים חכמים נתוני ענן על-ידי רשויות האכיפה בישראל

ברבעון השני של שנת 2021 החלה כתיבת מסמך מדיניות הבוחן את היכולות הטכנולוגיות של כלים פורנזיים לפריצה וחיפוש בחומר מחשב וענן בהם משתמשות רשויות החקירה בישראל (למשל, כלי הפריצה והחיפוש מתוצרת חברת cellbrite ו-NSO), ומציג המלצות מדיניות באשר לעדכון הדין וההנחיות על מנת להבטיח את מידתיות הפגיעה הפוטנציאלית של כלים אלו בזכויות החוקתיות לפרטיות ולהליך הוגן. טיוטה ראשונית של המסמך נכתבה על ידי ד"ר אסף וינר והמסמך המלא יתפרסם במהלך שנת 2022.

רגולציה על רשתות חברתיות ופלטפורמות מקוונות בישראל

החל מהרבעון השלישי של שנת 2021 מיקד איגוד האינטרנט הישראלי את פעילותו המחקרית בסוגיות מגוונות של אסדרת שירותים ופלטפורמות מקוונים, וגיבוש מתווה לחקיקה ורגולציה להבטחת שקיפות והליך הוגן בפעולתם מול הציבור הישראלי.

בתחילת הרבעון האחרון של שנת 2021 השיקה מחלקת רגולציה ומדיניות פורטל תוכן ייעודי בנושא אסדרת פלטפורמות מקוונות בישראל – isoc.org.il/regulating-digital-services – הכולל מגוון תכנים מקצועיים ועדכניים עבור הציבור ומקבלי ההחלטות בישראל: (א) נתונים אודות היקף וטיב השימוש של הציבור הישראלי ברשתות חברתיות ופלטפורמות מקוונות; (ב) סקירה מתעדכנת של תמונת המצב לגבי אסדרה של רשתות חברתיות ופלטפורמות בישראל (פסיקה ויוזמות חקיקה ורגולציה); (ג) סקירות עומק של מודלים ועקרונות אסדרה על שירותים מקוונים בזירה הבינלאומית והמלצות מדיניות עבור הזירה המקומית בהתבסס על הנורמות והניסיון שנלמדים מהזירה הגלובלית.

במהלך שנת 2021 גובש שיתוף פעולה של גורמי מקצוע מקרב החברה האזרחית (המכון הישראלי לדמוקרטיה, האגודה לזכויות האזרח, הקליניקה למשפט טכנולוגיה ולסייבר באוניברסיטת חיפה, הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר של האוניברסיטה העברית, פרטיות ישראל וחוקרים מובילים מאוניברסיטת תל אביב ואוניברסיטת רייכמן), במטרה לנסח הצעת חוק פורצת דרך להבטחת שקיפות והליך הוגן בפעילותן של רשתות חברתיות בישראל. הצעת החוק ומסמך המדיניות המלווה אותה יושלמו במחצית הראשונה של שנת 2022.

עמדות וסקירות האיגוד כתגובה ליוזמות חקיקה ורגולציה

עדכון תקנות הנגישות לאנשים עם מוגבלות (לרבות הנגשת אתרי אינטרנט)

בראשית שנת 2021 פרסמה נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות קול קורא לבחינת ההסדרים הקבועים בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות) ("תקנות הנגישות"). נזכיר, כי איגוד האינטרנט היה שותף פעיל בתהליך גיבוש תקנות הנגישות בשנת 2017, בכל הנוגע לנגישות שירותי אינטרנט. ביום 5.2.2021 הגיש איגוד האינטרנט הישראלי את התייחסותו לקול הקורא, לפיה אין צורך בעדכון מהותי של ההסדרים, בצד קריאה לעדכון מנגנון האישורים והפטורים שבתקנות, והצבעה על בעיותיהן של התפתחויות טכנולוגיות חדשות בדמות "תוספי נגישות" אשר הופיעו בשוק בעת האחרונה.

עדכון דיני התובעות הייצוגיות בישראל

בראשית שנת 2021 פרסם הצוות הבין-משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, קול קורא בבקשה לקבל הצעות לעדכון דיני התובענות הייצוגיות בישראל. ביום 14.2.2021 הוגשה התייחסות איגוד האינטרנט הישראלי לקול הקורא, העוסקת במגבלות דיני התובענות הייצוגיות הקיימים בכל הנוגע לפגיעה בפרטיות, לרבות כתוצאה מכשלי אבטחת מידע: כיום, לא ניתן להגיש תובענה ייצוגית בגין פגיעה בפרטיות או כשלים באבטחת מאגרי מידע, ככל שלא מתקיימים יחסי עוסק-לקוח בין הנפגע לבין הגורם המפר. בכלל זה, התייחסות איגוד האינטרנט קראה לשר המשפטים לעדכן את התוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, כך שתתאפשר הגשת תובענה ייצוגית בגין הפרת הוראות חוק הגנת הפרטיות ותקנות אבטחת מידע. זאת, בשים לב לכך שאין טעם משכנע או כבד-משקל להגבלה הקיימת כיום ובפרט כאשר קיימים כלים אפקטיביים למזעור החשש מפני הפגיעה הפוטנציאלית של מהלך זה בקופה הציבורית או בעשייה השלטונית.

עיגון הזכות לניוד מידע (Data Portability) בדין הישראלי

בחודש ינואר 2021 פורסם להערות הציבור נייר עמדה משותף של רשות התחרות, הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן ושל הרשות להגנת הפרטיות בנוגע לעיגון הזכות לניוד מידע בדין הישראלי. הזכות לניוד מידע, אשר קיימת בדיני האיחוד האירופי ובחלק ממדינות ארצות הברית, מאפשרת לאדם לבקש שיועבר לרשותו באופן מקוון מידע שגוף מסוים אסף עליו כך שיוכל לבצע בו שימושים נוספים או חוזרים בין אם באופן אישי ובין אם ע"י העברתו לגוף אחר.

ביום 24.2.2021 הגיש איגוד האינטרנט תגובה לקול הקורא, בה הצטרף להמלצות הצוות המשותף כי אכן ראוי לעגן את הזכות לניוד מידע בדין הישראלי, והציג מספר עקרונות

מנחים להמשך עיצוב ההסדר החקיקתי: (א) **יש לסייג את הנחת העבודה לפיה הגברת היקף וסוג המידע שנאסף על צרכנים בהכרח מועילה להם**, מכיוון שמידע אישי אודות צרכנים והתנהגותם עשוי להיות מנוצל לרעה לשם מניפולציות פסיכולוגיות או אפליה פסולה בין סוגים שונים של צרכנים; (ב) **ראוי שלא לאפשר העברת מידע אישית ישירות מעוסק אחד לעוסק אחר "בלחיצת כפתור"**, אלא להעניק לצרכן תפקיד אקטיבי ומידע בשליטה על גורל הנתונים האישיים אודותיו; (ג) **עיון הזכות להעברת מידע בדין הישראלי נדרש להיעשות תוך התייחסות מפורשת לגורל הנתונים הנמצאים בשליטת הצד המעביר, לאחר שההעברה הושלמה** (האם המעביר מחויב או רשאי לשמור חלק מהנתונים כחלק מאחריותו המקצועית).

רגולציה מכוח דיני התחרות על פלטפורמות מקוונות

בחודש פברואר 2021 פרסמה רשות התחרות טיוטת גילוי דעת להערות הציבור בו היא ממליצה לאמץ כללי אסדרה על היחסים שבין פלטפורמות מקוונות לבין משתמשים עסקיים, בשני מישורים מרכזיים: איסור על פעילות בלתי הוגנת של הפלטפורמות המקוונות מול משתמשים עסקיים (דוגמת איסור על חסימת משתמש ללא הודעה מראש או מבלי שניתנה לו הזדמנות לתקן את הפרתו) וחובת שקיפות לגבי תנאי השימוש בפלטפורמה, מנגנון דירוג התוצאות שלה ומידע על כל יחס מועדף שניתן למוצר או שירות במסגרתה.

ביום 28.2.2021 הגיש איגוד האינטרנט תגובה לגילוי הדעת, בה הצטרף לעמדה כי ראוי לעגן רגולציה בין ספקי שירותי תיווך מקוונים ומשתמשים עסקיים, והציג בפני הרשות לתחרות מספר עקרונות מנחים להמשך עיצוב הסדרי הרגולציה והאכיפה: (א) **יש להבדיל בין מצב בו המתווך המקוון מתחרה במשתמשים העסקיים שלו** (למשל, חנויות אפליקציות מקוונות) **ובין מצב בו המתווך המקוון מספק שירותי תיווך בלבד** (למשל, פרסום ברשתות חברתיות), זאת מכיוון שבמצב הראשון עצמת החשש לפגיעה בתחרות ובצרכנים היא גבוהה במיוחד נוכח פערי הכוח והמידע העצומים בין הפלטפורמות הדומיננטיות לבין רוב המשתמשים העסקיים שלה ויכולת הפלטפורמה להכווין את המשתמשים לשירותים מתוצרתם; (ב) **יש לדחות את הגישה העולה מנייר העמדה לפיה מערכת היחסים שבין משתמש עסקי לבין שירות תיווך מקוון היא בהכרח חוזה בין צדדים שווי כוחות**, ולכן פיתוח הרגולציה על פלטפורמות מקוונות נדרש להיעשות גם במסגרת דיני הגנת הצרכן (ולא רק דיני התחרות), הן כלפי המשתמשים העסקיים כצרכנים של שירות התיווך והן כלפי המשתמשים "הרגילים", שמסתמכים על המידע והדירוג ששירותי התיווך מוסרים להם לשם החלטתם לרכוש מוצר או שירות. (ג) **האכיפה הרגולטורית ומשאביה הציבוריים צריכים להתמקד באכיפת חובות השקיפות, וגילוי באשר למנגנון הדירוג או הבולטות של משתמשים עסקיים בפלטפורמות**, בשים לב לכך שהדין האזרחי הקיים בישראל כבר מהווה ערוץ לאכיפה פרטית מכוח דיני החוזים.

יוזמת משרד התקשורת לאסוף נתוני צריכה מפורטים על צריכת שירותי תקשורת

בחודש מרץ 2021 פרסם משרד התקשורת שימוע ציבורי בו הוצגה יוזמת המשרד לדרוש מכל חברות התקשורת בישראל (סלולר, אינטרנט, טלוויזיה ועוד) לספק לו באופן שוטף מידע מפורט על מאפייני צריכת התקשורת של כל אחת ואחד מלקוחותיהן. ביום 8.3.2021 הגיש איגוד האינטרנט את תגובתו לשימוע הציבורי, המצביעה על הסכנות הנובעות מהיקף ופירוט המידע אותו מבקש משרד התקשורת לאסוף, תוך הצעת עקרונות יישומיים לשם הבטחת איזון ראוי בין הצרכים הרגולטוריים במידע מפורט ועדכני על ביצועי שוק התקשורת לבין הסיכונים הטמונים בכך. בכלל זה: בחינת חלופות טכנולוגיות מבוססות-הסכמה לאיסוף מידע מהציבור על זמינות וביצועי שירותי התקשורת; עדיפותו של מידע אגרגטיבי בהשוואה למידע על צריכת התקשורת של כל משק בית בישראל; החובה לנקוט באמצעי אבטחת מידע מוגברים בכל הנוגע להעברה של מידע מחברות התקשורת ושמירתו על ידי המשרד.

דין וסמכות השיפוט של סכסוכים חוזיים בין משתמשים ישראלים לבין פלטפורמות מקוונות גלובליות

בחודש פברואר 2021 פרסם משרד המשפטים קול קורא לקבלת התייחסויות הציבור להסדרת הדין החל על עסקאות צרכניות של ישראלים מול חברות בינלאומיות, בדגש על חוזים ועסקאות הנעשות במרחב המקוון.

ביום 16.3.2021 הגיש איגוד האינטרנט את תגובתו לקול הקורא, בה הצביע על הצורך להסדיר בחקיקה את סוגיית הדין החל וסמכות השיפוט בנוגע לעסקאות מסחריות מקוונות מול חברות בינלאומיות, בשים לב לכך שיצירת ודאות משפטית בסוגיה זו היא אינטרס משותף של כלל קהילת האינטרנט.

ביטול ההפרדה הרגולטורית הנוהגת בישראל בין ספק גישה לאינטרנט לבין ספק תשתית

החל משנת 2020 משרד התקשורת מקדם את ביטול ההפרדה הרגולטורית בין ספק גישה לאינטרנט (ISP) לבין ספק תשתית, הנוהגת בישראל מאז שנת 2000. בחודש פברואר 2021 פרסם משרד התקשורת שימוע משני לעניין ביטול ההפרדה, לאחר שימוע ראשוני שהתקיים בסוף שנת 2020.

ביום 18.3.2021 הגיש איגוד האינטרנט התייחסות לשימוע המשני, בה הצביע על מספר בעיות ברפורמה המתהווה: (א) **היעדר מענה מספק למגוון הפרקטיקות הבלתי-הוגנות שיכולים בעלי התשתיות לנקוט כלפי לקוחותיהם הסיטונאיים**, איתם הם יתחרו בשוק החדש של מוצר אינטרנט אחוד; (ב) **הוויתור העולה מהשימוע על קיומם של ספקי גישה קטנים עשוי לפגוע בחדשנות ו/או מענה לקבוצות אוכלוסייה מיוחדות** (למשל, ספקי גישה מציעים סינון תכנים עבור אוכלוסיות מיוחדות כגון החברה החרדית וציבור הילדים);

(ג) על משרד התקשורת לבחון כיצד הצמצום הצפוי במספר ספקיות הגישה לאינטרנט בעקבות הרפורמה ישפיע על תמריצי בעלות התשתית להתחבר למחלף האינטרנט הכלל-ישראלי (IX), בהינתן מגוון התועלות התחרותיות, הטכנולוגיות והבטחוניות אותם מספק מחלף אינטרנט פנים-מדינתי הפועל בשיקולים לא-מסחריים.

באופן כללי יותר, איגוד האינטרנט התריע כי משרד התקשורת מקל ראש באשר להשפעת חיזוק נוסף בכוחם הכלכלי והטכנולוגי של קבוצות התקשורת בעלות התשתית, בשים לב לכך שהרפורמה המתוכננת צפויה לפגוע בשחקנים הבינוניים והקטנים בשוק התקשורת, כמחוללי תחרות וחדשנות.

שימוע משרד התקשורת בדבר בדיקת כיסוי סלולרי

בחודש מרץ 2021 פרסם משרד התקשורת שימוע בנוגע לצעדים אותם הוא מתכנן לנקוט לשם הגברת אפקטיביות הפיקוח על עמידת חברות הסלולר בחובות הכיסוי הסלולרי על פי רישיון. בכלל זה, הודיע המשרד על כוונתו לחייב את חברות הסלולר למסור למשרד התקשורת נתונים תקופתיים אודות טיב הכיסוי שלהם באזורים הגיאוגרפים השונים של מדינת ישראל.

ביום 4.4.2021 הגיש איגוד האינטרנט הישראלי תגובה לשימוע הציבורי, בה בירך על יוזמת משרד התקשורת להגביר את אפקטיביות הפיקוח על עמידת חברות התקשורת בחובות הכיסוי הסלולרי שלהם. יחד עם זאת, התייחסות האיגוד קראה לעדכן את ממדי דרישת המידע כך שיבחנו את איכות התעבורה הסלולרית של הרשתות ולפרסם לציבור ולחוקרים את הנתונים שייאספו אודות היקף וטיב הכיסוי הסלולרי במדינת ישראל.

תיקון רישיון חברת בזק לענין פריסת תשתיות תקשורת מתקדמות

בחודש אפריל 2021 פרסם משרד התקשורת להערות הציבור טיוטת תיקון שבכוונתו לערוך ברישיון של חברת בזק (בו נקבעות מרבית החובות הרגולטוריות שחלות עליה), כחלק מהתכנית האסטרטגית של המשרד להביא לפריסת תשתית אינטרנט מבוססת סיבים אופטיים לכלל משקי הבית בישראל. לפי תכנית זו, חברת בזק תחויב לפרוס רשתות סיבים אופטיים לכ-80% ממשקי הבית בישראל, בתוך 6 שנים מקביעת החובה ברישיון. קביעת החובה ברישיון, תעשה לאחר הודעה של בזק למשרד התקשורת על האזורים בהם בחרה (כלומר, האזורים המשתלמים יותר מבחינה עסקית עבורה).

ביום 4.5.2021 הגיש איגוד האינטרנט הישראלי תגובה לטיטוט התיקון הציבורי, בה הודגשה חובתו של שר התקשורת לבחון ולבקר במידת הצורך את בחירת האזורים עליה תודיע בזק, תוך בחינה מבוססת-נתונים של השפעת אזורי הפריסה המוצעים על היכולת להביא לפריסה כלל-ארצית של רשת מתקדמת עבור כלל משקי הבית בישראל. זאת, נוכח הרושם העולה מטיטוט התיקון, לפיה תפקידו המקצועי של השר (או של משרד התקשורת) בבדיקה ואישור הצעת הפריסה של בזק הוא מוגבל ביותר.

התכנית הממשלתית לטיוב רגולציה על רקע סיום משבר הקורונה

בחודש מרץ 2021 פרסם צוות משותף של משרד המשפטים, משרד ראש הממשלה ומשרד האוצר קול קורא בנושא גיבוש תכנית רוחבית לשיפור מדיניות הרגולציה והפחתת נטל רגולטורי עודף במטרה להתמודד עם המשבר הכלכלי שנגרם עקב התפרצות מגפת הקורונה. ביום 4.5.2021 הגיש איגוד האינטרנט הישראלי תגובה לקול הקורא, המברכת על מהלך אסטרטגי לטיוב הרגולציה בישראל והמדגישה כי בכל הנוגע לרגולציה של סקטורים המתאפיינים בפעילות גלובלית, כגון תקשורת, אינטרנט או תעשיות מידע, יש לאמץ עקרון מנחה של "תאימות רגולטורית" לסטנדרטים בינלאומיים (למשל, בכל הנוגע לפרטיות/אבטחת מידע או טיפול בפלטפורמות מקוונות). נציין כי המלצות אלו של איגוד האינטרנט אומצו בדו"ח שפרסם הצוות המשותף בהמשך השנה.

יוזמת חקיקה להסדרת דיוור דיגיטלי מגופים ציבוריים לתושבים

ביום 11.5.2021 פרסם משרד הדיגיטל הלאומי תזכיר חוק לתיקון חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (שליחת מסרים על ידי גופים ציבוריים באופן דיגיטלי), התשפ"א-2021. מטרת תיקון החקיקה היא להתאים את אופן שליחת המסרים של גופים ציבוריים לעידן הדיגיטלי, ולאפשר שליחת מסרים על ידי גופים ציבוריים באמצעים דיגיטליים למי שמסכים לכך, גם במקומות בהם נקבע בחקיקה כי יש לשלוח את המסר באופן פיזי (למשל על ידי הדואר), תוך קביעת סטנדרטים מחייבים לשליחת מסרים אלה. לשם החלת הדיוור הדיגיטלי, התזכיר מבקש להוסיף על המידע האישי אותו אוסף ושומר מרשם האוכלוסין, כך שיכלול גם את המען הדיגיטלי של כל תושב שמלאו לו 16 שנים, מעבר למידע הנרחב שכבר כיום נשמר אודות כל תושב. כלומר, נוסח התזכיר איננו מציע הסדר לפיו תושבי המדינה ימסרו את פרטיהם האישיים לצורך קבלת שירותים מגופים ציבוריים, לפי בחירתם והסכמתם, אלא מבקש לעגן בחקיקה את קיומו של מאגר מידע מרכזי על המען הדיגיטלי של כלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל.

ביום 15.6.2021 הגישו איגוד האינטרנט הישראלי ופרטיות ישראל התייחסות לתזכיר תיקון החוק, המתריעה על כך שההסדרים המוצעים בו ובראשם יצירת מאגר מידע על כתובות הדוא"ל של כלל תושבי ישראל (שאין לו אח ורע במדינות דמוקרטיות אחרות) – יפגעו באופן קשה ולא נחוץ בציבור הישראלי. זאת, הן בהיבטי פרטיות והן נוכח סיכוני הסייבר הכרוכים בקיומו של מאגר מידע שכזה. עם זאת, בשים לב לחשיבותה של התכלית העומדת בבסיס תזכיר החוק – הרחבת ערוצי התקשורת הרשמיים שבין הציבור לגופים ציבוריים – מסמך ההתייחסות המשותף מספק מידע והמלצות יישומיות לשם התמודדות עם אתגרי הפרטיות ואבטחת הסייבר הכרוכים בתהליך של איסוף, עיבוד ואגירת מידע אישי על כתובות הדוא"ל של כלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל: (א) הגברת השליטה והבחירה של נושאי המידע במידע; (ב) העלאה של רף חובות הגנת הפרטיות שמוטלות על הגופים שמשתמשים במידע; (ג) הטמעת אמצעי אבטחה מוגברים, בהתאם לסיכונים הכללים והפרטניים שכרוכים בהפעלת המאגר.

בחודש יולי 2021 נודע כי ממשלת ישראל מתכוונת לקדם את יוזמת הדיוור הדיגיטלי ותיקוני החקיקה שבה במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2021-2022. על רקע זה, ביום 29.7.2021 פרסם איגוד האינטרנט הישראלי יחד עם ארגוני חברה אזרחית נוספים (פרטיות ישראל, האגודה לזכויות האזרח, המכון הישראלי לדמוקרטיה, הקליניקה למשפט טכנולוגיה ולסייבר באוניברסיטת חיפה, הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר של האוניברסיטה העברית), גילוי דעת פומבי ופניה ליו"ר הכנסת בדרישה שלא לקדם את יוזמת הדיוור הדיגיטלי במסגרת חוק ההסדרים, ללא דיון ציבורי ופרלמנטרי ממצה באיומי הסייבר והפרטיות הכרוכים בה. מהלך זה נחל הצלחה ופרק הדיוור הדיגיטלי הופרד מהצעת חוק ההסדרים.

בחודש נובמבר 2021 החלו דיוני ועדת חוקה, חוק ומשפט בפרק הדיוור הדיגיטלי שהופרד מחוק ההסדרים. ראש מחלקת רגולציה ומדיניות באיגוד נכח בכל דיוני הוועדה בנושא זה והציג נתונים ותבונות באשר לאופן בו נדרש לתקן את הסדרי החוק על מנת לצמצם את סכנותיו לציבור הישראלי בהיבטי פרטיות ובהיבטי הגנת סייבר. דיוני הוועדה צפויים להמשך לאורך שנת 2022.

מכרז משרד התקשורת לתמרוץ פריסת רשתות סיבים אופטיים באזורים נעדרי כדאיות כלכלית

ביום 15.6.2021 פרסם משרד התקשורת להערות הציבור מסמך עקרונות באשר לקידום פריסת רשתות סיבים אופטיים באזורים נעדרי כדאיות כלכלית, בו מפורטת תכנית ההפעלה של קופת התמרוץ ומנגנון ההתמודדות של הגורמים העסקיים על האזורים הגיאוגרפיים השונים בהם בזק בחרה שלא לפרוס תשתיות סיבים. ביום 13.7.2021 הגיש איגוד האינטרנט הישראלי את התייחסותו למסמך העקרונות של משרד התקשורת, בו הודגשו הנקודות הבאות: **(א) הצורך בהעמדת ניתוח עלויות הפריסה שביצעה בזק לעיון המתמודדים במכרז על פריסת תשתיות סיבים באזורי התמרוץ**. זאת, לשם מיקסום יעילות המכרז (ובהתאמה את יעילות הליך הפריסה באזורי התמרוץ), באמצעות הפחתת מידת חוסר הוודאות של המתמודדים במכרז המתוכנן וחסכון בעלויות איסוף המידע אודות מאפייניהם של האזורים הסטטיסטיים נושא המכרז; **(ב) מגבלות המכרז להבטחת פריסת סיבים באזורים לא-משתלמים במיוחד מקרב אזורי התמרוץ**: סביר להניח כי למכרז המתוכנן (או לפחות בהפעלתו ראשונה) לא יוגשו כלל הצעות לפריסה באזורי גיאוגרפיים מרוחקים או דלילי אוכלוסייה במיוחד, אשר לרוב גם מתאפיינים במצב סוציו-אקונומי ורמת שירותים נמוכים. על כן, איגוד האינטרנט הישראלי קורא לשר התקשורת להפעיל את סמכותו לפי סעיף 14ד(ה) לחוק התקשורת ולהורות ולכלול מספר מוגבל של "אזורי חובה" אותם נדרשים המשתתפים במכרז לכלול, במטרה להבטיח שהתקדמות הפריסה באזורי התמרוץ לא תעשה רק בהתאם לכדאיות הכלכלית היחסית של האזורים הגיאוגרפיים; **(ג) הצורך לבחון תשתיות אינטרנט סלולרי מדור 5 כחלופה עדיפה לפריסת סיבים באזורים מרוחקים או דלילי אוכלוסייה**: נוכח קיומו של קונצנזוס מדעי ומקצועי לפיו טכנולוגיית הדור החמישי בסלולר יכולה לספק חלופה מלאה (ולעיתים, עדיפה) לתשתיות סיבים ניידות, המייתרת את הצורך בפעולות סלילה מורכבות ויקרות לכל בית או שכונה, על משרד התקשורת לבחון מחדש את נחיצותה של פריסת תשתית סיבים לכל משקי הבית בישראל אל מול חלופות טכנולוגיות מקבילות, כגון כיסוי סלולרי מדור 5.

הצעת חוק-יסוד: זכויות במשפט

ביום 11.8.2021 הודיע משרד המשפטים על יוזמתו להכין חוק-יסוד בנושא זכויות במשפט, שייעגן באופן מפורש את זכויות היסוד של פרטים אל מול מערכת המשפט ורשויות אכיפת החוק, כגון: זכות הגישה לערכאות והזכות להליך הוגן (זכויותיהם של חשודים, עצורים ונאשמים). בעקבות קריאתו של משרד הציבור לקבלת התייחסויות באשר לסוג זכויות-היסוד הראויות לעיגון ולהסדרה ברמה החוקתית, ביום 2.9.2021 הגיש איגוד האינטרנט הישראלי את התייחסותו ליוזמה זו של משרד המשפטים, שזו תמציתה:

הצורך בהגנה חוקתית מפורשת על זכויות אזרח והליך הוגן מול פעולות חקירה דיגיטליות – בעוד טכנולוגיות המחשבים וכלי החקירה שלהם מתפתחים בקצב מעריכי – החקיקה המרכיבה את דיני המחשבים והסדרי החיפוש והחקירה שלהם בישראל נשארה מאחור באופן שאינו מספק הגנה מספקת לזכויות הפרט בכל הנוגע לתפיסה, חדירה וחיפוש במחשבים ובחומר מחשב (לרבות טלפונים ניידים, מכשירים חכמים אחרים והתקשורת ביניהם). על כן, עוד בטרם יעשה עדכון יסודי של חוק סדר הדין הפלילי בעניין זה, איגוד האינטרנט קורא למשרד המשפטים לעגן מפורשות את הזכות להליך הוגן בחוק היסוד המוצע, יחד עם דגשים ייעודיים לזירת הסייבר והדיגיטל, כזירה בה היקף ועצמת הפגיעה בזכויות חוקתיות הם חמורים במיוחד.

חשיבותו של חוק-היסוד המוצע כמענה ליחסי הכוחות של הציבור הישראלי מול פלטפורמות מקוונות כזירה למימוש של זכויות יסוד ואינטרסים מוגנים – בשנים האחרונות, ניכר כי הסכנה לזכויות האדם ורווחת הפרט אינה קיימת רק מכיוון השלטון, אלא גם מכיוונם של גופים פרטיים-מסחריים בעלי עוצמה מיוחדת, כגון פלטפורמות רשת דומיננטיות המעצבות ואוכפות את הנורמות שמשפיעות על זכויות יסוד ואינטרסים כלכליים של פרטים. זאת, לרוב, בלא אחריותיות, שקיפות, הנמקה וערוצי השגה ראויים על החלטותיהן.

על כן, האיגוד תמך ביוזמת שר המשפטים לעגן בחוק-יסוד את הזכות להליך הוגן, יחד עם מרכיביה הפרטניים, כגון זכות הגישה לערכאות (לרבות איסור התניה חוזית עליה) והזכות לשימוע וטיעון בטרם קבלת החלטה הפוגעת בזכויות או אינטרסים של הפרט. זאת, תוך הדגשה מפורשת, בדברי ההסבר או אף בחוק עצמו, כי עיגון הזכות להליך הוגן בחקיקת יסוד מבוסס על הרציונל של התמודדות עם פערי כוחות ויחסי תלות ייחודיים, כך שהאיסור על פגיעה לא מוצדקת בזכות להליך הוגן אינו מוגבל אך ורק עבור המדינה ורשויותיה.

שימוע משרד התקשורת בעניין ניהול הגנת סייבר בחברות תקשורת

ביום 15.8.2021 פרסם משרד התקשורת שימוע ציבורי אודות כוונתו להטיל שורה ארוכה של חובות רגולטוריות בתחום הגנת הסייבר על שירותי התקשורת והאינטרנט בישראל, כגון: גיבוש ויישום מדיניות להפרדת סביבות פעילות; יישום נוהל בקרת גישה וניהול משתמשים; מימוש מנגנוני הגנה למידע; הגנה על תחנות עבודה וציוד מערכת; אבטחת רשת; מניעת קוד זדוני; גיבוש ויישום נוהל לשימוש בשירותי ענן; ניהול שינויים ושדרוגים ועוד.

ביום 26.9.2021 הגיש איגוד האינטרנט הישראלי את התייחסותו לשימוע הציבורי, בה הדגיש כי רשתות התקשורת בישראל מהוות תשתית לאומית חיונית אשר יש להבטיח את היערכותה הראויה להגנה מפני תקיפות סייבר וסבור כי ההסדרים המגוונים הכלולים בתיקון המוצע מכסים באופן ראוי תחומי היערכות רלוונטיים. עם זאת, איגוד האינטרנט קורא למשרד התקשורת להבהיר מדוע נדרש להכפיף את בעלי הרשיונות לרגולציית סייבר מטעמו, בהינתן שמרביתם כבר כפופים לרגולציית סייבר מטעם שירות הבטחון הכללי; ולהבהיר מה מתכונת "חלוקת העבודה" המתוכננת בינו לבין שירות הבטחון הכללי והרציונלים העומדים בבסיסה. בכלל זה, הודגש כי מסמכי השימוע לא מספקים מידע הכרחי באשר לכשירות המוסדות של משרד התקשורת לפעול כרגולטור בתחום הגנת הסייבר, בהשוואה למערך הסייבר הלאומי. זאת, כאשר קיים ספק באשר לכשירות המוסדית שלו לתכנן ולאכוף רגולציית סייבר (בהיבטי מומחיות, כוח אדם ותקציבים).

טיוטת חוק למניעת הסתה ברשתות חברתיות, התשפ"ב-2021

ביום 23.12.2021 הופצה מטעם שר המשפטים טיוטת חוק "מניעת הסתה ברשתות חברתיות" לקראת הבאתה לאישור ועדת השרים לענייני חקיקה. הצעת החוק מבקשת להסמיך את בתי המשפט המחוזיים בישראל, לפי בקשה של גורמי הפרקליטות הרלוונטיים, לתת צו המחייב מפרסם תוכן, בעלים או מפעילי אתרי אינטרנט (לרבות אפליקציות ורשתות חברתיות) להסיר מהם תכנים, אם בית המשפט שוכנע כי פרסום התוכן מהווה עבירה פלילית ובנסיבות העניין קיימת אפשרות ממשית שהמשך הפרסום יפגע בביטחון של אדם, בביטחונו של הציבור או בביטחון המדינה.

ביום 24.12.2021 העבירו איגוד האינטרנט הישראלי והמכון הישראלי לדמוקרטיה פנייה דחופה לוועדת השרים לענייני חקיקה, שלא לאשר את טיוטת החוק, נוכח הפגיעה הרחבה וחסרת התקדים שלה בזכות לחופש ביטוי. הפניה הדגישה כי אכן ייתכנו מקרים קיצוניים שבהם נכון, ראוי ומוצדק להסיר תכנים או לתת סעדים בנוגע לתכנים ברשתות החברתיות באופן מהיר ככל האפשר, אך הצעת החוק איננה מתמודדת עם אתגרים אלה בצורה דמוקרטית מכיוון שהיא רחבה למעלה מן הצורך ופותחת פתח מהותי ופרוצדורלי לצנזורה שלטונית, המסכנת את חופש הביטוי והדעה של הציבור הישראלי – מכל קצוות הקשת הפוליטית. פניית איגוד האינטרנט והמכון הישראלי לדמוקרטיה נחתמה בהצעות קונקרטיות לתיקון הצעת החוק, ובכלל זה: **(א) צמצום תחולת החוק לרשימה סגורה של עבירות חמורות שרק לגביהן תהיה סמכות לבקש צו להסרת תוכן** (עבירות לפי חוק המאבק בטרור ועבירות שיש בהן מרכיב של אלימות פיזית או פגיעה מינית). **(ב) יש להגביל את תחולת החוק אך ורק לרשתות חברתיות ולא לכל אתר אינטרנט**, כפי שמוצע בטיטת החוק. **(3) צמצום האפשרות לקיום דיונים במעמד צד אחד ושימוש בראיות חסויות או בלתי קבילות.**

יצירה, איסוף והנגשה של נתונים סטטיסטיים על האינטרנט הישראלי ומשתמשי

STS - מאגר המידע על אודות סטטיסטיקת אינטרנט בישראל

מתוך התפיסה כי מידע ונתונים איכותיים ונגישים הם תשתית חיונית למדיניות ושיח ציבוריים, כבר למעלה מעשור שאיגוד האינטרנט הישראלי מפעיל את מאגר STS-IL, ומנגיש לציבור ולקהילת המחקר נתונים וממצאים סטטיסטיים אודות האינטרנט הישראלי ומשתמשיו. מקורות המידע במאגר הם מגוונים, וכוללים נתונים מטעם איגוד האינטרנט הישראלי (סקרים או ממצאים כמותיים-סטטיסטיים אחרים שהאיגוד מפיק) וממקורות מוסדיים אחרים כגון הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וגופים ציבוריים או יוזמות מחקר מטעם האקדמיה והתעשייה.

במחצית השניה של שנת 2020 התחיל תהליך שדרוג המידע במאגר, שכלל ניקוי פריטים לא רלוונטיים, או כאלו שהמידע בהם התיישן. מטרת המהלך היא שיפור הנתונים המופיעים ב-STS ודרך הצגתם, והפיכתו לשער הכניסה למחקרים (אקדמיים, עסקיים, ציבוריים) על מרחב האינטרנט בישראל ומשתמשיו. תהליך שדרוג המידע וארגונו הושלם במחצית הראשונה של שנת 2021, תוך יצירת מערכת אפיון ותיוג חדשה לכל פריט וממשק משתמש ידידותי ויעיל להתמצאות במאגר.

במהלך שנת 2021 התווספו למאגר פריטים עדכניים רבים וגובשו קשרי עבודה ותיאום מול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וגופי מחקר נוספים בסקטור הציבורי והפרטי. ברבעון האחרון של השנה, החלה הטמעה של כלים טכנולוגיים חדשים להצגה וניתוח של נתונים וממצאים באתר.

אנו גאים להצביע על כך שבמהלך שנת 2021 נרשמה עליה של כ-30% בכניסה למאגר STS-IL והפריטים בו, בהשוואה לשנת 2020.

סקר איגוד האינטרנט: השיח האלים ברשתות החברתיות

בראשית שנת 2021 פרסם איגוד האינטרנט נתונים וממצאים מסקר שערך בנושא השיח האלים ברשתות החברתיות, במטרה לבחון עד כמה נתפסת רשת האינטרנט בישראל כבמה לשיח אלים, משסה ופוגעני, כיצד מתמודדים הישראלים עם השיח ברשת ומי לדעתם אחראי למצב. להלן עיקרי הממצאים:

- 86% מבין הנשאלים טענו כי הם חשים שהשיח המתנהל היום ברשתות החברתיות הוא אלים ו-66% מהנשאלים אמרו כי הם חשים שהשיח ברשתות היום קיצוני יותר משהיה לפני משבר הקורונה.
- 53% דיווחו כי הם נמנעים או מנסים להימנע מפרסום תגובות ברשת מחשש לתגובות אלימות. 65% אמרו כי הם חושבים פעמיים לפני כל פרסום ברשת.

- על השאלה מה ניתן לעשות כדי למתן את השיח ברשת השיבו 63% כי חסימת מגיבים אלימים תסייע בכך אך הם סבורים כי חסימה שכזו צריכה להתבצע על ידי הפלטפורמות או מנהלי הקבוצות – ולא על ידי גורמים מוסדיים או ממשלתיים. כ-38% סבורים כי יש להטיל את האחריות למיתון השיח האלים על הרשתות החברתיות וכ-32% סבורים כי יש להגביל את פעילות הרשתות החברתיות.
- 80% מבין הנשאלים בסקר סבורים כי השיח של אנשי ציבור ופוליטיקאים ברשתות החברתיות הוא אלים ו-86% חושבים כי השיח האלים ברשתות גורם לשסע בציבור. 47% טוענים כי אנשי ציבור לא צריכים לחסום מגיבים משום שכל תגובה המופנית אליהם היא לגיטימית.
- כ-82% מהנשאלים אמרו כי הם מעוניינים שיוקם גוף שתפקידו יהיה לבחון ולהחליש את עוצמת השיח האלים ברשתות.

סדרת פרסומים מיוחדת: ניתוח ממצאי סקר הלמ"ס בנושא "ישראל בעידן הדיגיטלי"

במהלך הסקר החברתי שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2020, נכלל פרק שאלות מיוחד בנושא "ישראל בעידן הדיגיטלי". נתוני הסקר פורסמו במחצית השניה של שנת 2021 ועל בסיסם הועלתה למאגר STS-IL סדרת פרסומים מיוחדת, הכוללת בין היתר את הפריטים הבאים:

- אפיון משתמשי האינטרנט בישראל: פילוח פערים דיגיטליים במישורי גיל, מין, מגזר וגיאוגרפיה.
- מסחר ובנקאות אינטרנטיים בישראל: נתונים על היקפי הצריכה והמכירה של מוצרים ושירותים באמצעות האינטרנט.
- צריכת חדשות באינטרנט: מעמדם של אתרי חדשות באינטרנט ושל רשתות חברתיות עבור הציבור הישראלי, בהשוואה למקורות מסורתיים לצריכת חדשות.
- פרטיות, בטיחות סייבר ופשיעה ברשת: תמיכת האוכלוסיה בחקיקה להבטחת פרטיות ברשת, תחושות ועמדות ביחס לפרטיות באינטרנט, חשיפה לפשיעה ברשת ודיווח עליה, ופעולות שהורים נוקטים להבטחת בטיחות ילדיהם ברשת.
- ממשל מקוון: נתונים אודות השימוש באינטרנט לקבלת שירותים ממשרדי ממשלה, כניסות לאתרים ממשלתיים ותחושת הבטחון של הציבורי באתרים או שירותים ממשלתיים מקוונים.

כלי נתונים ומחקר לבחינת היקפי השימוש של הציבור הישראלי בפלטפורמות מקוונות

על רקע התעוררות הדיון הציבורי ויוזמות הרגולציה ביחס לאסדרת רשתות חברתיות ופלטפורמות מקוונות בישראל, ברבעון האחרון של שנת 2021 פותח עבור מאגר STS-IL

כלי מידע להנגשה וניתוח ממצאים אודות היקפי השימוש של הציבור הישראלי ברשתות חברתיות ופלטפורמות מקוונות. כלי זה מממשק לנתונים הגולמיים שפרסמה רשות התחרות בנושא זה ומאפשר להציג ולפלח את הנתונים הגולמיים על פי מגוון מאפיינים דמוגרפיים, כגון גיל, מגדר, מגזר, רמת השכלה ועוד.

סקר איגוד האינטרנט: פגיעות מיניות ברשת

במהלך חודש נובמבר 2021 ערך איגוד האינטרנט סקר בנושא פגיעות והטרדות מיניות ברשת, במטרה לבחון עד כמה נפוצות פגיעות או הטרדות מיניות ברשת וכלפי מי, אילו פעילויות במרחב המקוון הציבור תופס כמהוות פגיעה מינית, שיעור הדיווח של פגיעות מיניות והחסמים לכך, כמו גם את תחושות המוגנות של הציבור מפני פגיעה מינית ברשת. ממצאי הסקר פורסמו במאגר STS-IL בחודש אוקטובר 2021, יחד עם כלי ניתוח נתונים המאפשר לפלח את הממצאים השונים לפי מגוון מאפיינים דמוגרפיים. להלן הממצאים העיקריים:

- **שליש מהמשיבים (32%) הצהירו כי פנו אליהם באינטרנט או באפליקציות באמירות מיניות שגרמו להם לאי נוחות.** שיעורים אלו עולים בקרב נשים (37%), צעירים בין הגילאים 18–34 (37%) ובעלי רמת הכנסה מתחת לממוצע (35%).
- **כרבע מהמשיבים (23%) ציינו כי הוטרו מינית באינטרנט או באפליקציות,** כאשר שיעור זה גבוה בקרב נשים (27%) וצעירים בגילאי 18–34 (28%).
- **כעשירית בלבד (10%) ממי שחוו הטרדה מינית ברשת התלוננו על כך.** מבין אלו שבחרו לא להתלונן על כך, כשליש (32%) השיבו כי הסיבה לכך הייתה שלא האמינו שהמטרה תעזור להם וכרבע (25%) ציינו כי לא רצו להיחשף.
- **מעל רבע מהמשיבים (27%) הצהירו כי ביקשו מהם לשלוח תמונות או סרטונים אינטימיים.** נשים התבקשו לשלוח תמונות או סרטונים אינטימיים פי 2 מאשר הגברים (30% לעומת 16%, בהתאמה), למעלה משליש מהצעירים (18–34) התבקשו לעשות זאת אך גם כרבע (24%) מקרב המשיבים המבוגרים (35–54).
- **4% בלבד מקרב המשיבים סבורים כי יש הגנה מספיקה על קורבנות של פגיעה מינית ברשת, לעומת רוב מובהק (91%) שסבור שההגנה אינה מספיקה.** השיעור אף גבוה יותר בקרב הנשים; 93% מהמשיבות ציינו כי אין הגנה מספיקה לקורבנות. רק 3% מהנשים השיבו כי ההגנה ברשת מספיקה

כלי נתונים ומחקר: פניות הציבור למוקדי התמיכה של איגוד האינטרנט בנושאי פגיעות מקוונות והגנת סייבר לאזרח

מוקדי נטיקה ובלוק מבית איגוד האינטרנט הישראלי פועלים להגנה על הפרט ברשת, ומפעילים ערוצי תקשורת לתמיכה בייעוץ בנושאי שימוש מיטבי והתמודדות עם פגיעות ברשת (נטיקה) ובנושא הגנת סייבר לאזרח (Block).

בסוף שנת 2021 נוסף למאגר STS-IL כלי להצגה וניתוח של נתוני איגוד האינטרנט אודות פניות הציבור למוקדי נטיקה ו-Block, תוך אפשרות להתמקד בתקופות שונות ובנושאי הפניות הספציפיים של כל אחד מהמיזמים.

נציגות של האיגוד במכון התקנים

כגוף המשמעותי בסוגיות טכנולוגיות של החברה האזרחית, לאיגוד מושבים בוועדות תקינה שונות בסוגיות טכנולוגיות של מכון התקנים. בפרק זה, נפרט את נציגות האיגוד בוועדות השונות.

ועדת העברית במערכות ממוחשבות ואינטרנט (8109)

ועדה זו עוסקת בהתאמה של מערכות תקשוב לקהל דובר וכותב עברית. בוועדה זו חברים מטעם האיגוד: דורון שקמוני ויוליה גולדברג.

וועדת מונחים בטכנולוגיית המידע (8110)

ועדה זו עוסקת במונחים חדשניים בטכנולוגיית המידע. בוועדה זו חבר מטעם האיגוד: אורי ברוק.

וועדת נגישות באינטרנט (8101)

ועדה זו עוסקת בתקנון תקני נגישות לאינטרנט (תקן 5568). בוועדה זו חברה מטעם האיגוד: טליה אבירן. שאולה הייטנר ובת שבע אנגלברג-בר שהיו חברות בעבר מטעם האיגוד קיבלו מינוי אישי בוועדה.

קשרים בינלאומיים

במהלך שנת 2021 פותח ומוסד תחום הקשרים הבינלאומיים של איגוד האינטרנט כחלק מפעילות מחלקת הרגולציה והמדיניות, שבמסגרתה האיגוד עוקב אחר התפתחויות רלוונטיות בזירה הבינלאומית ומייצג את קהילת האינטרנט הישראלית בפורום וארגונים רלוונטיים, כגון: CENTR, ISOC, ICANN, ccNSO, RIPE-NCC. כמו כן, מחלקת הרגולציה והמדיניות עוקבת באופן שוטף אחר פרסומים ויוזמות של ארגונים רלוונטיים נוספים כגון IETF, WSIS, OECD, ITU ו-IGF.

במהלך שנת 2021 מונה הנק נוסבאכר, ממייסדי האיגוד, למתאם הקשרים הבינלאומיים של האיגוד במסגרת מחלקת רגולציה ומדיניות.

ממשקי האיגוד מול CENTR

בשל המגפה, כל ממשקי האיגוד מול ארגון Council of European National) CENTR (Top-Level Domain Registres בשנת 2021 נעשו באמצעים מקוונים.

עובדי האיגוד השתתפו בסדנאות של קבוצות העבודה השונות של CENTR (administrative, Legal & Regulatory, R&D, Security, Tech, Marketing), ומנכ"ל האיגוד השתתף בפורומי ה-Leadres שגיבש CENTR להחלפת דעות ומידע בהקשר של ניהול מרשם שמות מתחם מדינתי.

ממשקי האיגוד מול ISOC

גם ממשקי האיגוד מול ארגון ISOC (Internet Society) בשנת 2021 נעשו באמצעים מקוונים. בשנה זו הטמיעה מחלקת רגולציה ומדיניות נהלים ומנגנונים לדיווח שוטף על פעילויות האיגוד בנושאים הגלובליים אותם מקדם ISOC. ראש מחלקת רגולציה ומדיניות השתתף בכל מפגשי ה-European Chapter Leaders אותם מקיים ISOC מדי רבעון.

פעילות מול ICANN ו-IANA

תהליך אישור מרחב שמות המתחם המדינתי בעברית "ישראל" בהליך ה-fast track של ICANN גרר עבודה הדוקה של צוות האיגוד מול צוות ה-IDN (Internationalized Domain Names) ב-ICANN לאישור הבקשה.

עם קבלת האישור, נוצר ממשק מול מערך ה-root management ב-IANA לצורך הגשת בקשת ה-delegation שאושרה בתחילת 2021.

פעילות לשינוי הסיווג הגיאורפי של האיגוד בארגון ccNSO הפועל במסגרת ICANN

ארגון התמיכה במרשמי שמות מתחם מדינתיים (Country Code Supporting Organization, ccNSO) הפועל במסגרת הארגון הבינלאומי להקצאת שמות ומספרים באינטרנט (ICANN) מאז שנת 2003, הוא גוף בינלאומי המשמש כפורום לדיונים והחלפת ידע טכנולוגי בין ארגונים המנהלים סיומות אינטרנט מדינתית ברמה העליונה וגיבוש המלצות פנימיות לגופי ICANN השונים בנושאים הקשורים ישירות לשמות מתחם מדינתיים, כמו הפעלה של שמות מתחם מדינתיים בשפה המקומית. ב-ccNSO חברים למעלה מ-172 מרשמים מדינתיים, המחולקים לפי חמישה אזורים גיאוגרפיים, שלכל אחד מהם מסגרות ייעודיות להחלפת ידע מקצועי, כמו גם נציגות ייעודית ב-ccNSO Council, הגוף המפקח ומנהל אחר פעילות הארגון.

בסוף שנת 2021 יזם האיגוד עדכון לשינוי הסיווג הגיאורפי של מרשם שמות המתחם המדינתי בישראל בארגון ה-ccNSO מאזור אסיה-פסיפיק לאירופה, כאזור הגיאוגרפי בו למדינת ישראל ואיגוד זיקות מקצועיות רבות יותר. תהליך זה צפוי להסתיים במחצית הראשונה של שנת 2022.

קשרי קהילה

כללי

מטרת פעילות מחלקת קשרי הקהילה באיגוד לאפשר לכלל האוכלוסיות בישראל ליהנות מהיתרונות שמציעה הרשת לשיפור איכות חייהם, בהיבטים השונים ולסייע באתגרים שהרשת מציבה.

פעילות האיגוד תומכת במטרה זו באמצעות הנגשת ידע, בסיוע בקידום ושמירה על זכויותיהם של משתמשי הרשת ובסיוע בהתמודדות עם אתגרי השימוש ברשת כמו תופעות של ביוש (shaming), בריונות רשת, פגיעה בפרטיות, הגנת סייבר וכד'.

במסגרת תחום זה, מפעיל האיגוד שני מוקדי סיוע המתמקדים בהענקת כלים, ידע ותמיכה להגנה על הפרט באינטרנט. מרכז **נטיקה** – מתמקד בסיוע לפגיעות בנושאי בריונות רשת, תוכן פוגעני והענקת ידע לאנשי מקצוע וציבור רחב, ובמקביל אליו, פועל **Block** – מרכז הגנת הסייבר לאזרחים, המעניק מידע וכלים פרקטיים בנושאי פגיעות סייבר. פעילויות נוספות של תחום קשרי הקהילה באיגוד עוסקות בהעשרת ידע וקידום הנגשת האינטרנט לאוכלוסיות שונות.

בפרק זה נסקור את פעילויות האיגוד בתחום קשרי הקהילה.

פיתוח מערך חברי האיגוד

כללי

במהלך 2021 נעשתה עבודה אסטרטגית לפיתוח תחום הקהילה באיגוד.

בשנים האחרונות התבססה ההבנה שכמות חברים גדולה, היא נגזרת של השקעת משאבים להבאת חברים, והכמות אינה בהכרח עונה על המטרה של יצירת לגיטימציה וערך ציבורי לאיגוד. לאור זאת התקבלה בוועד המנהל אסטרטגיה חדשה, על בסיס הנהלת האיגוד, למערכת יחסי הגומלין של האיגוד עם הציבור המתבססת על יצירת ערך והשפעה באמצעות קהילות מקצועיות ממוקדות נושא.

תהליך העבודה כלל מיקוד נושאים, קהלי יעד וערוצי השפעה. החשיבה העומדת בבסיס האסטרטגיה היא כי הקהילות המקצועיות יספקו ערך וערוץ להשפעה, וגם יהוו בסיס להפניית אנשי מקצוע פעילים לחברות באיגוד. כך ימשיך להתפתח מערך החברים באופן שיוכל לתת מענה לצרכים הניהוליים והאסטרטגיים של האיגוד.

בנוסף לכך, על מנת לשמר מערך חברים המחוברים למטרות וערכי האיגוד, נקבעה על ידי

הועד המנהל מדיניות חדשה בנושא חידוש החברות באיגוד, שמטרתה לשמר את בסיס החברים הנאמנים לאיגוד ולמנוע נשירה שלהם לאורך השנים. בהתאם למדיניות זו חברים שחידשו חברותם 3 פעמים במהלך תקופת החברות לא יידרשו לשלם דמי חברות, יזכו בחברות המתחדשת אוטומטית. בדרך זו מקווה הועד המנהל לשמר את חברי האיגוד, ולצמוח כל שנה בהתאם להתפתחות הקהילות.

קהילת IL-NOG

קהילת IL-NOG (IL-Network Operators Group) מציעה פלטפורמה לאנשי תשתיות אינטרנט בישראל לשתף מידע וללמוד מעמיתיהם בקהילת האינטרנט הישראלית ומאנשי מקצוע מובילים מהקהילה הבינלאומית. קהילה זו מהווה רשת מקומית, שאיגוד האינטרנט הישראלי בחר להקים ולהוביל, והיא קיימת במדינות ובאזורים רבים בעולם.

במסגרת הקהילה מתקיים שיתוף בטכנולוגיות העדכניות ביותר באינטרנט ושיטות עבודה מומלצות בתעשייה, מתקיים שיח על אתגרים טכניים, העומדים בפני הקהילה והזדמנויות ליצירת קשרים עסקיים ואסטרטגיים. הקהילה הוקמה באפריל 2021 בהובלתו של הנק נוסבכר, ממייסדי האיגוד ואחד המומחים הגדולים בישראל בנושא.

במהלך 2021 התקיימו מספר מפגשים בזום:

- מפגש זום ב-13.9 בהשתתפות 25 איש עם Daniel Karrenberg מ-RIPE
- מפגש פיזי ראשון ברעננה (20.10) – 20 משתתפים
- מפגש זום ב-8.11 בהשתתפות 22 איש עם Vint Cerf מ-google.

בקבוצה חברים כ-110 איש ומתקיימים בה דיונים מדי שבוע, מניתוח מאות ההודעות בקבוצה שני נושאים קיבלו תשומת לב רבה: נושא DoH (כולל Apple Private Relay) בספטמבר, ונושא של נפילת פייסבוק בשל תקלות BGP ו-DNS באוקטובר.

קהילת הנגשת הרשת לחברה הערבית

במהלך 2021 נעשה תהליך איפיון לקהילה מקצועית חדשה, שתאפשר שיתוף ידע מקצועי וקידום שיתופי פעולה בין בעלי עניין מתחומים שונים (אקדמיה, תעשייה, ממשל, חברה אזרחית וכו') במטרה לצמצם פערים דיגיטליים בחברה הערבית. פיתוח הקהילה נעשה בליווי היועצת מירנה קציר מארגון שתי"ל. הקהילה תייצר מסגרת פעילות לכל השותפים למטרת צמצום הפערים הדיגיטליים בחברה הערבית ותייצר עבור האיגוד חיבור לשטח וכן להעמקת עבודת האיגוד בחברה הערבית. בין הנושאים שנרצה לקדם במסגרת הקהילה: הנגשת מידע ושירותים דיגיטליים לערבית, שיפור אוריינות דיגיטלית ושיפור תשתיות אינטרנט ביישובים ערביים. לצורך ניהול הקהילה פורסם מכרז לפרילנסר בו זכתה הגב' אמירה קאסם, בעלת ניסיון רב בניהול תכניות הדרכה וליווי מיזמים לאומיים לצמצום הפער הדיגיטלי בחברה הערבית. במהלך 2022 תכנס אמירה לתפקידה ותבנה יחד עם צוות האיגוד תכנית עבודה שנתית להקמת ופיתוח הקהילה.

קהילת מומחים לשימוש מיטבי ברשת

קהילת המומחים אותה מובילה מנהלת נטיקה, אורנה היילינגר, הפכה בשנת 2021 לאחת הקבוצות המוכרות והמקצועיות בתחום השימוש המיטבי והבטוח ברשת.

הקהילה משמשת מקור למידע וידע, כמו גם מקום לשיתוף התייעצויות ודילמות אתיות בקרב אנשי המקצוע השונים החברים בקבוצה. אחת לחודש נערכת הרצאה מקצועית מקוונת בתחומים שונים, ע"י מרצים מתוך ומחוץ לקהילת המומחים. בין ההרצאות שהתקיימו במהלך השנה: גרומינג ופגיעות מניות במרחב המקוון, אימוג'ים ככלי תקשורת, מטא דאטה על מחקרים בולטים בנושא השפעות המסכים, טיפול מקוון, הזכות להישכח, גישור וצדק מאחורי ועוד.

כמו כן, נערך דיון בהשתתפות נציגת פלטפורמת טיק טוק וחברי קהילת המומחים, במסגרתו העלו המשתתפים שאלות נוקבות על מאמציה של הרשת להגן על המשתמשים, קטינים ובגירים כאחד.

במסגרת שולחן עגול נוסף, הוצגו פתרונות טכנולוגיים לבקרת הורים ע"י נציג של חברת פיורסייט.

מיזמי סיוע האיגוד לקהל הרחב

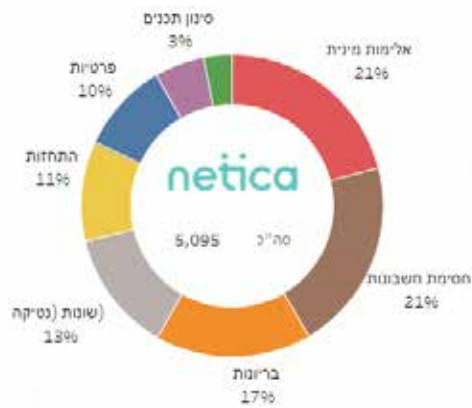
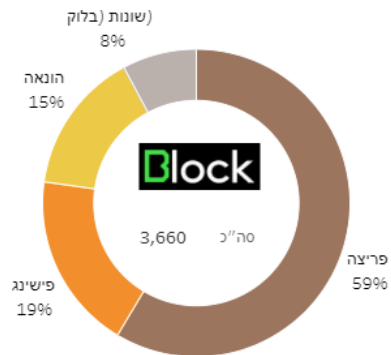
רקע ומידע סטטיסטי

האיגוד מפעיל שני מיזמי סיוע לקהל הרחב בסוגיות הקשורות בשימוש באינטרנט.

הראשון הוא "נטיקה" (www.netica.org.il) – המרכז להגנה על הפרט ברשת המשמש כמרכז ידע לאומי המעניק כלים, ידע וסיוע להתנהלות חברתית ואתיקה ברשת.

המיזם השני הוא block (www.block.org.il) – מרכז הגנת סייבר לאזרחים ועסקים קטנים. שני המרכזים עונים לפניית הציבור בנושאים המטופלים על ידם, וכן מפיצים מידע, כלים וידע לציבור משתמשי האינטרנט בישראל.

הגרפים הבאים מציגים את התפלגות ונושאי הפניות לשני המרכזים:

נטיקה - Netica - המרכז להגנה על הפרט ברשת

במהלך השנים האחרונות מתמקדת פעילותה של נטיקה בסיוע למשתמשים בגירים (מעל גיל 18 ומעלה). הפעילות נעשית בשלושה מישורים מרכזיים:

- הבוגר כמשתמש ברשת
 - הבוגר כהורה לילדים המשתמשים ברשת
 - הבוגר כדמות חינוכית או טיפולית לילדים ומתבגרים המשתמשים ברשת
- לפעילות זו התווספה ב-4 השנים האחרונות, פעילות משותפת לקידום מיזם של קרן ילדים בביטוח לאומי. מיזם זה מפעיל כ-13 תוכניות שונות ומגוונות הממוקדות בנוער וצעירים במצבי סיכון.

פעילות הקו החם לסיוע וטיפול בפגיעות רשת

הקו החם של צוות נטיקה, עומד לרשות הציבור באמצעות מוקד תמיכה הפועל 24/7 לתמיכה וייעוץ בכל הנושאים הקשורים לסיוע בהתמודדות עם פגיעות ברשת, ומתן ייעוץ וכלים לשימוש נכון ואתי. המענה ניתן לפונים במגוון אמצעים: טופס דיווח באתר/ דוא"ל / וואטסאפ/ נציג אנושי העונה לפניית טלפונית.

מדריכים ומידע לשימוש נכון ברשת

- במסגרת שיתוף פעולה בין נטיקה לבין המערך הלאומי להגנה על ילדים ברשת (105), נכתב והופץ מילון למונחים דיגיטליים לטובת המשתמשים. את המילון ניתן לראות כאן.
- מדריך חודשי לשימוש בטוח ומיטבי ברשת.

הדרכות לגיל השלישי

בשל מגבלות הקורונה, פותחה הרצאה ייעודית, באמצעות פלטפורמת זום, המיועדת לבני הגיל השלישי.

ההרצאה התמקדה בנושאים רגישים שעלולים לפגוע במשתמשים לא מיומנים, כגון: פישנג, פייק ניוז, חדירה לפרטיות, הונאות ברכישות מקוונות ועוד. להרצאה נחשפו באופן מקוון כ-500 צופים.

חברה ערבית - פעילות המשך למדריכי מוגנות ברשת

במהלך שנת 2021, התקיים הקורס השלישי למדריכי מוגנות ברשת לדוברי ערבית, במסגרת שיתוף פעולה עם מכללת אורנים. הקורס כלל 30 שעות אקדמיות. התנהל בצורה דו-לשונית (עברית, ובעיקר ערבית). הקורס קיבל הכרה כגמול השתלמות אישי.

הנסיון שנצבר במסגרת עריכת השתלמויות אלו, משמש כיום כבסיס לקורס ללימודי תעודה (90 שעות אקדמיות) בשיתוף עם מכללת אלקאסמי.

הרצאות לציבור

מנהלת נטיקה, ערכה במהלך שנת 2021 הרצאות לקידום המודעות בשימוש מיטבי ברשת, בדגש על קהל המשתמשים הבוגר. בנוסף, נערכו הרצאות למגוון אנשי מקצוע. ביניהם: חוקרי נוער במכללה לשוטרים, סטודנטים למשפט, הרצאה לסטודנטים לפסיכולוגיה במכללת רייכמן והרצאה לצוות מטפלים עמותת ניצן כמו גם לחוסים בגירים בעמותת ניצן ועוד.

מיזם מרחב בטוח בשיתוף קרן ילדים בביטוח לאומי

המיזם הוא יוזמת קרן הילדים בביטוח הלאומי, והאיגוד מנהל אותו במשותף עם הקרן באמצעות מנהלת נטיקה אורנה היילינגר.

השנתיים האחרונות של פעילות המיזם נתנו היזון חוזר משמעותי לחשיבות המיזם, לצורך העז להנגיש פתרונות יצירתיים לאוכלוסיית היעד (ילדים וצעירים בסיכון), ולצייד את מעגלי התמיכה בכלים רלוונטיים לתקופה.

השנה הצטרפו למיזם תכניות חדשות:

- **קולמילה:** מענה בצ'ט או בווטצאפ ל צעירים וקטינים נפגעי תקיפה מינית. את התוכנית מוביל סניף השרון של מרכזי הסיוע בניהולה של מיקה נטקוביץ, שפיתחה לראשונה את התחום. במסגרת התמיכה בפעילות, ניתן היום גם מענה בשפה הערבית בעזרת פעילות משותפת עם גוף מנצרת.
 - **איגי לייב:** הפעלת "תנועת נוער" וירטואלית לנוער גאה/טרנס, שלא יכול להגיע לפגישות פיזיות, או מטעמי מרחק או מטעמי פרטיות
- שתי תוכניות, ילדים בסיכוי והאגודה למען הלהט"ב, סיימו השנה את ליווי הקרן וממשיכות לפעול בצורה עצמאית.
- סה"כ פועלות כיום במסגרת המיזם 13 תוכניות. אפקט ההשפעה של התוכניות מגיע לאלפי בני נוער וצעירים, מאות אנשי טיפול וחינוך ומאות הורים.

Block - מרכז הגנת סייבר לאזרחים

פגיעות במשתמשי רשתות חברתיות

בשנת 2021, נצפתה ע"י צוות Block המשכה של מגמה מדאיגה שהחלה עוד בשנת 2020 של פגיעה במשתמשים ישראלים ברשתות חברתיות, בעיקר של קבוצת מטא. מגמה זו התאפיינה בכמות הולכת וגוברת של פגיעות ישירות בחשבונות ישראלים ברשתות החברתיות בדגש על הפלטפורמות השונות של מטא (פייסבוק, ווטסאפ ואיסטגרם). פגיעות אלו כללו פריצות, השתלטות ופתיחת חשבונות פיקטיביים עם פרטים ותמונות שנגנבו ברשת.

חלק מהפגיעות נעשו ע"י האקרים יחידים, בעוד שאחרות התבצעו ככל הנראה כחלק מתופעה של פגיעה מערכתית. הקושי המרכזי במקרים אלו, היה העדר היכולת של המשתמשים להתאושש במהירות מעצם הפגיעה. התוצאה של מגמה זו הייתה שחשבונותיהם של אלפי משתמשים הושבתו, ולא התאפשר בהם שימוש ברשתות החברתיות של מטאורס לתקופות ארוכות. חלק לא מבוטל מהנפגעים היו בעלי עסקים קטנים שעיקר פרנסתם היא בעקבות פעילות ברשת, בעיקר על רקע אתגרי החיים בצל הקורונה שהמשיכו לאפיין את שנת 2021.

לאורך כל השנה ובהמשך לשנה החולפת נעשו נסיונות ע"י נציגי האיגוד לקבל מענה ממשי מקבוצת מטא לטובת ציבור הגולשים, אך זאת בהצלחה מועטה בשל מדיניות המענה של הקבוצה.

מגמה נוספת שנראה כי המשיכה והתחזקה אף היא, היא הניסיונות המגוונים לפשינג (דיוג), באמצעות התחזויות לגופים דוגמת: חברת החשמל, דואר ישראל, חברות אשראי ותשלומים כמו ויזה כאל / פיפאל ועוד. ניסיונות אלו דווחו למערך הסייבר הלאומי ולחברות.

צמצום פער דיגיטלי באינטרנט

חברה ערבית

מדד להנגשת מידע ושירותים דיגיטליים לחברה הערבית

במטרה לקדם קבלת החלטה אסטרטגית להנגשת אתרי אינטרנט ממשלתיים וציבוריים לחברה הערבית, פיתח האיגוד במהלך 2021 מדד להנגשת מידע ושירותים לחברה הערבית, המהווה המשך ישיר לפיתוח כלי עבודה לממשלה – מדריך לעיצוב מידע ושירותים דיגיטליים לחברה הערבית.

מדד איגוד האינטרנט הישראלי להנגשת מידע ושירותים דיגיטליים לחברה הערבית נועד לספק בוחן אובייקטיבי על היקף ההנגשה הממשלתית לחברה הערבית. המדד מהווה כלי מיפוי לאתרי אינטרנט וערוצי תקשורת דיגיטליים המציג תמונה מהימנה של רמת ההנגשה שהם מקיימים לחברה הערבית.

הנתונים במדד משקפים את היחס שבין כמות דפי המידע והשירותים בעברית באותם אתרים לבין אלו הכתובים בשפה הערבית; וכן סקירה אודות קיומם של ערוצי תקשורת דיגיטליים בשפה הערבית. זאת, במטרה לעודד את הגופים הנמדדים לשפר את היקף ואיכות ההנגשה לחברה הערבית.

האיגוד מפרסם את תוצאות המדד ביחס לגופים והיחידות השונים של המגזר הציבורי כאשר הגופים המוערכים באמצעות המדד הם אלו המרכיבים את אתר השירותים והמידע הממשלתי הבנוי על הפלטפורמה gov.il. המדד איננו מוגבל לשפה הערבית, וניתן להפעילו לגבי שפות אחרות.

המדד מתבסס על מחקרים שביצעו איגוד האינטרנט, גופי מחקר וארגונים נוספים, המראים פערים נרחבים בין החברה הערבית לחברה הכללית בישראל, ברמת הנגישות למחשבים ולתשתיות אינטרנט, וכן פערים ביחס למיומנויות ולכישורים בשימוש במחשב ובאינטרנט. פערים אלה מעמיקים פערים חברתיים כלכליים קודמים, וקיימים גם בקרב צעירים בני החברה הערבית ולא רק בקרב מבוגרים. לפי מחקרים אלה, דפוסי השימוש של החברה הערבית ברשת מצביעים על שימוש מוגבר ברשתות החברתיות לצרכים חברתיים ולקבלת מידע, ושימוש מצומצם בחיפוש מידע באינטרנט ובשימוש בשירותים דיגיטליים (בשל חוסר אוריינות דיגיטלית, חוסר אמון וחדשנות, העדר תוכן/תוכן חלקי מותאם שפתית ותרבותית וכו'). על מנת לקדם שימוש מתקדם ברשת בחברה הערבית נדרשת התגייסות של משרדי הממשלה לקידום אוריינות דיגיטלית והנגשה תרבותית ושפתית של המידע והשירותים שהם מציעים לציבור מהחברה הערבית.

בתהליך תכנון המדד ויישומו על האתרים השונים בפלטפורמה gov.il לקחו חלק נציגים מהארגונים הבאים: ישראל דיגיטלית, רשות התקשוב הממשלתי, כל זכות, הסדנה לידע ציבורי, וכן מומחי דיגיטל מהחברה הערבית – ערוב רינאווי וכמיל סלבאק, מומחה דיגיטל ודאטה, שגם ביצע את המדידה בפועל.

מטרות המדד שהוגדרו:

- לייצר ידע מבוסס נתונים על רמת ההנגשה של מידע ושירותים ממשלתיים לחברה הערבית בישראל
 - לקדם אסטרטגיה של הנגשת אתרים ושירותים דיגיטליים לחברה הערבית
 - להציע נושאים לטיפול ולשיפור המידע והשירותים לקהל היעד מהחברה הערבית
 - קהלי היעד שהוגדרו להכרות עם המדד:
 - מקבלי החלטות בממשלה ובארגונים ציבוריים בתפקידי מנכ"ל, סמנכ"ל, ראשי חטיבות ואגפים, שנדרשים לקבל
 - החלטות אסטרטגיות, ובפרט לקבל את ההחלטה כי הארגון שלהם ישקיע משאבים בהנגשה לחברה הערבית.
 - מנהלים בדרגי ביניים ואנשי המקצוע בממשלה ובארגונים ציבוריים בתפקידי ניהול אתרי אינטרנט,
 - דיגיטל, שיווק ודוברות, רכש/מכרזים, האחראים על תהליך ההנגשה בפועל.
 - מקבלי החלטות ברשויות מקומיות בערים מעורבות.
 - מנהלים בארגוני חברה אזרחית, הנותנים שירותים לחברה הערבית.
- המדד והפעילות הציבורית והתקשורתית האינטנסיבית שהתקיימה סביב השקתו עוררו עניין רב בממשלה והובילו לתקצוב הנושא במסגרת החלטה 550 – תכנית החומש לחברה הערבית. https://www.gov.il/he/departments/policies/dec550_2021
- במהלך שנת 2022 מתוכנן המדד לכלול אוטומציה ולהתרחב למדידת רמת ההנגשה של רשויות מקומיות.

כנס בנושא עיצוב והנגשת שירותים דיגיטליים לחברה הערבית

- ב-26/7/2021 קיים האיגוד כנס ייעודי למנהלים במשרדי ממשלה ורשויות ציבוריות בנושא קידום שירותים, שיווק ופרסום בדיגיטל לחברה הערבית בישראל. מטרת הכנס הייתה להציג באופן רשמי את המדד להנגשת מידע ושירותים דיגיטליים לחברה הערבית ולהעניק כלים פרקטיים למנהלים בארגונים ממשלתיים שתכליתם הנגשה איכותית של מידע ושירותים דיגיטליים לחברה הערבית בישראל. בין נושאי הכנס המרכזיים נכללו נושאים דוגמת:
- מיהו קהל היעד מהחברה הערבית, ומהם דפוסי השימוש שלו במרחב הדיגיטלי?
 - אסטרטגיה שיווקית מותאמת לחברה הערבית
 - הכנת התשתיות הדיגיטליות: כיצד מנהלים אתר אינטרנט ובוחרים ערוצי תקשורת מותאמים לחברה הערבית?
 - כיצד מנהלים קמפיינים מוצלחים בדיגיטל לחברה הערבית?

הכנס נערך בשותפות מערך הדיגיטל הלאומי ומומחי דיגיטל ותרגום מהחברה הערבית ומפייסבוק ישראל במשרדי פייסבוק ישראל והשתתפו בו כ-100 איש באופן פיזי (בשל הגבלות הקורונה) וכ-50 איש באופן וירטואלי.

אינדקס מומחי דיגיטל בחברה הערבית

לאנשי מקצוע מתחומי הדיגיטל מהחברה הערבית תפקיד חשוב בעיצוב תהליכי הנגשה והסברה אפקטיביים לחברה הערבית. לאור האצת תהליכי הנגשה של מידע ושירותים דיגיטליים ממשלתיים לחברה הערבית, כחלק מפעילותו של איגוד האינטרנט הישראלי לקידום הנושא, פותח אינדקס מומחים, המאפשר למגוון נותני שירותים בשפה הערבית, להציג את עצמם.

האינדקס מציע מגוון של אנשי מקצוע מתחומים שונים. בין תחומי השירות המוצעים: תרגום, עריכה לשונית, גרפיקה, ניהול פרסום ודיגיטל, בנייה וניהול אתרים, ניהול SEO, כתיבה והפקת תוכן, ניהול ניו מדיה, הפקת סרטונים/פרסומות, עיצוב UX/UI, דאטה ואנליטיקה.

* הרשימה מבוססת על נותני שירותים שבחרו למסור את פרטיהם, אין בה כדי להמליץ על אנשי המקצוע הרשומים בה.

חברה החרדית

במהלך 2021 יצר האיגוד שותפות אסטרטגית עם המכון החרדי למחקרי מדיניות במטרה לגבש מתווה מדיניות לשיפור האוריינות הדיגיטלית בקרב האוכלוסייה החרדית ולתרום להנגשת והתאמת שירותים דיגיטליים לאוכלוסייה זו. במסגרת זו בוצע מחקר על ידי המכון החרדי למחקרי מדיניות בשיתוף איגוד האינטרנט הישראלי על התנהגות דיגיטציה בחברה החרדית, ונבחנו בו היקף ואופי השימוש והמשתמשים בחברה החרדית: מידת האוריינות, שימושים דיגיטליים מרכזיים בחברה החרדית ואפיון המשתמשים בהם לצד בחינת התשתיות והנגישות לכלים דיגיטליים ומקוונים ולאמצעי סינון ובקרה. מטרת המחקר הינה לשמש בסיס ידע לקבלת החלטות ולבחירת הצעדים האפקטיביים הנדרשים. המחקר בוצע בין החודשים מרץ ואפריל 2021 באמצעות סקר רחב היקף בו השתתפו 795 חרדים וחרדיות המהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה החרדית בישראל. הנתונים נותחו בהתייחס למגוון קהילות באוכלוסייה החרדית ותוך התייחסות למשתנים שונים ביניהם מגדר וגיל.

רקע

בשנים האחרונות מחלחלת בחברה החרדית לגיטימציה מוגבלת לשימוש מבוקר באינטרנט, למרות החששות מטכנולוגיות וחדשנות במגזר. על אף מגמה זו, רמת השימוש במחשב באינטרנט במגזר החרדי עדיין נמוכה משמעותית מהציבור הכללי בישראל, וקיימים פערים גדולים ברמת הצריכה של שירותים מקוונים ובאוריינות. מגמה זו התחזקה בתנאי הסגר

והריחוק החברתי במשבר הקורונה נאלצה הדיגיטלית הקהילה החרדית להתמודד עם מצב בו נוצר הכרח חדש להשתמש באינטרנט, וחל גידול בכמות ואופן השימוש באינטרנט. שינוי זה לווה בהפנמת נחיצות האינטרנט ושינויים בעמדות לגביו, וכך נוצרו במשבר הזדמנויות ייחודיות להאצת תהליכי דיגיטציה בחברה החרדית.

כיום, הדיגיטציה היא כלי משמעותי בשיפור איכות החיים, בתעסוקה, ביטחון ופרטיות, ולכן ישנה חשיבות גדולה לקידום תהליכי דיגיטציה אשר מותאמים לצרכים ולמאפיינים של המשתמשים החרדים.

הממצאים העיקריים העולים הם:

- מגמת עלייה בצריכה ובשימוש בשירותים ומכשירים דיגיטליים
- לצד מגמת העלייה הקיימת בשנים האחרונות בצריכת שירותים אינטרנטיים בחברה החרדית, משבר הקורונה הביא עמו זינוק חד בצריכה של השירותים וברכישת המכשירים לשירותים אלה.
- מנתוני הסקר עולה כי קיים שימוש משמעותי בצריכה של שירותים באמצעות האינטרנט במגזר החרדי.

אפיון המשתמשים באינטרנט בחברה החרדית

תהליך אפיון השימוש ברשת האינטרנט בחברה החרדית שנעשה מאפשר להבהיר את גבולות השימוש ואת מרחב הפעילות הפוטנציאלי. בבחינת ההבדלים הפנים חברתיים העלה מספר תובנות מרכזיות: (1) קיים הבדל בין קהילות שונות בהיקפי ואופי השימוש ברשת (2) הגיל מהווה משתנה משמעותי וצעירים עושים שימוש נרחב יותר בטכנולוגיה (3) לא נמצא הבדל מגדרי משמעותי.

שינויים בתפיסות ועמדות סביב השימוש באינטרנט

מצב הסגר וההכרח להשתמש בשירותים דיגיטליים לצורכי צרכנות, תעסוקה, בריאות ועוד, יצר חשיפה והתנסות של האוכלוסייה החרדית לשירותים הדיגיטליים הזמינים. העלייה בצריכה, תרמה למעשה ליצירת לגיטימציה נרחבת יותר לשימוש בשירותים הדיגיטליים השונים, תוך הקפדה על גבולות הלכתיים ותרבותיים באופן צריכתם. יחד עם זאת נמצא כי הציבור החרדי חושש מפגיעה באורח החיים הדתי, מבזבוז זמן ובעיקר מחשיפה של ילדים ובני נוער לאינטרנט.

אוריינות דיגיטלית

האוכלוסייה החרדית מאופיינת במיומנויות דיגיטליות הנמוכות, בהיכרות מועטה יחסית עם האפשרויות והשירותים המוצעים במרחב הווירטואלי, ובשליטה נמוכה בשפה האנגלית. ההערכה היא כי קשיים אלו מהווים חסם בפני המשתמשים החרדיים בצריכת שירותים דיגיטליים שונים. אולם, מממצאי המחקר עולה כי המשתתפים אינם מדווחים

על כך שקשיים אלו מפחיתים את השימוש שלהם ברשת. הסוגייה הדורשת בירור היא האם מדובר בהערכת יתר של המסוגלות של המשיבים והעלאת המודעות לכך תגביר את הנכונות של המשתמשים לרכוש כלים לשימוש אופטימלי ומיצוי השירותים הדיגיטליים.

באוקטובר 2021 התקיים ביזמת האיגוד שולחן עגול במכון החרדי למחקרי מדיניות, בהשתתפות כ- 25 נציגים מתחומים שונים בחברה החרדית: מובילי דעה בקהילה, נציגי ממשלה, נציגי חינוך, נציגי חברות סינון אתרים ועוד, במטרה לדון בממצאי הסקר. תוצאות הדיון יבואו לידי ביטוי בממצאי המחקר.

במהלך 2022 יפורסם המחקר ויבחרו ערוצי פעילות בחברה החרדית.

העשרת ידע על אודות האינטרנט לקהל הרחב

סדרת ההסככים (podcasts) "נקודה IL"

במהלך 2021, המשיך האיגוד לפתח את "נקודה IL", סדרת ההסככים (podcasts) של איגוד האינטרנט הישראלי. סדרת ההסככים עוסקת בהשפעות העומק של האינטרנט על החברה, הכלכלה, הפוליטיקה והתרבות, והיא התגלתה ככלי מהמעלה הראשונה להנגשת ידע לציבור הרחב.

כל פרק מתמקד בסוגיה ספציפית כגון חופש הביטוי, פרטיות, איומי סייבר, פער דיגיטלי, ומנתח אותן מזווית מגוונת ובגובה העיניים. הפודקאסט מתייחס לשאלות – איזה ערכים מתנגשים? מהם האינטרסים של השחקנים השונים? (חברות אינטרנט וחברות תוכן, ממשלות, ארגוני חברה אזרחית, ארגונים בינלאומיים), כיצד ניתן לשפר את המצב ואיך בסופו של דבר מתקבלות ההחלטות.

סדרת ההסככים מופקת עבור האיגוד על ידי רשת "עושים היסטוריה", בהנחיית ד"ר יובל דרור. במהלך 2021 הופקו ופורסמו 10 הסככים, שהביאו ליותר מ-60,000 האזנות.

לדבר על פגיעה מינית ברשת 1.12.2021

שיחה עם הדר להב, ששימשה כחוקרת ב-105 וד"ר מיכל דולב-כהן, מרצה בכירה וחוקרת בתחום הפגיעות המיניות ברשת, במכללת אורנים

המרחב הווירטואלי מאפשר לנו לעשות דברים, שלא היינו בהכרח מעזים לעשות במפגש פנים אל פנים. הסרת העכבות המקוונת מאפשרת התנסויות מיניות ומצד שני מזמנת לפוגעים כר רחב להתחזות ולניצול. איך נמנעים ממצבים מסוכנים? איך מחנכים את הילדים לערנות ולמיניות בריאה ברשת? והאם יש מדיניות שצריכה להינקט כדי להגן עלינו מיחסים מסוכנים ברשת?

המהפכה החברתית והכלכלית של טכנולוגיות ה-IoT 31/10/2021

שיחה עם ד"ר אוהד סומך, מנהל המעבדה לביג דאטה באוניברסיטת בר-אילן וד"ר אסף וינר, ראש תחום רגולציה ומדיניות באיגוד האינטרנט הישראלי

בשנים האחרונות, טכנולוגיות האינטרנט של הדברים (IoT) הופכות להיות חלק מרכזי מחיינו, תוך הבטחה לתועלות חברתיות רחבות בזירה העסקית, הציבורית והביתית. על מנת להבין את הצורך בקידום טכנולוגיות IoT בישראל והערכות אל מול הסכנות הכרוכות בה, פרסמנו מסמך מדיניות מקיף אודות האופן שבו מדינת ישראל נדרשת להיערך למהפכת ה-IoT.

המאבק על זכויות יוצרים באינטרנט 29/9/2021

שיחה עם עו"ד ערן פרזנטי, המתמחה בזכויות יוצרים ובקניין רוחני, ועם רן בר זיק, מפתח תוכנה, סופר, עיתונאי ובלוגר טכנולוגי

למרות שלא נעים להודות, כמעט כולנו הפרנו זכויות יוצרים באינטרנט בין אם בידיעה או שלא בידיעה באמצעות הורדת סדרה, מוזיקה או תמונה. במהלך שנות ה-2000 הוגשו עשרות אלפי תביעות על ידי אולפני הסרטים ובעלים אחרים של תכנים המוגנים על פי חוקי זכויות היוצרים כנגד שירותים לשיתוף קבצים כמו נאפסטר וקאזה. על המאבק הזה נשפכו מאות מיליוני דולרים, אך האם הוא הוכרע? מדוע אנחנו ממעטים לשמוע בשנים האחרונות על מאבקי זכויות יוצרים? האם ניתן כיום למנוע הפרות זכויות יוצרים באינטרנט? עד כמה ישנה מודעות לנושא בישראל? כדי לענות על השאלות האלו אירחנו את עו"ד ערן פרזנטי שמתמחה בזכויות יוצרים ובקניין רוחני, ואת רן בר זיק, מפתח תוכנה, סופר, עיתונאי ובלוגר טכנולוגי.

ההיסטוריה של האינטרנט הישראלי 30/08/2021

שיחה עם הנק נוסבכר, יועץ תשתיות ואבטחת מידע; ורות אלון, ששימשה כמנכ"לית נטוויז'ן איך נראו הימים הראשונים של האינטרנט הישראלי? מי קידם ומי עיכב את כניסתה של הטכנולוגיה החדשה? בפרק הזה אנחנו מספרים את סיפורה של תקופה שבה האינטרנט עשה את צעדיו הראשונים בארץ כאשר קומץ של אנשים החליטו שחשוב לחבר את ישראל לרשת החדשה וקומץ אחר הבין את הפוטנציאל העסקי והמסחרי שטמון בה. לרשימת הגופים הראשונים שהתחברו לאינטרנט בישראל.

מה צופן העתיד לזיכרונות דיגיטליים שלנו? 21/07/2021

פרופ' מיכאל בירנהק, מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב וד"ר טל מורס מרצה בחוג לתקשורת ציילומית במכללת הדסה חיינו עוברים להתנהל יותר ויותר בסביבה דיגיטלית ובאופן בלתי נמנע, במותו של אדם,

נותר תוכן דיגיטלי רב מאחוריו. למי שייך התוכן הדיגיטלי שנשאר אחרי המוות? למי צריכה להיות גישה ושליטה בו? מהם השיקולים שראוי לשקול, ומה המדיניות המתאימה להסדרת הסוגיה? למידע וכלים לניהול זיכרונות דיגיטליים הכנסו למדריך שהכנו עבורכם.

האם בלוקצ'יין מממשת את ההבטחה? 07/06/2021

פרופ' אור דונקלמן, מומחה לאבטחת מידע ואיש סגל באוניברסיטת חיפה

כולם מכירים את ביטקוין, אבל, בלוקצ'יין היא טכנולוגיה שעומד מאחוריה חזון גדול. בשנתיים האחרונות נשמעים יותר ויותר קולות שקוראים לקחת תחומים נוספים ולהעביר אותם לבלוקצ'יין. מה המשמעויות של העברת תחום לבלוקצ'יין? באיזה מקרים זה כדאי והאם יש אלטרנטיבה אחרת? האם ישנם פתרונות לסיכונים ולאתגרים שמזמנת הטכנולוגיה החדשה?

האם לילדים אכפת מפרטיות ברשת? 29/04/2021

ד"ר עו"ד סאני כלב, חוקר ברשות להגנת פרטיות

האינטרנט והרשתות החברתיות הן חלק מרכזי מהחיים של ילדים ונוער, אך לצד היתרונות הרבים ישנו אתגר מרכזי של הגנה על הפרטיות ומניעת חשיפת מידע אישי ועקבות דיגיטליים. למרות חשיבות הנושא, בישראל הוא עדיין אינו מוסדר. על מנת להבין מה ניתן ורצוי לעשות הזמנו את ד"ר עו"ד סאני כלב, חוקר ברשות להגנת פרטיות. דיברנו על רגולציה ישראלית ובינלאומית, על המשמעות של שימוש באפליקציות מעקב על-ידי הורים ועל הפעולות שהענקיות הדיגיטליות עושות (ולא עושות) כדי להגן על פרטיות ילדים ברשת.

האם אפשר להפיל את האינטרנט? 31/03/2021

דורון שקמוני, ממייסדי איגוד האינטרנט

כל החיים שלנו נמצאים באינטרנט. האלבומים המשפחתיים, החשבונות ברשתות החברתיות, וגם העבודה שלנו, שירותים שאנחנו מקבלים מהמדינה, מהרשויות ומעסקים – קצרה היריעה מלציין את כל מה שייעלם אם האינטרנט יקרוס ביום בהיר אחד. אבל האם ייתכן מצב שבו האינטרנט ייפול? ואם כן, איך קורה דבר כזה? אילו תקדימים היו בעבר וכיצד התמודדו אתם? ומיהם אותם גורמים שעלולים לנסות להפיל את האינטרנט?

האם ישנה תחרות חופשית באינטרנט? 2/3/2021

פרופ' מיכל גל, ראש המרכז למשפט ולטכנולוגיה באוניברסיטת חיפה

"ריכוזיות" היא בעיה שמרבים לדון בה בכלכלה הישראלית. תמיד היו כאן חברות ענק ריכוזיות שצמצמו תחרות בשוק החופשי, אך אלה שהצמיח האינטרנט שונות מהותית

מהחברות המסורתיות. בפרק זה אירחנו את פרופ' מיכל גל מאונ' חיפה, שמכהנת כנשיאת הארגון העולמי לחוקרים בתחום דיני התחרות. פרופ' גל סיפרה לנו איך הגענו למצב שבו ישנה ריכוזיות גדולה כל-כך באינטרנט, באילו תחומים קיימת, מה עושות מדינות אחרות בעולם כדי לצמצם את הריכוזיות בשוק החשוב הזה, מי הן השחקניות המשמעותיות, ואיך אנחנו – לקוחות הקצה מושפעים מכך?

דור הבדידות 16/01/2021

פרופ' ענת ברונשטיין קלומק, ראשת התוכנית לפסיכולוגיה קלינית במרכז הבינתחומי בהרצליה

ישנה תופעה, יש שיאמרו מגפה, שמלווה את האנושות זמן לא קצר. לא מדובר בקורונה, אלא בבדידות – והאשמות לא מעטות מופנות כלפי האינטרנט בכלל והרשתות החברתיות בפרט. אירחנו בפודקאסט את פרופ' ענת ברונשטיין קלומק, ראשת התוכנית לפסיכולוגיה קלינית במרכז הבינתחומי בהרצליה. דיברנו על האופן שבו האינטרנט יכולה לסייע בהתמודדות עם בדידות, וגם על תפקידה בשימור הבדידות ואף בהדרדרות המצב הנפשי, וניסינו להבין האם הטיפול הנפשי נוטה להתרחק ולהרחיק מהאינטרנט או דווקא לאמץ אותה?

פעילות ערוצי התקשורת של האיגוד

הנושאים המרכזיים בערוצי התקשורת של האיגוד לשנת 2021

במות תקשורתיות ונתוני פרסום

במהלך 2021, כללה מעטפת הנראות הרחבה של האיגוד פעילות ענפה, ובכללה – התייחסות והסברה תוך מתן דגש על מוגנות תושבי ואזרחי ישראל באינטרנט. תשומת לב זו ניתנה על רקע התגברות מתקפות הסייבר על אזרחים, הן באמצעות נסיונות פשינג ברמות תחכום שונות, והן באמצעות פריצה לחשבונות ישראלים ברשתות החברתיות – מגמה שהאיגוד זיהה במוקדי הסיוע שלו להגנת הפרט ברשת. כתגובה לתופעה זו הפיץ האיגוד מידע רב בתקשורת וברשתות החברתיות על אודותיה, וכיצד יש להתגונן מפניה.

בזירה התקשורתית, כללה הפעילות כ-150 מופעים תקשורתיים וביניהם: ראיונות, הודעות ותגובות שהוצגו במהדורות החדשות המרכזיות, בתכניות רדיו שונות (גלי צה"ל, רשת ב' ותחנות נוספות), בעיתונות המודפסת, באתרי חדשות (דוגמת YNET, Walla ו-Mako), בעיתונות הכלכלית (במהדורות המודפסות והדיגיטליות של דה-מרקר, גלובס וכלכליסט), בפורטלים טכנולוגיים כמו אנשים ומחשבים, Israel Defence ובלוגים טכנולוגיים נוספים.

הופעות תקשורתיות אלו, מהוות במה להסברה ומתן מידע לציבור משתמשי האינטרנט בישראל, על קהלי השונים, לצד הבהרת עמדות האיגוד ומתן מידע על מוקדי פעילותו: נתונים הנוגעים לאינטרנט בישראל, התרעות בנושאי הגנת סייבר אזרחית וכלים מעשיים להתנהלות חברתית ואתית ברשת.

בזירת הדיגיטל של האיגוד, פורסמו למעלה מ-150 פוסטים בערוצי הרשתות החברתיות שלו – עם עדכונים הקשורים לנושאי הליבה בתחומי תשתיות, מדיניות וחברה, לצד מידע וכלים פרקטיים לטובת הציבור. כ-20 דיוורים הופצו לאנשי הקשר של האיגוד ולחבריו, בנושאים לעיל – בתוספת מידע ייעודי לחברי האיגוד, בנושאי ניהול העמותה.

גם אתרי האיגוד, עודכנו בפריטי תוכן חדשים: בעבודת צוות משותפת של מחלקות האיגוד השונות, התווספו 445 פריטי תוכן חדשים לאתרי האיגוד במהלך שנת 2021 (עלייה של למעלה מ-84% בכמות הפריטים החדשים ביחס לשנת 2020).

נושאי הפרסום - מה שיתכנו?

במהלך שנת 2021, יצא האיגוד למהלך היסטורי – שבמסגרתו, קרא לציבור הישראלי לקחת חלק בעיצוב מרחב שמות המתחם המדינתי החדש בעברית "ישראל".

מהלך זה, התבצע מטעם האיגוד, מתוך כוונה לאפשר לציבור רחב ככל האפשר לקחת חלק ולהשפיע על מבנה המרחב החדש. לצורך כך, ועל מנת לקבל את ההחלטה שתשרת בצורה הטובה ביותר את משתמשי האינטרנט בישראל, ערך איגוד האינטרנט הישראלי במהלך 2021, תהליך שיתוף ציבור מובנה ופתוח לכל, שבה התבקש הציבור לחוות את דעתו בנוגע לשאלה המרכזית – כיצד יראה מרחב שמות המתחם החדש? ושאלות נוספות שעולות מהשקתו של מרחב שמות מתחם עילי חדש.

הדיון הציבורי נערך באתר מיוחד שהוקם לצורך זה, ובו ניתנה האפשרות להשתתף ולהגיב, וכמובן לעיין בשקיפות מלאה בכלל המידע, החלופות המוצעות, והמשמעויות הנלוות לבחירה בכל אחת ואחת מהן. המידע הוגש לציבור בצורה נגישה, מעוצבת ומזמינה להשתתפות והשפעה, ותורגם לשפות נוספות – ערבית ואנגלית.

המידע קיבל במה בכתבה ב-YNET, בתאריך סמלי וחגיגי – ערב יום העצמאות ה-73 של מדינת ישראל, ופורסם באינטנסיביות בעמודי הרשתות החברתיות של האיגוד. גם האקדמיה ללשון עברית, התגייסה למאמץ שיתוף הציבור והעלתה את הקריאה להשפעה על מבנה המרחב החדש בעברית בעמודי הפייסבוק והטוויטר שלה, וחשפה את המידע למאות אלפי עוקבים נוספים. כאמור, תהליך השיתוף הציבורי, היווה שלב נוסף, לקראת השקת מרחב שמות מתחם מדינתי חדש, במסגרת תהליך ארוך וממושך, שקידם איגוד האינטרנט הישראלי מול ארגון ICANN בשנים האחרונות.

בנוסף לכך, לאורך כל השנה, פורסמו בצורה אינטנסיבית התרעות ומידע להתגוננות והגנה על הפרט במרחב הדיגיטלי. מידע והתרעות אלו, מטעם מרכזי התמיכה של האיגוד, Block ונטיקה – הציעו סיוע לפגיעות ברשת בפן האישי-חברתי, הדגישו את היות האיגוד כתובת לנושאים הללו עבור הציבור בעיתות שגרה כבחירות, והזהירו מפני נסיונות הונאה שונים – חלקן בחסות הקורונה, וחלקן באמצעות פריצה לחשבונות ברשתות החברתיות.

זווית נוספת של פעילות, וקיבלה חשיפה תקשורתית נרחבת, כמו גם פרסום מקביל בעמודי הרשתות החברתיות של האיגוד, היתה בנושא הנגשת מידע ושירותים לשפה הערבית, שהיתה פעילות מרכזית של מחלקת קשרי הקהילה של האיגוד, וזכתה לפרסומים רבים בעיתונות, ברדיו ובאתרי אינטרנט רבים.

נתונים נוספים שפורסמו אף הם ע"י האיגוד בתקשורת ולציבור הרחב, עלו מתוך סקרים שבחנו את הבטחון האישי ברשת – משתי זוויות – היקף אלימות השיח ברשתות החברתיות, ותופעת הפגיעות המיניות ברשת. ניתן לקרוא את כלל הנתונים בדו"ח זה, בפרק העוסק בנושא.

תכנים אלו ואחרים, מפורסמים בהתאמה, גם בעמוד הפייסבוק, האינסטגרם, חשבון הטוויטר וחשבון הלינקדאין של האיגוד, ומועלות באופן קבוע גם לאתר האינטרנט התלת לשוני שלו.

אתרי האיגוד

שנת הרצה ראשונה לאתר האיגוד בשפה הערבית

ההחלטה להנגיש את אתר האיגוד לדוברי ערבית התקבלה באיגוד האינטרנט הישראלי הרבה לפני משבר הקורונה. אתר האיגוד הוא ערוץ תוכן מתעדכן עם מאות פריטי מידע ועמודים, והמטרה המרכזית של האתר היתה להנגיש את המידע הרב שנמצא באתר האיגוד, לחברה דוברת הערבית, המהווה כ-20% מאוכלוסיית ישראל.

שנת 2021, היתה שנת הפעילות הראשונה של אתר האיגוד בערבית.

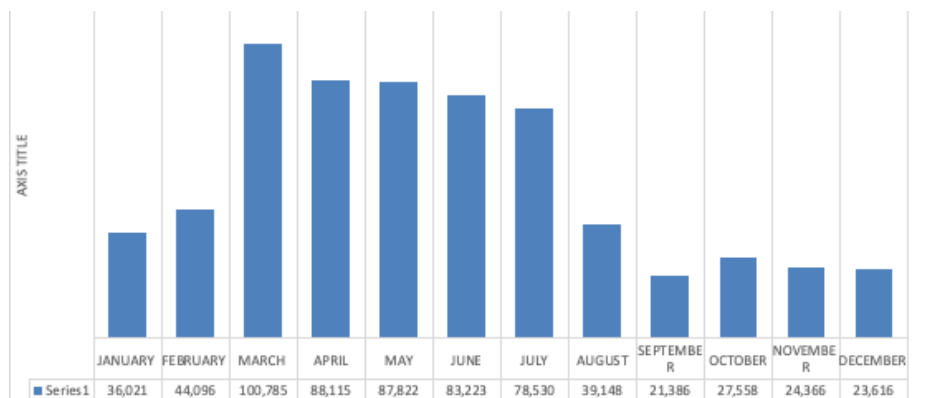
האתר המקביל בשפה הערבית, פתח בפני האיגוד תשתית תקשורת נוספת, עם יצירת ממשק תוכן גם לקהל היעד דובר הערבית. באמצעותו, התווספה לאיגוד היכולת לייצר חיבור למקור תוכן מוגדר, בשפה הערבית, שמשמש כיום כבסיס מול עיתונות ותקשורת בשפה הערבית, ומאפשר גם יכולת פרסום ברשתות החברתיות בחברה הערבית.

בהיבטי התוכן של האתר, הוגדרה שנת 2021 כשנת ההרצה שלו, והאתר החדש בערבית, סיים את שנת ההרצה הראשונה שלו בהצלחה, עם כ-50 פריטי מידע חדשים, שהתווספו לפי אפיון התוכן שהוגדר במסמך האפיון, ובמהלך השנה קודם האתר לקהלי היעד בשפה הערבית עם נושאי תוכן מרכזיים ומודעות חשיפה. בסיומה של שנה זו, נספרו בנתוני האנאליטיקס של האתר כ-18,000 דפים נצפים.

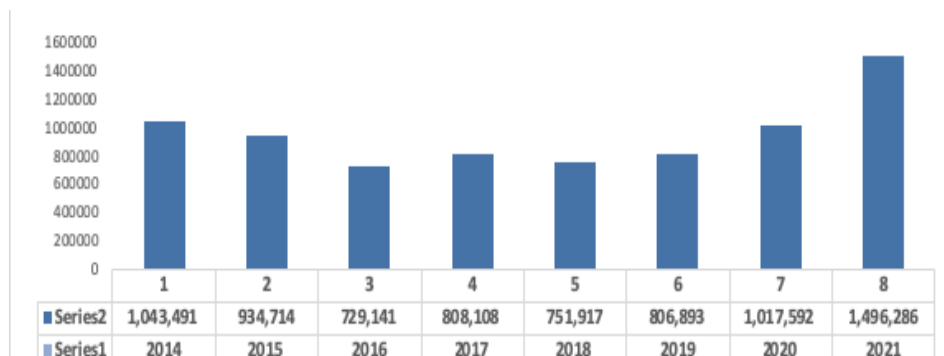
נתוני שימוש באתר האיגוד בעברית

במהלך 2020 נספרו 630,229 משתמשים באתר האיגוד בעברית (לשם השוואה - בשנת 2020 נספרו 290,608 משתמשים - עלייה של 117% במספר המשתמשים), שצפו בממוצע ב-1.94 דפים בכל ביקור, למשך זמן שהייה של כ-1 דקה. סך כל הדפים הנצפים ב-2021 הנו 1,489,447. (לשם השוואה - בשנת 2020 נספרו 1,008,861 דפים נצפים - עלייה של כ-47% במספר הדפים הנצפים באתר).

גרף 1 – נתוני משתמשים באתר האיגוד 2021 isoc.org.il

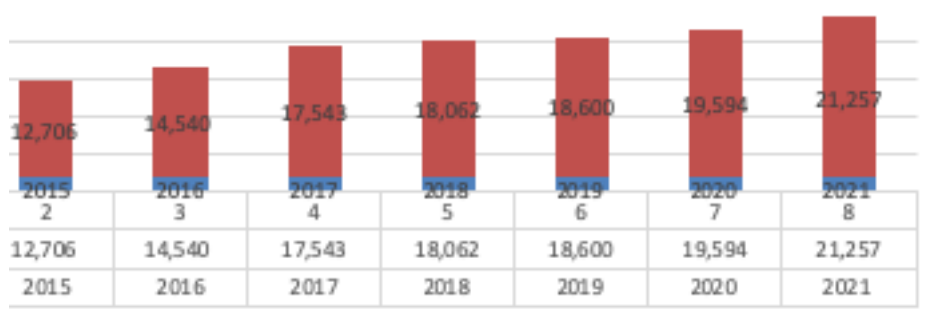
גרף 2 – נתוני דפים נצפים באתר האיגוד לאורך השנים isoc.org.il

נתוני עמוד הפייסבוק של האיגוד

הנתונים המספריים של העוקבים בחשבונות האיגוד ברשתות החברתיות נמצאים במגמת עלייה מתמדת בשנים האחרונות: בעמוד הפייסבוק עלה מספר העוקבים אחר פרסומי האיגוד בכ-15,000 בשנים האחרונות. נכון למועד פרסום דו"ח זה, לעמוד הפייסבוק של האיגוד **21,257** עוקבים. בעמוד הפייסבוק, פורסמו בשנת 2021, למעלה מ-80 פוסטים. הם נחשפו למעלה מ-**1,300,000** איש. בגרף שלפניכם – ניתן לראות את מספר העוקבים אחרי העמוד הפייסבוק של האיגוד בחלוקה לשנים:

גרף 3 - עוקבים בפייסבוק אחרי האיגוד, לפי שנים

משרד יחסי ציבור חדש לאיגוד

לאחר שש שנות עבודה משותפת ומוצלחת עם חברת דבי תקשורת בע"מ כמשרד יחסי הציבור של האיגוד, התקיים בשנת 2021 הליך רכש כנדרש בנהלי האיגוד לשירותי הנראות והשקיפות (יח"צ) של האיגוד. במסגרת התהליך, בוצע תהליך מקיף ועמוק של הגדרת האפיון והדרישות, תוך בחינה פנימית של מטרות אסטרטגיות לפעילות שרותי היח"צ, שהתווספו לקריטריונים ולהגדרות העבודה.

בסימומו של תהליך הרכש, הוחלט לשכור את שירותי חברת פרסי צדוק, קוצ'ק טריוואקס אסטרטגיה תקשורתית ויחסי ציבור בע"מ. עבודתה של חברת יחסי הציבור החדשה החלה בחודש יולי 2021, ולוותה בתהליך סדור של אפיון המטרות המרכזיות, ותהליך התנעה מנוהל להגדרת המטרות העתידיות והמיידיות.

פעילות הוועד המנהל וועדות האיגוד

בחירות 2021 - שלושה חברי ועד חדשים מצטרפים להובלת האיגוד

הוועד המנהל של איגוד האינטרנט הישראלי אמון על התוויית המדיניות והאסטרטגיה של האיגוד. הוועד המנהל מונה שבעה חברים ותקופת הכהונה של כל חבר ועד הינה שלוש שנים. כל חברי הוועד המנהל מכהנים בתפקידם בהתנדבות.

בבחירות לוועד המנהל שהתקיימו בחודש דצמבר 2021, שיעור ההצבעה עמד על 60.34% - עלייה של כ-6% לשיעור ההצבעה בשנת 2020 (מתוך 174 בעלי זכות ההצבעה במועד הבחירות).

וועדת הבחירות הורכבה מחברי עמותה מתנדבים והגוף המבקר של העמותה, אשר ניהלה את סדרי הבחירות, ופיקחה על תקינותן: דן תל-ניר (יו"ר), דוד פרידמן, אלעד מור ורו"ח רני רבין- הגוף המבקר של האיגוד. עו"ד טל קפלן, היועץ המשפטי ליווה את הוועדה כמשקיף.

בבחירות נבחרו שלושה חברי ועד חדשים מבין חברי העמותה לאיגוד, המביאים איתם ידע וניסיון מקצועי רחבים. הם חולקים תחומי התמחות מגוונים של טכנולוגיה, משפט וסייבר, וייקחו חלק פעיל בקידום אסטרטגיית ומטרות האיגוד:

ד"ר שרון בר-זיו, מרצה בבית הספר למשפטים, המכללה האקדמית ספיר. היא מתמחה בממשק שבין משפט וטכנולוגיה, ועוסקת במחקר והוראה בתחום דיני המידע, דיני קניין רוחני, חדשנות ויזמות. מאמריה של ד"ר בר-זיו מתפרסמים בכתבי עת מובילים והיא מוזמנת להשתתף בכנסים בתחומי מומחיותה בישראל ובחו"ל.

עו"ד ורד זליכה, שותפה וראשת תחום סייבר ובינה מלאכותית במשרד עורכי הדין ליפא מאיר ושות' ועמיתת מחקר במרכז פדרמן לחקר הסייבר בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. ורד היא מומחית במשפט ובמדיניות סייבר, ובעלת ניסיון רב בעיסוק במשפט, סייבר וטכנולוגיה, בזירה הבינלאומית, במגזר הציבורי ובמגזר הפרטי. בתפקידה כיום, מובילה את פרקטיקת הסייבר והבינה המלאכותית במשרד ליפא מאיר, ואמונה על ייעוץ משפטי למגוון ארגונים וחברות במשק. כיהנה בעבר כראשת תחום מדיניות בינלאומית במערך הסייבר הלאומי, וייצגה את ישראל בקבוצות עבודה לסייבר באו"ם וב - OECD. כן היתה יועצת משפטית לענייני טכנולוגיה וסייבר בצה"ל. בנוסף, כיהנה בעבר כחברת וועדת ההיגוי של המרכז לחקר הסייבר - משפט ומדיניות, באוניברסיטת חיפה.

ד"ר תומר סיימון, הינו המדען הראשי של מיקרוסופט ישראל מחקר ופיתוח. בתפקידו הקודם היה תומר סמנכ"ל טכנולוגיות לאומיות במיקרוסופט ישראל. תומר הינו מומחה

בתכנון והובלת תהליכי טרנספורמציה דיגיטלית ובטכנולוגיות ענן ציבורי, בינה מלאכותית ומחשוב קוונטי, וחוקר שנים את תחומי האוטומציה ועתיד שוק העבודה. היום, תומר מלווה בכירים רבים במערכת הלאומית הישראלית והבינלאומית בבניית אסטרטגיות ארגוניות ולאומיות. ד"ר סיימון משמש מזה שנתיים ככנציג ציבור בועדת ההיגוי לשירותי התשתית של האיגוד.

נשיאות האיגוד 2021

בתחילתה של שנת 2021, נבחרה פרופ' קרין נהון לנשיאת האיגוד לשנת כהונה נוספת, ובכך נבחרה להשלים חמש שנות כהונה כנשיאת האיגוד, ושש שנים בוועד המנהל של איגוד האינטרנט הישראלי. בסיומה של 2021 סיימה פרופ' נהון את כהונתה בוועד, כנדרש בתקנון.

בחודש מאי 2022, בחר הוועד המנהל בד"ר שרון בר-זיו לשמש כנשיאת האיגוד לשנים 2022-2023. עד מועד זה שימוש חבר הוועד המנהל תא"ל (מיל.) רמי מלאכי כמ"מ נשיא האיגוד.

עיקרי החלטות הוועד המנהל בשנת 2021

להלן נושאי הדיונים וההחלטות המרכזיות של הוועד המנהל בשנת 2020 מפורטות להלן:

חודש	תמצית עיקרי הדיון וההחלטות
<u>ינואר</u>	בקשה פרופ' נהון להתליה זמנית של כהונתה; מינוי מורשי חתימה; איוש וועדות; הכרות עם ד"ר אסף וינר, המנהל החדש של תחום הרגולציה והמדיניות באיגוד; אישור יציאה למכרז של גוף מבקר; הצגת מסמך עיצוב שירותים דיגיטליים; הצגת נתוני פניות לנטיקה
<u>פברואר</u>	בחירת נשיאת האיגוד לשנת 2021; הקמת ועדת איתור לגוף המבקר; הצגת תכנון מול ביצוע כספי שנת 2020; הצגת תכנון מול ביצוע תוכנית עבודה 2020;
<u>מרץ</u>	הצגת פעולות לקידום מרחב IL; הצגת מרכז הגנת הסייבר block.org.il;
<u>אפריל</u>	החלטה על העברת מיזם פיקיוויקי לעמותת "אבני מורשת"; קביעת מועד לאסיפה השנתית; דיווח מנכ"ל על "ישראל".
<u>מאי</u>	אישור הדו"חות הכספיים של האיגוד לשנת 2020; המשך דיון בהעברת מיזם פיקיוויקי לעמותת "אבני מורשת".
<u>יוני</u>	אישור המלצת ועדת האיתור לגוף המבקר; אישור דו"ח מילולי לשנת 2020; דיון בהצעות החברים לאסיפה השנתית;
<u>יולי</u>	הצגת תוכנית למערך החברים באיגוד; דיון על כנס 25 שנה לאיגוד; הצגת פעילות מחלקת רגולציה ומדיניות.
<u>אוגוסט</u>	דיון בניהול מרחב "ישראל"; הקמת וועדת איתור למנהל.ת תחום קהילה; קביעת מועד הבחירות לוועד המנהל בשנת 2021; הצגת תכנון מול ביצוע חציון ראשון 2021.
<u>ספטמבר</u>	אשרור החלטת דוא"ל בנושא מבנה "ישראל"; אישור מתווה הכנס לציון 25 שנים לאיגוד ו-30 שנה לאינטרנט בישראלי;
<u>אוקטובר</u>	מינוי וועדת בחירות; דיון בשינוי מחיר החברות באיגוד לחברים ותיקים; תחילת דיון באסטרטגיית התקציב לשנת 2022.
<u>נובמבר</u>	הכרות עם צוות היח"ץ החדש ממשרד פרסי-צדוק ושות'; הצגת תוכניות עבודה ודרישות תקציב לשנת 2022; הוספת מורשה חתימה.
<u>דצמבר</u>	דיון בתקציב 2022 ואישורו; אשרור החלטות הדרג המקצועי לגבי ניהול "ישראל"; דברי פרידה של פרופ' קרין נהון.

ניהול העמותה

האיגוד בתקופת משבר הקורונה

האיגוד התמודד עם אתגרי משבר הקורונה באופן יוצא דופן, כך שלא רק שפעילותו של האיגוד לא נפגעה – היא אף השתפרה במהלך התקופה.

עיקרי הדברים:

- האיגוד יישם באופן מיידי אמצעי אבטחת מידע מוגברים אשר אפשרו להפעיל את השירותים הרגישים שלו מרחוק.
- תוכנית העבודה השנתית של כלל מחלקות האיגוד המשיכה להתבצע כמתוכנן, על אף המגבלות השונות.
- האיגוד נערך במהירות כדי לאפשר לעובדים סביבת עבודה מרחוק בביתם על ידי אספקת ציוד הקפי נדרש ויישום מיידי של אמצעי אבטחת מידע לעבודה מרחוק.
- האיגוד קיבל פטור מהמגבלה על כמות עובדים שנקבעה בחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), תש"ף-2020 בשתיים מפעילותיו: א. שירותי מיתוג לאינטרנט (פעילות מחלף האינטרנט הישראלי) ב. פעילות מרשם שמות המתחם והפצת המידע ל-DNS.
- פעילויות אלה גם הגדירו את האיגוד כגורם המספק "שירות קיומי" בגינו אין להורות על סגירתו בשל חשש להדבקה של עובד בארגון בתקנות סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (הגבלת פעילות במקומות עבודה), תש"ף-2020.

קביעת שומה לפי מיטב השפיטה לשנים 2011-2013

במהלך שנת 2021 התקיים משא ומתן בין נציגי רשות המיסים ובין פרופ' דוד גליקסברג אשר ייצג את האיגוד. לקראת סוף שנת 2021 הושגה הסכמה במסגרתה שילם האיגוד סכום של כ-250,000 ש"ח בגין הוצאות עודפות בשנות המס 2011-2019, ותו לא.

פרטי התשלום וההסכים מתועדים בדו"חות הכספיים של האיגוד המצורפים כנספח ב' לדו"ח זה.

השקעת כספי האיגוד בקרן השקעות

כזכור, בחודש ספטמבר 2019 ייושמו המלצותיה של וועדת ההשקעות שהקים האיגוד, להשקעת כספים המצויים בקרנות השונות של האיגוד בקרן השקעות. הכספים הושקעו על בסיס ייעוץ מקצועי של יועץ השקעות שנבחר על ידי הוועדה, באישור הוועד המנהל, על פי ההנחיות של רשם העמותות לניהול כספי עמותה. הסכום שהושקע עמד על 6 מיליון שקלים.

מיד עם הכניסה למשבר הקורונה התכנסה וועדת ההשקעות על מנת לשמוע סקירה מאקרו כלכלית על מצב השוק ועל התמודדות תיק ההשקעות עם המשבר. הוועדה החליטה להתכנס מידי חודש (במקום פעם ברבעון, כנהוג) עד לסיום המשבר. הוועדה קיבלה את המלצת יועץ ההשקעות שלא לסגת מההשקעות, חרף ירידות מקומיות בשערים – אסטרטגיה אשר התגלתה כנכונה וסייעה להליך התאוששות מהיר לקראת סוף שנת 2020.

בנוסף, הוחלט לצרף סכום של מליון ש"ח שהוחזק בפיקדון קצר מועד וזמין לתיק ההשקעות כדי שלא יאבד מערכו. הכסף הושקע בקרן KYC העוסקת בהלוואות גישור קצרות טווח באפיק שקלי עם בטוחה מלאה בארה"ב, וברמת סיכון התואמת את הנחיות רשם העמותות.

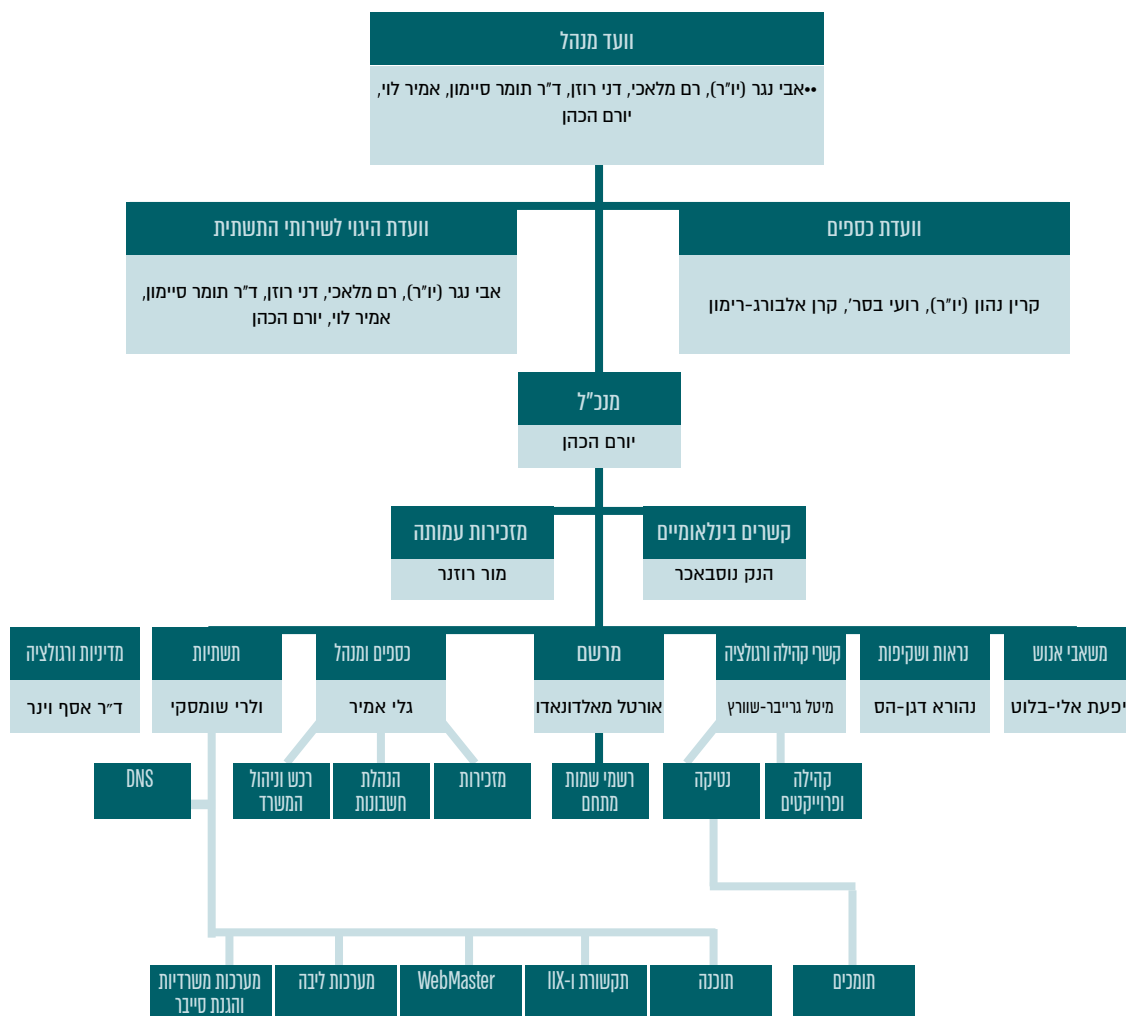
האסיפה השנתית

האסיפה השנתית של האיגוד התקיימה בתאריך 29.6.2021 באופן דיגיטלי, באמצעות שירות הוידאו המקוון ZOOM. קיום האסיפה מרחוק גרם להשתתפות ערה של חברים באסיפה, והשתתפו באסיפה 12 חברים בעלי זכות הצבעה, ו-2 חברים נוספים מסרו כתבי הצבעה.

באסיפה סקרו נשיאת האיגוד פרופ' קרין נהון ומנכ"ל האיגוד עו"ד יורם הכהן את פעילות האיגוד בשנה שקדמה למועד הישיבה. האסיפה אישרה כנדרש את הדו"חות הכספיים של האיגוד, את הדו"ח המילולי לרשם העמותות ואת דו"ח הגוף המבקר.

כמו כן, אישרה האסיפה את המשך שירותם של רו"ח חיים וורמברנד כרואה החשבון של העמותה ואת שכירת שרותי גוף מבקר חדש: משרד רו"ח קופרברג, רבין ושות', בהתאם להמלצת הוועד המנהל ולאחר בדיקה של ועדת איתור מטעמו, עד למועד האסיפה הכללית בשנת 2022.

מבנה ארגוני של איגוד האינטרנט הישראלי (במהלך שנת 2021)

נספחים

נספח א' - תכנון מול ביצוע שנת 2021

מקורות	תקציב שנתי	הכנסות שנתי	יתרה	אחוז ביצוע
שירותי התשתית				
שמות מתחם				
הכנסות משנים קודמות המשוייכות ל-2021				
הכנסות מראש 2018	₪45,000	₪35,820	₪9,180-	80%
הכנסות מראש שנה קודמת	₪2,650,000	₪2,650,000	₪0	100%
הכנסות מהשנה המשוייכות ל-2021				
הכנסות בפועל מרישום שמות מתחם	₪8,500,000	₪8,887,868	₪387,868	105%
הכנסות מהשנה המשוייכות לשנים הבאות				
הכנסות מראש עבור שנת 2022		₪3,092,444		
הכנסות מראש עבור שנת 2023		₪944,284		
הכנסות מראש עבור שנת 2024		₪640,728		
הכנסות מראש עבור שנת 2025		₪587,180		
ILDRP	₪8,496	₪8,496	₪0	100%
ישראל	₪250,000	₪0	₪250,000-	0%
מחלק האינטרנט הישראלי IIX				
מחלק האינטרנט הישראלי IIX	₪870,000	₪868,522	₪1,478-	100%
סה"כ הכנסות משרותי תשתיות 2021	₪12,323,496	₪12,450,706	₪127,210	101%
קהילה				
דמי חבר	₪14,000	₪9,470	₪4,530-	68%
כנסים מקצועיים	₪15,000	₪14,455	₪545-	96%
קרנות הביטוח הלאומי	₪75,000	₪75,000	₪0	100%
סה"כ הכנסות קהילה	₪104,000	₪98,925	₪5,075-	95%
סה"כ הכנסות בעין	₪12,427,496	₪12,549,631	₪122,135	101%
קרנות ייעודיות				
המרכז להגנת הסייבר	₪180,000	₪148,871	₪31,129-	83%
מסמכי מדיניות ו-STs	₪200,000	₪113,297	₪86,703-	57%
סה"כ קרנות ייעודיות	₪380,000	₪262,168	₪117,832-	69%
שווי כסף ותרומות				
הרשאת שימוש ב-adswords	₪5,000	₪3,200	₪1,800-	64%

100%	0₪	15,110₪	15,110₪	Google Apps, Salesforce
91%	1,800₪ -	18,310₪	20,110₪	סה"כ שווי כסף
100%	2,503₪	12,830,109₪	12,827,606₪	סה"כ

אחוז ביצוע	יתרה	ביצוע שנתי	תקציב שנתי	
92%	534,420₪	6,560,580₪	7,095,000₪	סך עלויות שכר
87%	210,350₪	1,389,650₪	1,600,000₪	מנהלה ונראות
94%	223,100₪	3,691,900₪	3,915,000₪	תשתיות
97%	33,732₪	936,268₪	970,000₪	קהילה
86%	69,238₪	430,762₪	500,000₪	רגולציה ובינ"א
102%	2,000₪ -	112,000₪	110,000₪	תגמולי הצטיינות
89%	312,280₪	2,324,941₪	2,626,106₪	שירותי התשתית
93%	120,749₪	1,650,357₪	1,771,106₪	תפעול שוטף
98%	3,130₪	196,870₪	200,000₪	מרשם - שרות ואחריות לחומרה
83%	24,869₪	122,131₪	147,000₪	מרשם - שרות ואחריות לתוכנה
94%	11,601₪	198,399₪	210,000₪	תפעול IIX
102%	7,538₪ -	417,538₪	410,000₪	אירוח ב Med1
81%	41,629₪	180,371₪	222,000₪	שרותי אבטחת מידע ונהלי ISO 27001
100%	0₪	130,000₪	130,000₪	שרותי ANYCAST בעולם
82%	22,534₪	102,466₪	125,000₪	תשלומים לספקי תקשורת
100%	0₪	60,000₪	60,000₪	תחזוקת מערכות מידע משרדיות
100%	0₪	75,000₪	75,000₪	שדרוגים של שרתים ועמדות קצה
21%	2,780₪	720₪	3,500₪	ביקורת וניהול רשמים
87%	21,744₪	143,256₪	165,000₪	שרותי siem - soc
	0₪	8,496₪	8,496₪	ILDRP
100%	0₪	15,110₪	15,110₪	שווי כסף Google Apps ו SF
79%	191,531₪	674,584₪	855,000₪	פרוייקטי שדרוג ופיתוח
	11,115₪ -	11,115₪	0₪	HSM דור חדש + שדרוג תוכנת חתימה
59%	73,929₪	106,071₪	180,000₪	הקמת מערכת ניטור אבטחתי ושיפור אבטחת מידע
7%	51,358₪	3,642₪	55,000₪	פיתוח מערכת מרשם גירסה 4.0 (רישום מידי אוטומטי)
64%	30,263₪	54,737₪	85,000₪	מערכת ניטור תפעולית אחודה

הקמת יכולת BI	90,000 ₪	54,019 ₪	35,981 ₪	60%
הפרשה לקרן שדרוג תשתיות - מרשם	300,000 ₪	300,000 ₪	0 ₪	100%
הפרשה לקרן תשתיות - IIX דור הבא	145,000 ₪	145,000 ₪	0 ₪	100%
קהילה	510,000 ₪	465,600 ₪	44,400 ₪	91%
צמצום הפער הדיגיטלי	155,000 ₪	127,968 ₪	27,032 ₪	83%
מרכז הגנת הסייבר לאזרחים	180,000 ₪	148,871 ₪	31,129 ₪	83%
Netica	40,000 ₪	58,761 ₪	18,761 ₪-	147%
קהילה	135,000 ₪	130,000 ₪	5,000 ₪	96%
רגולציה ומחקר	265,000 ₪	132,800 ₪	132,200 ₪	50%
מסמכי מדיניות	180,000 ₪	113,297 ₪	66,703 ₪	63%
שיפור סטטיסטיקת אינטרנט	60,000 ₪	2,000 ₪	58,000 ₪	3%
קידום חופש האינטרנט	25,000 ₪	17,503 ₪	7,497 ₪	70%
שקיפות ונראות	494,000 ₪	452,316 ₪	41,684 ₪	92%
אקוסיסטם תקשורת ופרסום	222,000 ₪	222,000 ₪	0 ₪	100%
תכנים ועיצובים לאתר + אתר בערבית	60,000 ₪	52,500 ₪	7,500 ₪	88%
קידום מרחב IL.	30,000 ₪	22,172 ₪	7,828 ₪	74%
קידום. ישראל	150,000 ₪	126,007 ₪	23,993 ₪	84%
שיווק שווה כסף adwords	5,000 ₪	3,200 ₪	1,800 ₪	64%
ניתוח מיתוג וקהלי יעד	27,000 ₪	26,437 ₪	563 ₪	98%
קשרי חו"ל	145,000 ₪	141,251 ₪	3,749 ₪	97%
חברות בארגונים בינלאומיים (Centr, Ican, ripe, isoc)	115,000 ₪	119,267 ₪	4,267 ₪-	104%
השתתפות בכנסים בינלאומיים	30,000 ₪	21,984 ₪	8,016 ₪	73%
מנהלה	1,631,200 ₪	2,951,461 ₪	1,070,261 ₪-	181%
כח אדם	92,000 ₪	86,047 ₪	5,953 ₪	94%
ביטוחים	102,700 ₪	66,165 ₪	36,535 ₪	64%
יעוץ ושירותים מקצועיים	646,000 ₪	1,787,763 ₪	1,141,763 ₪-	277%
תש הסכם מס הכנסה		250,000 ₪	250,000 ₪-	
כללי	72,000 ₪	26,216 ₪	45,784 ₪	36%
ניהול העמותה	19,000 ₪	44,659 ₪	25,659 ₪-	235%
תחזוקת משרד	699,500 ₪	690,611 ₪	8,889 ₪	99%
סה"כ הוצאות	12,766,306 ₪	13,028,949 ₪	1,528 ₪-	
עודף מתוכנן	61,300 ₪	198,840 ₪-		

נספח ב'

הדו"חות הכספיים המאושרים של האיגוד לשנת 2021

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2021

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר**דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2021****תוכן העניינים**עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות על הפעילויות
5	דוח על השינויים בנכסים נטו
6-13	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לחברי העמותה

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המוצגים של איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר (להלן - "העמותה") לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020, את הדוחות על הפעילויות, הדוח על השינויים בנכסים נטו והדוחות על תזרימי המזומנים של העמותה לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הנם באחריות הוועד המנהל של העמותה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג 1973. על פי תקנים אלה נדרש ממנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי ההנהלה של העמותה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של העמותה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 את תוצאות פעולותיה, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

ירושלים, 8 במרץ 2022

חיים וורמברנד
רואה - חשבון

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
דוחות על המצב הכספי
(שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	באור

3,143,116	6,414,638	3
38,271	42,369	
814,059	932,896	4
7,163,756	8,673,147	5
<u>11,159,202</u>	<u>16,063,050</u>	

נכסים**נכסים שוטפים**

מזומנים ושווי מזומנים
לקוחות
חייבים ויתרות חובה
ניירות ערך סחירים

2,397,012	2,493,540	6
<u>2,397,012</u>	<u>2,493,540</u>	
<u>13,556,214</u>	<u>18,556,590</u>	

נכסים לא שוטפים

רכוש קבוע, נטו

התחייבויות**התחייבויות שוטפות**

ספקים ונותני שירותים
זכאים ויתרות זכות

567,167	784,578	
4,313,841	6,770,530	7
<u>4,881,008</u>	<u>7,555,108</u>	

התחייבויות לא שוטפות

הכנסות מראש לזמן ארוך

1,781,736	3,170,816	8
<u>1,781,736</u>	<u>3,170,816</u>	

נכסים נטו ללא הגבלה

ששימשו לפעילויות

שהושקעו בנכסים קבועים

שיועדו על ידי מוסדות המלכ"ר

(2,667,297)	(2,611,630)	
2,397,011	2,493,540	
7,163,756	7,948,756	
<u>6,893,470</u>	<u>7,830,666</u>	
<u>13,556,214</u>	<u>18,556,590</u>	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

חבר ועד חבר ועד

8 במרץ 2022
תאריך אישור
הדוחות הכספיים

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
דוחות על הפעילויות
(שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021		
9,408,260	12,444,967	10	מחזור פעילויות
16,353	18,321		מחזור הפעילויות
<u>9,424,613</u>	<u>12,463,288</u>		הכנסות שווי כסף
7,093,062	6,872,655	11	עלות פעילויות
1,838,918	2,246,323	12	פעילות תשתית
16,353	18,876		פעילות קשרי קהילה ורגולציה
<u>8,948,333</u>	<u>9,137,854</u>		הוצאות שווי כסף
476,280	3,325,434		הכנסות נטו מפעילויות
1,897,103	1,693,255	13	הוצאות הנהלה וכלליות
<u>(1,420,823)</u>	<u>1,632,179</u>		הכנסות (הוצאות) מפעילות רגילה
39,429	592,396	14	הכנסות מימון, נטו
<u>(1,381,394)</u>	<u>2,224,575</u>		הכנסות (גרעון) לאחר מימון
-	1,287,379		הוצאות שומה בגין שנים קודמות
<u>(1,381,394)</u>	<u>937,196</u>		הכנסות נטו לשנה (גרעון לשנה)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
דוח על השינויים בנכסים נטו
(שקלים חדשים)

נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה	נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה		נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה		יתרות ליום 1 בינואר 2020
	באופן קבוע	באופן זמני	שימוש לרכוש קבוע	שיועדו על ידי מוסדות המלכ"ר	
סה"כ					
8,274,864	-	-	2,494,023	7,342,546	(1,561,705)
(1,381,394)	-	-	-	-	(1,381,394)
-	-	-	-	(178,790)	178,790
-	-	-	622,074	-	(622,074)
-	-	-	(719,086)	-	719,086
6,893,470	-	-	2,397,011	7,163,756	(2,667,297)
937,196	-	-	-	-	937,196
-	-	-	-	785,000	(785,000)
-	-	-	748,160	-	(748,160)
-	-	-	(651,631)	-	651,631
7,830,666	-	-	2,493,540	7,948,756	(2,611,630)

יתרות ליום 1 בינואר 2020

תוספות במהלך השנה:

גרעון נטו לשנה

גריעות במהלך השנה:

סכומים ששחררו לפעילות על ידי המוסדות

סכומים ששמשו לרכישת רכוש קבוע

סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת

יתרות ליום 31 בדצמבר 2020

תוספות במהלך השנה:

הכנסות נטו לשנה

גריעות במהלך השנה:

סכומים שיועדו על ידי המוסדות המנהלים של המלכ"ר

סכומים ששמשו לרכישת רכוש קבוע

סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת

יתרות ליום 31 בדצמבר 2021

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר באורים לדוחות הכספיים (שקלים חדשים)

באור 1 - כללי

א. איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר) ("האיגוד") נרשם כעמותה בחודש מרץ 1997 שמספרה במרשם העמותות הינו 58-029954-3.

ב. האיגוד משמש כסניף (chapter) הישראלי (ISOC-IL) של איגוד האינטרנט העולמי, (Internet Society (ISOC), ופועל כמסד ללא כוונת רווח (כפי שפועל איגוד הגג העולמי).

ג. האיגוד הינו גוף התנדבותי, בלתי תלוי, הפועל לקידום האינטרנט והטמעתו בישראל כתשתית טכנולוגית, מחקרית, חינוכית וחברתית. את פעילותו הוא מקיים, לעיתים, בשיתוף עם גופים נוספים בקהילה.

ד. העמותה מרכזת מקורות כספיים שונים למטרות שנקבעו על ידה כמתואר בביאור מספר 5 להלן.

פעילות האיגוד כוללת, בין היתר, הקמתם ואספקתם לכלל הציבור הישראלי של מספר שירותי תשתית מרכזיים באינטרנט הישראלי, והם:

1. ניהול מרשם שמות המתחם (domain names) בסיומת הלאומית באנגלית של ישראל ("IL"). מערכות התשתית המשרות את המרשם מתוכננות לפעול על פי קריטריונים בין-לאומיים, המבטיחים שירותי אמין ובטוח לציבור הרחב. הרישום מתנהל דרך מערך רשמים מקומיים ובינלאומיים שהוסמכו על ידי האיגוד, והפועלים בהתאם לכללי הרישום שהוגדרו על ידי האיגוד החל בשנת 1999. מתוקף תפקידו כמרשם האחראי על הסייבות המדיניות, IL, האיגוד מפרסם מידע למערך שמות המתחם העולמי, ה-DNS (Domain Name System) המקשר בין שמות מתחם במרחב IL וכתובות אינטרנט IP) המשמשים לפעולתם. ה-DNS מקנה לציבור הרחב ולמפעילי שירותי האינטרנט יציבות וגמישות תפעוליים, שימושיות, יתירות וגיוון. האיגוד עוסק על בסיס יומיומי במניעת התקפות ממוקדות על מערך ה-DNS, ומוגדר כ"מערכת ממוחשבת חיונית" לפי חוק הסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשי"ח-1998. בשנת 2021 הוסמך האיגוד להקים ולנהל סיומת מדינית נוספת של שמות מתחם בעברית – "ישראל".

2. ניהול מחלף האינטרנט הפנים-ישראלי - (IX - Israeli Internet eXchange) מתג תקשורת מרכזי ויחיד במינו בין כלל ספקי הגישה לאינטרנט בישראל. המחלף נועד לנתב תעבורת אינטרנט פנים-ישראלית, בין הספקים השונים, בצורה יעילה ככל הניתן, בעלויות נמוכות, תוך הורדת חסמי כניסה לספקים חדשים ועם תועלות הגנת סייבר רבות. לאחר התחברות, ספקי האינטרנט יכולים להעביר תעבורת אינטרנט פנים ישראלית בינם לבין עצמם. האיגוד מנגיש דרך IX, לצורך שיפור השימוש באינטרנט על ידי משתמשי בישראל, עותקים של מידע DNS של שרתי השרש של ה-DNS ושל גופים מקבילים לאיגוד מארצות שונות.

3. הפעלת שרת מראה: האיגוד, כחלק מתמיכה בעקרונות של תוכנה חופשית וקוד מקור פתוח, מספק שירותי אחסון של אתר מראה ישראל (mirror site) לתוכנות ופרוייקטים נפוצים בקוד פתוח.

בנוסף, מקיים האיגוד שלל פעילויות של קידום מדיניות ציבורית וחברתית בהקשר של האינטרנט בישראל, ובין היתר מנהל את המיזמים הבאים:

4. ייזום וכתביה של מסמכי מדיניות ציבורית בנושאים טכנולוגיים, חברתיים ומשפטיים הקשורים לאינטרנט בישראל, וקידום יישומם אצל מקבלי ההחלטות בישראל.

5. פעולות לשמירה על חופש השימוש באינטרנט, בין היתר כתגובה לפעילויות שלטוניות ועסקיות: בוועדות הכנסת השונות, ומול משרדי הממשלה לייזום או מניעה של מהלכים רגולטוריים, וקידום הסדרה עצמית בתחומים הקשורים לאינטרנט במטרה לשמור על ערכי חופש האינטרנט בישראל כמרחב פתוח, גלובלי, שיוויוני, בטוח, ניטרלי ומעצים זכויות אזרח.

6. הפעלת מרכזי סיוע לטובת כלל הציבור בנושאים הקשורים באינטרנט:

א. המרכז להתנהגות אתית ברשת (www.netica.org.il) המפעיל קו פתוח לתמיכה, לסיוע ולהכוונה לגולשים אשר נפגעו ברשת (ילדים ובוגרים), בתמיכה וסיוע מקואליציה של ארגונים שותפים ובהם משרדי ממשלה, עמותות תמיכה וסיוע וגופים מסחריים. בנוסף, מועברות במסגרת Netica הדרכות להורים, יועצים, מדריכים ומחנכים למתן כלים יישומיים לגלישה בטוחה ותרבות שימוש נכון ברשת של ילדים ובני נוער. פיתוח תרבות רשת הוגנת ובטוחה בקרב הדור הצעיר בישראל.

ב. מרכז הגנת סייבר לאזרחים ועסקים קטנים (www.block.org.il). מנגיש מידע עדכני על הגנת סייבר בשפה מובנת לכל, מנחה את המשתמשים לגבי יישום של כללי הגנת סייבר בסיסיים, ומספק סיוע ויעוץ במקרה של היפגעות של אזרח או עסק קטן ממתקפת סייבר. Block נמצא בקשר עם קהילת הגנת הסייבר הישראלית

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר באורים לדוחות הכספיים (שקלים חדשים)

באור 1 - כללי (המשך)

ומערך הסייבר הלאומי במשרד ראש הממשלה.

ג. הפעלת קו תמיכה ואתר אינטרנט (nagish.org.il) לסוגיות של נגישות אנשים עם מוגבלויות לאתרי אינטרנט.

7. הפעלת אקדמיה לאינטרנט לצורך העשרת הידע של ציבור משתמשי האינטרנט, תוך קידום אוריינות דיגיטלית לקהלי יעד שונים וביניהם לאוכלוסיות ייחודיות (דוברי ערבית, אתיופית, חברה חרדית, גיל שלישי) ולציבור בעלי העסקים הקטנים והבינוניים.

8. הנגשת מידע סטטיסטי על אודות האינטרנט ישראלי ממקורות שונים.

9. פיתוח קהילת האינטרנט הישראלי וייצוגה בישראל ובארגונים בינלאומיים כגון IGF, IETF, CENTR, ISOC, ICANN וכד'.

באור 2 - מדיניות חשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית אשר יישמו בעריכת הדוחות הכספיים, באופן עקבי, הינם כדלקמן:

א. בסיס ההצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בערכים נומינליים היסטוריים. הדוחות הכספיים הנ"ל אינם מוצגים בסכומים מדווחים בהתאם לתקן חשבונאות מספר 40 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ואינם מתואמים על פי השינויים בכוח הקניה הכללי של המטבע הישראלי כאמור בגילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

ב. מבנה הדוחות הכספיים

העמותה מציגה את דוחותיה הכספיים על פי תקן מס' 40 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות הקובעים מספר כללים בנוגע להצגת הדוחות הכספיים על ידי מלכ"רים, כדלקמן:

1. הדוח על הפעילויות יכלול את כל ההכנסות ואת כל ההוצאות בתקופת הדיווח, לרבות סכומים ששוחררו מהגבלה ושימשו לפעילויות.
2. הדוח על הפעילויות לא יכלול תרומות שהתקבלו ושהוגבלו כל עוד לא שוחררו. תרומות אלו יוצגו בדוח על השינויים בנכסים נטו, כתוספת לנכסים נטו שקיימת הגבלה על השימוש בהם.
3. נכסים נטו - ההגבלות המוטלות על השימוש במקורות השונים שנתקבלו, או העדר הגבלות כאלה, מקבלות את ביטויין בהבחנות הנעשות במסגרת קבוצת הנכסים נטו (הקבוצה המקבילה לקבוצת ההון העצמי המקובלת בעסקים).

ג. מזומנים ושווה מזומנים

כולל פיקדונות בבנקים שהתקופה עד למועד פידונם לא עלתה על שלושה חודשים.

ד. רכוש קבוע

הרכוש הקבוע כלול בדוחות הכספיים על בסיס העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי הפסדים מירידת ערך במידה ונצברו ובניכוי פחת ומענקי השקעה שנתקבלו. הפחת מחושב בשיטת השווה בשיעורים שנתיים, הנחשבים כמספיקים להפחתת הנכסים על פני תקופת השימוש המשוערת בהם.

ה. הכנסות והוצאות

בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים במלכ"רם ההכנסות וההוצאות נרשמות על בסיס צבירה.

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
באורים לדוחות הכספיים
(שקלים חדשים)

באור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. יתרות צמודות

נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו בדוחות הכספיים לפי שערי החליפין שפורסמו על ידי בנק ישראל ליום המאזן. הפרשי שער בגין נכסים והתחייבויות נכללים בדוח רווח והפסד עם התהוותם.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת הנהלת העמותה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים אינה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור, עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ח. פרטים בדבר מדד המחירים לצרכן ושערי החליפין:

31.12.2020	31.12.2021
3.215	3.110
3.944	3.52

שער החליפין דולר ארה"ב
 שער החליפין אירו

באור 3 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
3,132,914	2,884,295
199	19,140
10,003	3,511,203
3,143,116	6,414,638

שקלים
 מטבע חוץ
 פקדונות שקליים (*)

(*) חלק מהסכומים מיועדים לקרנות, ראה באור 5.

באור 4 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
378,480	413,108
321,011	388,072
114,568	131,716
814,059	932,896

הוצאות מראש
 חברות כרטיסי אשראי
 מוסדות

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר באורים לדוחות הכספיים (שקלים חדשים)

באור 5 - ניירות ערך סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
7,163,756	8,673,147

ני"ע סחירים

קרן תשתיות

לאיגוד האינטרנט הישראלי מחויבות להחזקת תשתיות אינטרנט חיוניות לכלל המשתמשים באינטרנט בישראל (מערך שמות המתחם בסיומת של ישראל "IL". ר"י ישראל, הפצת מידע למערך שמות המתחם העולמי, ה-DNS, על אודותם וניהול מחלף האינטרנט הפנים-ישראלי - ILX. האיגוד אינו נתמך ע"י המדינה ו/או כל גוף אחר ומתנהל לטובת קהילת האינטרנט בישראל, לפיכך כנותן שירות חיוני, לדעת ההנהלה, הוא מחויב באחזקת עתודות פיננסיות אשר יבטיחו את המשך התפעול הסדיר והתקין של תשתית האינטרנט במצבים משתנים. לשם כך, ועל סמך תחשיבי הנהלת העמותה הוחלט לייעד רזרבות פיננסיות בהיקף של 7 מיליון ש"ח.

קרן חידוש ציוד תשתיות

לצורך חידוש תקופתי של ציוד תשתיות של האיגוד (פעם בחמש שנים) החל משנת 2019 הוחלט הוועד המנהל להפריש 445,000 ש"ח בשנה.

קרנות ייעודיות

על מנת להבטיח ביצועם הספציפי של פרויקטים עליהם הוחלט ע"י הנהלת העמותה לייעד, פנימית, סכומים מתאימים למטרות המצוינות להלן:

- קרן המרכז להגנת הסייבר
להמשך פעילותו של Block, המרכז להגנת הסייבר לאזרחים ועסקים קטנים לפעילות 2022 הוחלט לייעד 140,000 ש"ח.
 - קרן מדיניות ציבורית
להמשך פעילות מאגר הנתונים הסטטיסטי על האינטרנט בישראל (STS) וכתובת מסמכי מדיניות לשיפור תפקוד האינטרנט בישראל הוחלט לייעד 200,000 ש"ח.
- במקביל לסכומים שיועדו כאמור, בהחלטה פנימית, יוחסו חלק מהפיקדונות בבנק לפיקדונות לזמן ארוך, לרבות סכומי היבית שצברו הפיקדונות. כמו כן בשנת החשבון בוצעו חלק מהפרוייקטים המיועדים.

**איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
באורים לדוחות הכספיים
(שקלים חדשים)**

באור 6 - רכוש קבוע, נטו

מחשבים וציוד הקפי	כלי רכב	ריהוט וציוד	שימורים במושכר	סה"כ	
7,157,108	-	605,902	765,424	8,528,434	עלות
569,166	193,005	14,012	-	748,159	יתרה ליום 1 בינואר 2021
7,726,274	193,005	591,890	765,424	9,276,593	תוספות במהלך השנה
					יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(4,972,298)	-	(553,385)	(605,739)	(6,131,422)	בניכוי פחת שנצבר
(588,238)	(18,183)	(22,414)	(22,796)	(651,631)	יתרה ליום 1 בינואר 2021
(5,560,536)	(18,183)	(575,799)	(628,535)	(6,783,053)	תוספות במהלך השנה
2,165,738	174,822	16,091	136,889	2,493,540	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
2,184,810	-	52,517	159,685	2,397,012	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021
					עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020

באור 7 - זכאים ויתרות זכות

2020	2021	
2,978,545	4,312,555	הכנסות מראש *
136,278	1,336,492	הוצאות לשלם
571,392	490,169	עובדים ומוסדות בגין שכר
359,662	300,790	הפרשה לחופשה
167,964	230,524	המחאות לפרעון
100,000	100,000	בטחונות רשמים
4,313,841	6,770,530	

* במהלך שנת 2021 אפשר האיגוד ברישום שמות מתחם לשנים הבאות.

באור 8 - הכנסות מראש לזמן ארוך

2020	2021	
1,781,736	3,170,816	הכנסות מראש לזמן ארוך
		להלן הרכב הכנסות מראש:
שנה	סכום בש"ח	
2023	1,465,156	
2024	1,118,480	
2025	587,180	
	3,170,816	

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
באורים לדוחות הכספיים
(שקלים חדשים)

באור 9 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד - מעביד, נטו

- א. התחייבויות העמותה בשל סיום יחסי עובד - מעביד מחושבות על בסיס שכרם האחרון של העובדים ליום המאזן ובהתאם לחוק פיצויי פיטורין ומכוסות בחלקן על ידי תשלומים שוטפים לחברות ביטוח בגין פוליסות ביטוח מנהלים וקופות גמל וכן על ידי יתרת ההתחייבויות בשל סיום יחסי עובד - מעביד.
- ב. הסכומים שנצברו בפוליסות ביטוח מנהלים וקופות גמל על שם העובדים וההתחייבויות בגינם אינם מוצגים במאזן מאחר שאינם בשליטתה ובניהולה של העמותה.

באור 10 - מחזור הפעילויות

לשנה שחסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
8,441,473	11,447,696
865,801	868,522
76,755	100,970
24,231	27,779
<u>9,408,260</u>	<u>12,444,967</u>

הכנסות מרישום שמות מתחם
הכנסות מספקי גישה IIX
הכנסות מפעילות שתי"פ
הכנסות מדמי חבר ואירועים

באור 11 - פעילות תשתית

לשנה שחסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
3,857,121	3,732,219
831,172	965,111
719,086	633,448
356,744	356,419
309,038	316,258
171,594	180,876
237,116	180,289
178,148	167,147
124,658	124,897
190,857	78,855
46,596	54,049
54,512	52,730
5,092	21,861
11,328	8,496
<u>7,093,062</u>	<u>6,872,655</u>

שכר ונלוות
רישום שמות מתחם
פחת
שכר דירה ואחזקה
תהליך הפצת DNS
ניהול מחלק האינטרנט
נציבות בארגונים בינלאומיים
הוצאות תשתיות אחרות
שקיפות וניראות
משפטיות
אחזקת רכב
ביטוח
כנסים בינלאומיים
ILDRP

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר
באורים לדוחות הכספיים
(שקלים חדשים)

באור 12 - פעילות קשרי קהילה ורגולציה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
1,206,512	1,445,809	שכר ונלוות
149,313	149,184	דמי שכירות ואחזקה
30,186	148,205	אקדמיה
135,161	140,113	המרכז להגנת הסייבר
26,484	137,587	רגולציה
81,216	86,397	משפטיות
68,440	59,902	פעילות קשרי קהילה ורגולציה אחרות
22,490	58,310	אינטרנט בטוח NETICA
119,116	20,816	שקיפות ונראות
<u>1,838,918</u>	<u>2,246,323</u>	

באור 13 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
1,348,030	1,115,791	שכר ונלוות
180,287	181,837	אחזקת משרד ושונות
33,242	179,751	שקיפות וניראות
134,007	63,106	שירותים משפטיים
37,958	37,001	ייעוץ השקעות
56,218	34,549	ניהול משאבי אנוש
70,063	28,302	אחזקת רכב
24,307	28,150	שירותים מקצועיים
12,991	24,768	שכר דירה וארנונה
<u>1,897,103</u>	<u>1,693,255</u>	

באור 14 - הכנסות מימון, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
(11,070)	(9,841)	עמלות בנק
(26,201)	(28,542)	עמלות כרטיסי אשראי
76,700	630,779	הכנסה מריבית, רווח חון ודיבידנד ושערוך ני"ע
<u>39,429</u>	<u>592,396</u>	

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר באורים לדוחות הכספיים (שקלים חדשים)

באור 15 - מיסים

בהתאם לאמור בבאור מספר 1, העמותה פועלת למטרות ציבוריות שלא לשם הפקת רווח.

בתאריך 28/12/2015 הוציא פקיד השומה שומה שאינה בהסכמה עבור שנים 2011-2013 בסך כולל של 8,727 אלפי ש"ח. איגוד האינטרנט הגיש השגה על השומה, אך זו נדחתה על ידי פקיד השומה. בחודש מאי 2017 הגישה העמותה לבית המשפט המחוזי בירושלים הודעת ערעור על צווים לשנות המס 2011-2013. במסגרת הדיון בבית המשפט הגיעו הצדדים להסכם שומות מס לשנים 2011-2019 בסך של 250,000 ₪. בתאריך 20/01/2022 אושר הסכם שומות עם מס הכנסה במסגרתו שילם האיגוד 250,000 ש"ח מס בגין הוצאות עודפות לשנים 2011-2019.

באור 16 - התחייבויות תלויות וצדדים קשורים

ערעור על צווים לשנות 2011-2013 שהוציא לעמותה פקיד השומה - ראה בבאור 16.

האיגוד הוא, בין היתר, הגוף האחראי על ניהול מרשם שמות המתחם (Domain Names) תחת הסיומת הלאומית של ישראל ("IL"). מתוקף תפקידו זה **קיימים מעת לעת הליכים משפטיים שבהם האיגוד מעורב כמשיב / נתבע פורמאלי**. לרוב מדובר בסכסוכים הנוגעים לשמות מתחם, כאשר צד אחד הוא המחזיק הרשום של שם המתחם שבמחלוקת והצד שכנגד הוא הצד הטוען לזכויות בשם. ברובם המכריע של המקרים הללו, האיגוד אינו מעורב באופן פעיל בחליק עצמו והוא מעביר את הזכויות בשם המתחם כפי שמורה לו בית המשפט.

לדעת יועציה המשפטיים של העמותה, הליכים אלו אינם עלולים להטיל חבות כספית על האיגוד.

באופן דומה ומכח תפקידו כגוף האחראי על ניהול מרשם שמות המתחם, נמסרות לאיגוד מעת לעת הודעות בדבר עיקול זכויותיהם של חייבים בשמות מתחם שנרשמו על שמם (לרוב מדובר בהודעות מטעם לשכות ההוצל"פ ברחבי הארץ). האיגוד מקפיד להשיב להודעות העיקול הללו ולהטיל את העיקולים כנדרש.

לדעת יועציה המשפטיים של העמותה, הליכים אלו אינם עלולים להטיל חבות כספית על האיגוד.

מעת לעת, נשלחים לאיגוד מכתבי התראה משפטיים הנוגעים לרוב לניהול מרשם שמות המתחם. מכתבים אלו קובלים לרוב על כך שהאיגוד אישר את הקצאתו / העברתו של שם מתחם זה או אחר ולעיתים מלינים על כך שהאיגוד סרב לאשר את הקצאתו של שם מתחם מסוים. האיגוד מקפיד להשיב באופן הולם לכל הפניות כאמור, באמצעות יועציו המשפטיים /או באמצעות מנהל מרשם שמות המתחם. **לדעת יועציה המשפטיים של העמותה לא ידוע על פתיחת הליכים משפטיים כלשהם כנגד האיגוד בהמשך למכתבים אלו.**

בנוסף, עוסק האיגוד בהכרעה במחלוקות שונות שעניין בהקצאת שמות מתחם ורישום -

1. הגוף הראשון הוא IL-DRP. מוסד להכרעה בסכסוכי שמות מתחם. הכללים והנהלים הנוגעים להכרעת סכסוכים במסגרת IL-DRP, מהווים חלק בלתי נפרד מכללי רישום שמות המתחם, אותם נדרש לאשר כל מי שרושם שם מתחם באמצעות האיגוד או רשמי המוסמכים. ההחלטות בהליכי IL-DRP ניתנות על ידי משפטנים הבקיאים בתחומי הקניין הרוחני ודיני שמות המתחם;
2. הגוף השני הוא "הועדה לבחינת שמות מתחם פוגעניים", בעזרת אנשי רוח, משפט ואינטרנט נבחנים שמות מתחם שרישומם התבקש, כדי להכריע אם הם ניתנים לרישום לפי כללי רישום שמות המתחם הנוהגים באיגוד. האיסורים הקבועים בכללי הרישום ולכן אינם מותרים ברישום מטבע הדברים, דנה ועדה זו בשמות מתחם שנויים במחלוקת.

נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים לא ידוע על פתיחת הליכים משפטיים כלשהם נגד האיגוד בגין עניינים אלה.

נספח ג' -

תקציב איגוד האינטרנט לשנת 2022

נושא	תכנון 2022
הכנסות	
שירותי התשתית	₪13,739,500
אגרות שמות מתחם מרחב IL	₪12,809,500
הכנסות מראש 2018	₪9,500
הכנסות מראש שנה קודמת	₪3,470,000
הכנסות בפועל מרישום שמות מתחם	₪8,830,000
ישראל	₪500,000
מחלף האינטרנט הישראלי IIX	₪930,000
קהילה	₪154,500
דמי חבר	₪5,000
כנסים מקצועיים	₪15,000
מיתון השיח - בשיתוף הפדרציה היהודית	₪52,500
קרנות הביטוח הלאומי	₪75,000
סה"כ הכנסות בעין	₪13,894,000
קרנות ייעודיות	₪340,000
המרכז להגנת הסייבר	₪140,000
מסמכי מדיניות ו-STIS	₪200,000
שווי כסף ותרומות	₪20,110
הרשאת שימוש ב-adwords	₪5,000
Apps, Salesforce Google	₪15,110
סה"כ	₪14,254,110
הוצאות	
סך עלויות שכר	₪7,090,000
מנהלה ונראות	₪1,600,000
תשתיות	₪4,000,000
קהילה	₪960,000

רגולציה	₪420,000
תגמולי הצטיינות	₪110,000
שירותי התשתית	₪3,211,400
תפעול שוטף	₪1,960,000
מרשם - שרות ואחריות לחומרה	₪350,000
מרשם - שרות ואחריות לתוכנה	₪170,000
תפעול IIX	₪210,000
אירוח ב Med1	₪440,000
שרותי אבטחת מידע ונהלי ISO 27001	₪220,000
שרותי ANYCAST בעולם	₪130,000
תשלומים לספקי תקשורת	₪125,000
תחזוקת מערכות מידע משרדיות	₪60,000
שדרוגים של שרתים ועמדות קצה	₪75,000
שרותי siem - soc	₪165,000
שווי כסף Google Apps ו SF	₪15,000
מרשם	₪56,400
ביקורת וניהול רשמים	₪2,000
עמלות ל-ICANN על ישראל	₪5,000
מנגנוני הגנת רישום	₪49,400
פרוייקטי שדרוג ופיתוח	₪1,195,000
מערכת ניטור תפעולית אחודה	₪60,000
הקמת יכולת BI	₪401,000
הקמת TLD. ישראל	₪95,000
פרוייקטים לטובת שיפור מענה הגנה בסייבר	₪144,000
פיתוח מערכת מרשם גירסה 4.1 (רישום מידי אוטומטי)	₪50,000
הפרשה לקרן שדרוג תשתיות - מרשם	₪300,000
הפרשה לקרן תשתיות - IIX דור הבא	₪145,000
קהילה	₪932,000
צמצום הפער הדיגיטלי	₪123,000
חברה ערבית	₪95,000
חברה חרדית	₪28,000
Block - מרכז הגנת הסייבר לאזרחים	₪110,000
תפעול שוטף	₪50,000

כתובת תוכן	₪60,000
Netica	₪96,500
מענה לפניות	₪4,000
קידום מודעות	₪40,000
מיתון השיח - בשיתוף הפדרציה היהודית	₪52,500
קהילה	₪602,500
העשרה מקצועית ובניית קהילה	₪120,000
פודקאסטים	₪75,000
כנס 25 שנה לאיגוד, 30 שנה לאינטרנט בישראל	₪400,000
תחזוקה פורומים ומערכות	₪7,500
רגולציה ומחקר	₪433,000
מסמכי מדיניות ומחקרים	₪248,000
נתונים וסטטיסטיקה	₪125,000
אינטרנט חופשי ובטוח	₪60,000
שקיפות ונראות	₪555,000
אקוסיסטם תקשורת ופרסום	₪290,000
תכנים ועיצובים לאתר + אתר בערבית	₪65,000
קידום. ישראל	₪150,000
שיווק שווה כסף adwords	₪5,000
ניתוח מיתוג וקהלי יעד	₪45,000
קשרי חו"ל	₪216,000
חברות בארגונים בינלאומיים (CENTR, ICANN, RIPE, ISOC)	₪130,000
קשרים בינלאומיים	₪56,000
השתתפות בכנסים בינלאומיים	₪30,000
מנהלה	₪1,783,000
כח אדם	₪130,000
הדרכות והשתלמויות	₪40,000
שי לחג ולאירועים	₪30,000
חיזוק תרבות אירגונית	₪60,000
ביטוחים	₪75,000
ביטוח אחריות מקצועית ודירקטורים	₪50,000
ביטוח כללי וציוד	₪25,000
יעוץ ושירותים מקצועיים	₪775,000

גוף מבקר	20,000 ₪
מבקר פנים	90,000 ₪
יעוץ משפטי כללי	210,000 ₪
יעוץ משפטי מס הכנסה	80,000 ₪
ניהול משאבי אנוש וגיוס	200,000 ₪
ראיית חשבון ויעוץ חשבונאי	35,000 ₪
יועץ השקעות	40,000 ₪
ניהול משרד ורכש	100,000 ₪
כללי	72,000 ₪
העסקת עובדים	22,000 ₪
שונות מנהלה	5,000 ₪
בדיקות רכישת משרד	45,000 ₪
ניהול העמותה	20,000 ₪
אסיפה כללית	8,000 ₪
בחירות	7,500 ₪
וועדות	4,500 ₪
תחזוקת משרד	711,000 ₪
ארנונה	110,000 ₪
דיוור	1,000 ₪
חניה	45,000 ₪
חשמל	20,000 ₪
טלפון ואינטרנט	20,000 ₪
כיבוד	30,000 ₪
ניקיון	49,000 ₪
שכירות ודמי ניהול	400,000 ₪
שליחויות ונסיעות	6,000 ₪
תחזוקה שוטפת-וציוד משרדי	30,000 ₪
סה"כ הוצאות	14,220,400 ₪
עודף מתוכנן	33,710 ₪

נספח ד' - פניה למוסדות מדינה לגיבוש מודל הגנה על ייצוג גופי מדינה במרחב "ישראל"

Israel Internet Association (RA)
6 Bareket street, POB 7210
Petach Tikva 4951774
Tel: +972-3-9700900 • Fax: +972-3-9700901
info@isoc.org.il • www.isoc.org.il

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)
רחוב ברקת 6, ת.ד. 7210
פתח תקווה 4951774
טלפון: 03-9700900 • פקס: 03-9700901
info@isoc.org.il • www.isoc.org.il

21 דצמבר, 2021

מר יגאל אונא
ראש מערך הסייבר הלאומי
משרד ראש הממשלה

עו"ד ערן דויד
מנכ"ל
משרד המשפטים

לכב'
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה
משרד המשפטים

נכבדי,

הנדון: הגנה על ייצוג גופי מדינה במרחב שמות מתחם באינטרנט (domain names) מדינתי חדש בעברית
"ישראל"

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר) (להלן - "**האיגוד**"), מנהל משנות ה-90 את מרחב שמות המתחם (domain names) המדינתי העילי (Country-Code Top-Level Domain) של ישראל באינטרנט ("**IL**").

האיגוד פעל במהלך שנת 2020, בתמיכת משרד התקשורת וגורמים מקהיליית האינטרנט הישראלית, מול ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers), הארגון הבינלאומי האחראי להקצאת שמות וכתובות באינטרנט, להקצאה של סיומת מדינתית עילית בעברית לישראל - "**ישראל**". בחודש מאי 2020 התקבלה הבקשה על ידי ICANN והסיומת "**ישראל**" הוקצתה לישראל. עם אישור זה, נפתחה הדרך להקצות שמות מתחם בעברית מלאה, מימין לשמאל, ולעשות שימוש תדיר בה באינטרנט.

בחודש פברואר 2021, לאחר התייעצות עם קהיליית האינטרנט הישראלית ותמיכתה, והימנעות ממשלת ישראל מנקיטת עמדה לעניין, אישר ICANN וגוף התפעול מטעמו (IANA (Internet Assigned Numbers Authority את בקשת האיגוד לקבל את הסמכות לנהל ולהפעיל את "**ישראל**" וזו הוקצתה לאיגוד.

בחודשים האחרונים קיים האיגוד תהליך שיתוף ציבור ופנה לבעלי עניין שונים, לצורך גיבוש מדיניות וכללים להפעלת המרחב המדינתי החדש. לאור התובנות שהתקבלו מתהליך זה, נערכו בוועד המנהל של האיגוד דיונים מעמיקים, והתקבלו ההחלטות הנדרשות לצורך הקמה והפעלת המרחב.

אחת ההחלטות המשמעותיות לעניין אופן ניהול המרחב קבעה כי מבנה המרחב המדינתי החדש "**ישראל**", יהיה במתווה של "ירושם ישר ברמה השניה", לצד פתיחת מספר מצומצם של מרחבי משנה מגוררים. כלומר, ההחלטה קובעת כי ניתן יהיה לרשום שם מתחם בעברית ישירות תחת המרחב המדינתי "**ישראל**" (למשל שם המתחם: "משפטים.ישראל" או "סייבר.ישראל"). עם זאת הוחלט, בין היתר על פי עמדת מ"מ ראש רשות התקשורת הממשלתית שנמסרה לאיגוד בתהליך שיתוף הציבור, לאפשר תתי-מרחב ייעודיים לגופי מדינה וממסד שונים, שיוכלו לפעול באופן דומה לקיים במרחבי "**IL**". אבהיר - במרחב "**IL**" פועלים כל גופי המדינה (הכנסת, משרדי הממשלה השונים, משרד מבקר המדינה וכד') תחת תת-המרחב gov.il. משמעות הקמת תתי מרחב ייעודיים היא כי תתווסף רמה שנייה של שיוך מגורי כך ששם המתחם של מוסדות מדינה יראה באופן הבא: "משפטים.ממשל.ישראל" או "חיל-האוויר.צהל.ישראל".

בחירה במבנה זה, מאפשרת לציבור הרחב לרשום שמות מתחם קצרים ונוחים לשימוש בעברית, ובמקביל מקלה על המשתמשים לזהות גופים מדינתיים, אקדמיים ורשויות מוניציפליות (במרחב IL. קיימים gov.il, ac.il, muni.il)

Israel Internet Association (RA)
6 Bareket street, POB 7210
Petach Tikva 4951774
Tel: +972-3-9700900 • Fax: +972-3-9700901
info@isoc.org.il • www.isoc.org.il

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)
רחוב ברקת 6, ת.ד. 7210
פתח תקווה 4951774
טל: 03-9700900 • פקס: 03-9700901
info@isoc.org.il • www.isoc.org.il

שירשמו תחת תתי המרחב הייעודיים. כאמור, כדי להגביר את הוודאות של הציבור אשר לשירותי אינטרנט של מוסדות המדינה הרשמיים, אלה יקבלו באופן בלעדי שמות מתחם בתת-המרחב "ממשל.ישראל", שהרישום בו יוגבל לגופי מדינה בלבד. על כן, שם המתחם "בנק.ממשל.ישראל" לבנק ישראל, או "כנסת.ממשל.ישראל" לכנסת ישראל, אמורים להיות שמות המתחם הרשמיים של מוסדות אלה (בדומה ל-boi.gov.il ו-knesset.gov.il במרחב IL).

למרות הקצאת תת-מרחב ייעודי לגופי מדינה, האיגוד מזהה כי בפתיחת מרחב שמות המתחם "ישראל" במבנה האמור של אפשרות רישום ישיר ברמה השנייה, קיים סיכון כי גורמים פרטיים או עוינים ירשמו שמות מתחם ברמה השנייה ויעשו בהם שימוש כדי שהציבור יטעה לחשוב שהם שייכים לגורמי מדינה. החשש עולה בעיקר מכיוון שהסיומת "ישראל" מהווה את שמה הרשמי של מדינת ישראל (כקבוע בסעיף 2(a) לחוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי) ובצירוף שם מתחם ברמה השנייה, מתקבלים שמות מתחם הזהים למוסדות מדינתיים כגון: "כנסת.ישראל", "בנק.ישראל", "ממשלת.ישראל" וכד'. שימוש בשמות מתחם אלה עשוי להטעות את הציבור, ולשמש כתשתית לפעולות הונאה במרחב הדיגיטלי מסוג דיג (phishing), הדבקה בנוזקות (malware) ושאר מרעין בישין.

כללי רישום שמות המתחם שנבקעו על ידי האיגוד מקדמא דנא מותירים לו שיקול דעת לעניין תהליך אישור שמות המתחם. לדוגמה, האיגוד רשאי לסרב לרשום שמות מתחם במקרים של בקשה לרישום שם מתחם שרישומו עשוי לגנוב את החוק¹, שמות הפוגעים באופן מובהק ברגשות הציבור הישראלי² ושמות העשויים להביא לכשל טכני בפעילות מערך שמות המתחם העולמי (ה-DNS). סמכות זו מופעלת על ידי האיגוד אך ורק במקרים קיצוניים וברורים בעליל, במספר זעום ביותר של מקרים. פרט לכך, המרשם פועל בשיטה המקובלת ברישום שמות מתחם במרחבים מדינתיים בעולם – הראשון שמבקש לרשום, ראשון נרשם (First Come, First Served).

אך בשל החשש המתואר לעיל, ומתוך האחריות של האיגוד כגוף של החברה האזרחית המנהל את המרחב המדינתי, מבקש האיגוד להציע למדינה כי רשימה מוגבלת ומוגדרת של שמות מתחם בעלי מעמד מדינתי רגיש במיוחד, שבשילוב עם הסיומת עשויים להביא להטעייה ציבורית (כגון הדוגמאות לעיל) תזכה למעמד מיוחד. שמות המתחם ברשימה שתועל על ידי המדינה, יבחנו ויאושרו על ידי הוועד המנהל של האיגוד טרם פתיחת מרחב "ישראל" לרישום שמות מתחם. עם אישורה, יחסמו שמות מתחם אלה לרישום על ידי האיגוד, ולא ניתן יהא לעשות בהם שימוש, גם לא על ידי מוסדות המדינה.

מאחר ומדובר בהגנה במרחב הסייבר על הזהות הדיגיטלית של המדינה, המערבת שיקולים משפטיים, בטחוניים וטכנולוגיים, מועברת פניה זו אליכם על מנת שיועו התהליך הפנים-ממשלתי הנדרש לגיבוש הרשימה האמורה, והעברתה לאיגוד. על הרשימה להגיע לאיגוד עד תאריך 1.3.2022. אשת הקשר לשאלות בנושא היא מנהלת מרשם שמות המתחם באיגוד האינטרנט הישראלי, הגב' אורטל מאלדונאדו בכתובת הדוא"ל ortel@isoc.org.il.

¹ כגון אם הוא פוגע בפרטיות של אדם.

² "לכך מפעיל האיגוד ועדה ייעודית המורכבת מאנשי ציבור בתחום המשפט, הרוח והטכנולוגיה להחליטה נקודתית בבקשה המעלה חשש לפגיעה כאמור. ראו: <https://www.isoc.org.il/domain-name-registry/registry-services/offensive-domain-names>.

Israel Internet Association (RA)

6 Bareket street, POB 7210

Petach Tikva 4951774

Tel: +972-3-9700900 • Fax: +972-3-9700901

info@isoc.org.il • www.isoc.org.il

**איגוד
האינטרנט
הישראלי
ISOC-IL**

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)

רחוב ברקת 6, ת.ד. 7210

פתח תקווה 4951774

טלפון: 03-9700900 • פקס: 03-9700901

info@isoc.org.il • www.isoc.org.il

יובהר כי האיגוד יחל בצעדים הציבוריים להשקת המרחב במחצית חודש מרץ 2022, ועל הרשימה בפורמט הסופי שלה להגיע עד התאריך הנ"ל.

עוד אבקש להבהיר כי האיגוד יקיים הליך מקביל, טרם פתיחת הרישום, לגופים פרטיים המחזיקים בסימני מסחר שאושרו לפי פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], תשל"ב-1972 או בשם שאושר ונרשם לאישיות משפטית תאגידית במרשם הרלוונטי (כגון מרשם החברות, מרשם העמותות וכד'). במקרה זה, זוכים בעלי הזכות המוכרת לעדיפות ברישום שם המתחם, אך לא בחסימת אפשרות רישומו ועליהם לרשום את שם המתחם טרם פתיחת הרישום לקהל הרחב.

ברצוננו לציין ולהדגיש כי אין, ולא תהיה לאיגוד יכולת למנוע מראש את רישום כל צירופי שמות המתחם העשויים להתחזות לגופי מדינה. האחריות על הגנת הזהות הדיגיטלית של המדינה צריכה להיעשות בין היתר על ידי אותם גופים הנדרשים להגן על עצמם. יחד עם זאת, מתוך ניסיון למזער את הסיכון מציע האיגוד למדינה את המודל האמור.

בברכה,

עו"ד יורם הכהן

מנכ"ל

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)

העתיקים:

הוועד המנהל של איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)

ועדת ההיגוי לשירותי התשתית של איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)

עו"ד אופיר אלון, ראש רשות הפטנטים, משרד המשפטים

עו"ד עמית אשכנזי, היועץ המשפטי, מערך הסייבר הלאומי

ד"ר חיים ויסמונסקי, מנהל יחידת הסייבר, פרקליטות המדינה

עו"ד רני נויבאור, מחלקת ייעוץ וחקיקה (אזרחי), משרד המשפטים

נספח ה' - מענה משרד המשפטים בנושא הגנה על ייצוע גופי מדינה במרחב שמות מתחם באינטרנט "ישראל"

מדינת ישראל משרד המשפטים

כ"ה אדר ב תשפ"ב
28.3.2022

לכבוד
עו"ד יורם הכהן
מנכ"ל איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)
yoram.h@isoc.org.il
שלום רב,

**הנדון: מענה לפנייתך מיום 21.12.21 בעניין הגנה על ייצוע גופי מדינה במרחב שמות מתחם
באינטרנט "ישראל"**

בהמשך למכתבך מיום 21.12.21 בעניין שבנדון ולפגישות שהתקיימו בנושא בהשתתפות נציגי
ממשלה רלוונטיים ובהשתתפות נציגים מטעם איגוד האינטרנט (להלן גם - **האיגוד**), אבקש
להשיבך כדלקמן.

1. במכתבך תיאר את פעילות ההכנה של איגוד האינטרנט לקראת הפעלת המרחב המדינתי
"ישראל". בתוך כך, עמדת על אחת מההחלטות המשמעותיות שהתקבלו בעניין ניהול
המרחב האמור, והיא כי הרישום יתבצע במתווה של רישום ישיר ברמה השניה, ולצד זאת
תתבצע הקצאה של תת מרחב ייעודי לגופי מדינה ולמוסדות נוספים. כך, למשל, מוסדות
מדינה רשמיים יוכלו לקבל באופן בלעדי שמות מתחם בתת המרחב "ממשל.ישראל". זאת,
על מנת להגביר את ודאות הציבור בנוגע לאתרי האינטרנט של המוסדות הרשמיים.

2. חרף הקצאה ייעודית של תתי מרחב לגופי מדינה כאמור, עמדת במכתבך על סיכון אפשרי כי
גורמים פרטיים ירשמו שמות מתחם ברמה השניה ויעשו בהם שימוש כדי להציבור יטעה
לסבור שהם שייכים לגורמי מדינה. נוכח סיכון זה, הצעת לממשלה כי תוגדר רשימה של
שמות מתחם בעלי רגישות מיוחדת שייחסמו לרישום.

3. עוד יצוין, כי בפגישותינו שיתפת כי בכוונת איגוד האינטרנט לא לאפשר רישום אוטומטי של
שמות מתחם בעברית במשך תקופת הזמן ההתחלתית של הפעלת המרחב המדינתי החדש,
וכי מתוכננת להתבצע בדיקה פרטנית בנוגע לכל שם מתחם בידי האיגוד.

4. לאחר בחינה ממשלתית של הסוגיה, הריני להשיבך כי לא נמצא מקום לגבש מראש רשימה של שמות מתחם שיהיו חסומים לרישום.
5. להשלמת התמונה, יצוין כי גופים שונים בממשלה הביעו עניין בהיכרות עם תהליך הפעלת המחבר החדש וכן במעורבות בו, וכי בכוונתם לפנות אל האיגוד במישרין בעניין. זאת ועוד, כפי שעלה בשיחותיך עם רשות התקשוב הממשלתי, בכוונת רשות התקשוב לנהל את תת המרחב "ממשל.ישראל" ולא לאפשר לגופי מדינה לבצע רישום ברמה השנייה.

בברכה,
רעות אופק, עו"ד
יעוץ וחקיקה (משפט אזרחי)

העתק:

גב' רני נויבואר, ראש תחום, כאן
מר הווארד פולינר, ראש אשכול קניין רוחני, כאן
מר סדריק צבע, ייעוץ וחקיקה (משפט בינלאומי)
גב' אילת פלדמן, ייעוץ וחקיקה (משפט כלכלי)
גב' הדר אלעד בן-הרוש, יועצת למנכ"ל משרד המשפטים
גב' יערה בן שחר תיק, יועצת משפטית, רשות התקשוב הממשלתי
מר גלעד בנט, ראש תחום הערכה, אסטרטגיה ושיתופי פעולה בינ"ל, מערך הסייבר הלאומי
גב' שירן חנניה, ר' חו' מדיניות ואסטרטגיה בסייבר, משטרת ישראל
מר אריאל דיאמנט, לשכה משפטית, הרשות להגנת הצרכן
גב' נעמה הניג, מנהלת האגף לקשרים בינלאומיים, משרד התקשורת
גב' ניצן לבנה, לשכה משפטית, משרד התקשורת
גב' נוי דגן, יועצת למנכ"ל משרד ראש הממשלה
גב' אורטל מאלדונאו, מנהלת מרשם שמות המתחם, איגוד האינטרנט הישראלי

www.
isoc.
org

